

TEST

NUVA M8 SNABB
SPANSK SOLSKENSBÅT

NU ÄVEN MED
Båtmytt

NYA

Båtägande

PRAKTISKT

SVERIGES ENDA OBEROENDE BÅTTIDNING

NR 10 · OKTOBER 2020 · 79:90 KR (NOK89:90, € 8:90)

KLASSIKERN

FLIPPER 700

Flexibelt
för familjen

TEMA

VÄLKOMMEN UPP

Allt inför din första torrsättning

GÖR DET SJÄLV

MONTERA
EKOLOD

GÖR DET SJÄLV

**GÖR EGEN
MASTKRAGE**

Enkelt och billigt

MINITEST

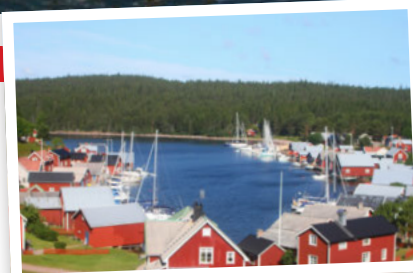
**UNDVIK
TJUVSTOPP**

Filter som varnar

RESMÅL

**SKYDDAT I
HAVSBANDET**

Världsarvspärlan Trysunda



TIDSAM 0879-10



7 388087 907997

RETURVECKA 43

Solna

Vardagar 9-19
Lördagar 9-15

Sickla

Vardagar 10-20
Lördagar 10-18
Sön-/Helg 11-17

Göteborg

Vardagar 10-19
Lördagar 9-15

Kungens Kurva

Vardagar 10-19
Lördagar 10-18

Västervik

Vardagar 10-18
Lördagar 10-14

Haninge

Vardagar 10-18
Lördagar 10-15



118:-
2,5 x 3,6 m

Lättviktspresenning 120
120 g/m². Grön / Transparent

2,5 x 3,6* (art. 06401/-02) 145:-
3,6 x 5,4* (art. 06403/-04) 265:-
5,4 x 7,2* (art. 06405/-06) 565:-
6,0 x 10* (art. 06408 vit) 795:-
7,2 x 12* (art. 06410 vit) 1.095:-

575:-
6 x 8 m

Lättviktspresenning 160
160 g/m². Grön / Transparent

6,0 x 8,0* (art. 05905/-06) 745:-
6,0 x 10* (art. 05907/-08) 995:-
8,0 x 12* (art. 05909/-10) 1.475:-

OCEANFLEX Båttäckningssystem

Betyg 4 av 5. Praktiskt Båtagande

695:-
4 x 6 m

395:-
3 x 5 m

MareFlex 250

- Transparent presenning i rutarmerad lenoväv, 250 g/m².
- UV-stabiliserad.
- Svetsad kantförstärkning runt hela presenningen för bästa oljettfäste.
- Mässingsöljetter varje meter.
- Plastförstärkta hörn.

3x5 m* (art.nr 05911) 495:-
4x6 m* (art.nr 05922) 675:-
5x7 m* (art.nr 05913) 1.045:-
6x8 m* (art.nr 05914) 1.390:-
6x10 m* (art.nr 05916) 1.790:-
8x12 m* (art.nr 05918) 2.790:-

- UV-stabiliserad Transparent, rutarmerad lenoväv. (250 g/m²)
- Svetsad kantförstärkning runt hela presenningen för bästa oljettfäste.
- Mässingsöljetter varje meter.
- Gummistroppar i varje oljett.
- Fyra flyttbara oljetter medföljer.
- Plastförstärkta hörn.

4,0 x 6,0* (art.nr 05960) 845:-
6,0 x 8,0* (art.nr 05962) 1.545:-
6,0 x 10* (art.nr 05964) 1.995:-
8,0 x 12* (art.nr 05966) 2.990:-

895:-
5 x 7 m

BalticFlex 240 formskuren

- Transparent 240 g/m² rutarmerad formskuren lenoväv.
- Svetsad kantförstärkning runt hela presenningen för bästa oljettfäste!
- Mässingsöljetter varje halvmeter!
- 20-pack gummistroppar.
- Plastförstärkta hörn.

7x12 m* (art.nr 05928) 2.495:-
8x14 m* (art.nr 05929) 2.995:-

1.390:-
6 x 4 m

OceanFlex Plus PVC400

- Grå kraftig PVC 400 g/m² presenning.
- Svetsad med repförstärkta kanter.
- Plastförstärkta hörn med två nitar.
- Mässingsöljetter varje meter.

6 x 4 m* (art.nr 05967) 1.890:-
6 x 8 m* (art.nr 05968) 3.490:-
6 x 10 m* (art.nr 05969) 4.390:-

5.790:-
7 m

NOA A-ställning

Bilden avser 7 m A-ställning

4.190:-
7 m

NOA D-ställning

Bilden avser 7 m D-ställning

2.790:-
Paket 6

EasyTec täckställningssystem inkl. presenning

EasyTec är en enkel och snabb-monterad täckställning med låg vikt till ett betydligt lägre pris än traditionella täckställningar. Levereras med rör av ABS-komposit samt formskuren presenning (240 g/m²). (art.nr 16494-98)

Paket 6 (lämplig för båtar 4-5 m)
(art.nr 16494) 3.190:-
Paket 7 (lämplig för båtar 5-6 m)
(art.nr 16495) 4.190:-
Paket 8 (lämplig för båtar 6-7 m)
(art.nr 16496) 5.590:-

Paket 9 (lämplig för båtar 7-8 m)
(art.nr 16497) 6.390:-
Paket 10 (lämplig för båtar 8-9 m)
(art.nr 16498) 6.890:-

A-ställning NOA
Står med gavlarna på marken och stödben uppe i båten. Framförallt tänkt till motorbåtar.

6 m ekonomi (art.nr fasta ben, fast stötta)
(art.nr 06513) 3.450:-
6 m (art.nr 06514) 4.350:-
7 m (art.nr 06515) 6.690:-
8 m (art.nr 06516) 7.090:-
9 m (art.nr 06517) 7.690:-
10 m (art.nr 06518) 8.890:-
11 m (art.nr 06519) 9.190:-

D-ställning NOA
Monteras i pull- och push pit, stödben uppe i båten. Framförallt tänkt till segelbåtar.

7 m (art.nr 06500) 5.090:-
8 m (art.nr 06508) 5.590:-
9 m (art.nr 06509) 5.690:-
10 m (art.nr 06510) 6.950:-
11 m (art.nr 06511) 7.190:-
12 m (art.nr 06512) 7.290:-

348:-

Lövhults byggsystem
För 45x70 mm virke tillverkad i elförzinkad stålplåt.
BULTSAT INGÅR!

Vinkelbeslag (06977) 79:-
Ryggåsbeslag (06970/-72) 175:-

*CUT OUT SIZE. Måtten på presenningarna avser tillskärningsmåtten innan fällning och kantsömnad.




1.380:-

Tyresöbocken typ II
Max last 500 kg/bock. Pulverlackerat stål. Balk av trä. (art.nr 06530) 1.790:-



3.180:-

Tyresöbocken typ 1500
Max last 1500 kg/bock. Pulverlackerat stål. Balk av stål. Bredd: 2 m. (art.nr 06532) 4.090:-




1.695:-
SBS-4

Tyresöstötta SBS
Stapelbara segelbåtsstötta med snabb höjjustering. Varmgalvaniserad. Stöttorna säkras parvis med kätting (art.nr 16700). Kättingen säljs separat!

SBS-4 0,61-0,91 m (art.nr 16720)	2.050:-	1.695:-
SBS-3 0,89-1,32 m (art.nr 16721)	2.090:-	1.795:-
SBS-2 1,22-1,65 m (art.nr 16722)	2.390:-	2.095:-
SBS-1 1,63-2,06 m (art.nr 16723)	2.690:-	2.295:-

SBS-0 2,01-2,44 m (art.nr 16724) 2.990:- **2.595:-**

GC Kätting 3 m (art.nr 16700) 245:- **195:-**



4.180:-
2,0 m

Tyresöbocken typ I
Levereras med mittstötta. Max last 5000 kg/bock. Pulverlackerat stål. Balk av stål.

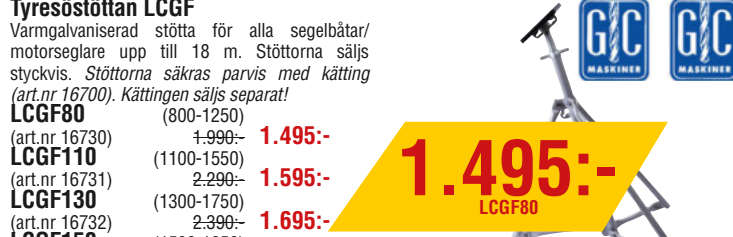
2,0 m bred (art.nr 06533) 5.490:-	
2,5 m bred (art.nr 06531) 5.790:-	4.280:-
3,0 m bred (art.nr 06542) 5.790:-	4.480:-



108:-
150 x 150

Skrovskydd GC
Skrovskydd tillverkat i gummi.

150x150 (art.nr 16576)	128:-	108:-
200x200 (art.nr 06575)	196:-	155:-



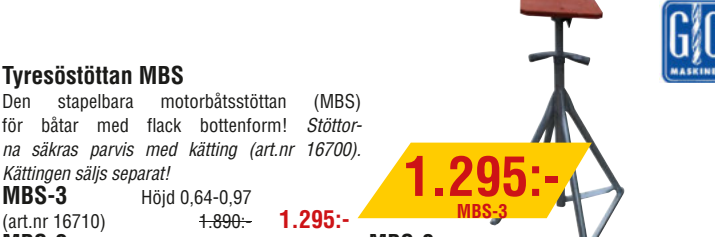
1.495:-
LCGF80

Tyresöstötta LCGF
Varmgalvaniserad stötta för alla segelbåtar/motorseglare upp till 18 m. Stöttorna säljs styckvis. Stöttorna säkras parvis med kätting (art.nr 16700). Kättingen säljs separat!

LCGF80 (800-1250) (art.nr 16730)	1.990:-	1.495:-
LCGF110 (1100-1550) (art.nr 16731)	2.290:-	1.595:-
LCGF130 (1300-1750) (art.nr 16732)	2.390:-	1.695:-
LCGF150 (1500-1950) (art.nr 16733)	2.590:-	1.795:-
LCGF170 (1700-2150) (art.nr 16734)	2.790:-	1.895:-

LCGF190 (1900-2350) (art.nr 16735) 2.990:- **1.995:-**

GC Kätting 3 m 245:- **195:-**




1.295:-
MBS-3

Tyresöstötta MBS
Den stapelbara motorbåtsstötta (MBS) för båtar med flack bottenform! Stöttorna säkras parvis med kätting (art.nr 16700). Kättingen säljs separat!

MBS-3 Höjd 0,64-0,97 (art.nr 16710)	1.890:-	1.295:-
MBS-2 Höjd 0,74-1,17 (art.nr 16711)	1.990:-	1.350:-
MBS-1 Höjd 0,84-1,27 (art.nr 16712)	2.050:-	1.450:-

MBS-0 Höjd 1,04-1,41 (art.nr 16713) 1.950:- **1.595:-**


GC Kätting 3 m (art.nr 16700) 245:- **195:-**



6.495:-

GC Stern Drive Jack Drevlyft
Hydraulisk drevlyft för montering och demontering av drevet. Försedd med stora hjul för att klara ojämna underlag och justerbara gummiklädda gafflar. Maxlast: 340 kg. (art.nr 16739) 7.490:-

Slip-/upptagningsramp
Galvaniserat stål. Justerbara armar med köl- och sidorullar. Monteras på tryckimpregnerat regelvirke. (art.nr 16575) 625:-



78:- **168:-** **198:-** **178:-**

Spolmuff
För utombordsmotorer och INU-drev. (art.nr 07293) 99:-

Spolmuff drev
Passar tex VP-drev. (art.nr 07286) 235:-

Spolmuff DLX
Snabbanslutning med "Gardena-koppling". (art.nr 07287) 245:-

Spolmuff för inombordsmotor
(art.nr 07289) 208:-



49:-

Mobil
Växelhusolja
SAE 80W-90, API GL-5. 250 ml. (art.nr 08804) 75:-



75:-

Torrrollen
Fuktstuckaren
Reducerar luftfuktigheten i slutna utrymmen med liten eller ingen ventilation. (art.nr 09518) 85:-



179:-

Kylarglykol 4 liter
Etylenglykol med rostskyddstilläts. Även för båtar med aluminiumblock. (art.nr 07078) 235:-



245:-

Miljöglykol 4 liter
Miljöglykol (polypropylen) med mycket låg giftighet, lätt nedbrytbar och det bästa alternativet ur miljösynpunkt för att skydda motorerna kylsystem från frostsador och kylangrepp. (art.nr 07068) 295:-



448:-

Oljesug SMART 6 liter
Manuell oljesug. Undertryck byggs upp med handpumpen. (art.nr 04482) 625:-



5 liter

Valvoline
All-Fleet EXTRA
15W-40 Engine Oil



178:-

Abnet professional
Ett multieffektivt och funktionellt koncentrerat rengöringsmedel. Passar utmärkt för båten, husbilen eller husvagnen.

1 liter (art.nr 09152)	189:-	178:-
5 liter (art.nr 09153)	695:-	595:-



338:-

Torrrollen® Luftrenare
En bakteriedödande produkt skapad av australisk Tea Tree Oil som bryter ned oönskade partiklar som skapar dålig lukt och mögel på naturlig väg. (art.nr 20250) 395:-



895:-

Oljesug SMART 9 liter HD
Kraftfull manuell oljesug. Undertryck byggs upp med handpumpen. (art.nr 04481) 1.095:-



328:-

Motorolja 5 liter Inboard SAE 15W/40 ALL FLEET EXTRA
Mineralbaserad olja för 4-takts inombordsmotorer med eller utan turbo. För bensin och diesel. Även lämplig för konservering. (art.nr 09114) 445:- Uppfyller kraven: API: CI-4, CH-4, CG-4. ACEA: E7/E5/E3. MB: 228.3. MAN: 3275. Volvo: VDS-3. Cummins: 20.076/7778. Mack: EOM+, DHD-1. Performance level: Renault RLD-2

Vi reserverar oss för tryckfel samt prisändringar och modelländringar tillkomna efter annonserns utgivning. Priserna i denna annons kan ej kombineras med andra erbjudanden.



KÖP & SÄLJ DIN BÅT VIA OSS!

varför

KNAPE MARIN

- ✓ 48 år i båtbranschen.
- ✓ Rikstäckande: Göteborg samt representanter i Stockholm, Malmö, Kalmar, Nyköping, Norrköping, Oxelösund, Västerås och Örnsköldsvik.
- ✓ Båten exponeras på båtmässorna i Göteborg och Stockholm samt de flytande båtmässorna i Marstrand, Ellös och Gustavsberg.
- ✓ Kundklientkonto för säker finansiell hantering.
- ✓ Tillgång till din båt under hela försäljningsperioden alt. lämna båten i vår marina, vi tillhandahåller fullservice
- ✓ Bred nätannonsering på fyra internationella webbsidor samt båttidningar.
- ✓ Finansierings- och försäkringsombud.
- ✓ Alla båtar säljs besiktigade av auktoriserade, fristående besiktningmän med ansvarsförsäkringar.
- ✓ Vi kan vinterförvara din båt vid förmedling utomhus/ inomhus samt för segelbåtar även med masten på.
- ✓ Vid köp av begagnad båt, kan inbyte diskuteras som dellikvid.

VID KÖP AV BÅT HOS KNAPE MARIN AB KAN VI DISKUTERA DIN BÅT SOM INBYTE/DELLIKVID. GÅ IN PÅ VÅR HEMSIDA OCH TRYCK PÅ "SÄLJ DIN BÅT" OCH DETTA BLIR DÅ ETT DISKUSSIONSUNDERLAG SOM VI KAN UTGÅ IFRÅN.



BOSSE KNAPE, VD
Båtmäklare,
Göteborg
bosse@knapemarin.se
0705-29 91 12



PETER ÖGREN
Båtmäklare,
Göteborg
peter@knapemarin.se
0723-29 91 14



STEPHEN MATHIASON
Båtkonsult,
Göteborg
stephen@knapemarin.se
0733-44 37 00



CHRIS KJELLBERG
Båtmäklare,
Stockholm
chris@knapemarin.se
0736-00 44 15



WERNER NILSSON
Båtmäklare,
Stockholm
werner@knapemarin.se
0761-31 64 97



MATS LUNDWAL
Båtmäklare,
Knappe Marin Syd
mats@knapemarin.se
0723-07 25 09



GUNNAR BRANGE
Båtmäklare,
Nyköping/Västerås
Norrköping/Oxelösund
gunnar@knapemarin.se
0705-34 10 85



DANIEL ROSENGREN
Båtmäklare,
Norrländ (Örnsköldsvik)
daniel@knapemarin.se
0702-60 39 96

HUVUDKONTOR 031-69 77 50 | info@knapemarin.se | Hälleflundregatan 12, Västra Frölunda/Göteborg (Fiskebäcks Småbåtsham)

REGISTRERAD & INTERNATIONELL BÅTMÄKLARE

SEGELBÅTAR – URVAL UR VÅRT BEGAGNADE BÅTUTBUD



Bruce Roberts Voyager 542- Stål – 2012
En båt som måste ses och upplevas 2.680.000.-



x CR 400 DS – 2004 Intressant däcksalong i bra skick 1.690.000.-



Dufour 460 Grand Large 3-kabin – 2019
Fullutrustad med allt, ingen charterbåt (Ligger i Spanien) 3.360.000.-



x Elan Impression 434 4-kabin – 2006
Svensksåld, privata seglad gott skick, fullutrustad med allt 1.695.000.-



x Hallberg-Rassy 31 Mk II – 2008 1 ägare, fullutrustad, mycket fint skick 995.000.-



Hallberg-Rassy 342 – 2009 1 ägare, ullutrustad, mycket fint skick 1.695.000.-



Hallberg-Rassy 46 – 1997 OBS! Stor refit i Sverige på hela båten, toppskick o. fullutrustad, anländer till Sverige i Okt 3.775.000.-



x Hanse 355 2-kabin – 2011 1 ägare, fullutrustad och nyare segel m.m. Inomhusförvarad alla år 895.000.-



Malö 40 Classic 2009 1 ägare, ppskick, fullutrustad 2.895.000.-



Motiva 38 Stålbåt 1991 Varvsbygd, fint skick, välutrustad, ny motor 2015 995.000.-



x Najad 331 – 2002 1 ägare, fullutrustad och uppgraderad genom åren 1.095.000.-



Sweden Yachts 45 – 2000 1 ägare, toppskick och fullutrustad. Endast seglad i Östersjön 3.250.000.-

MOTORBÅTAR – URVAL UR VÅRT BEGAGNADE BÅTUTBUD



Agapi 950 – 2016 Yamaha V8 350 4-takt, endast 43 motortimmar, fullutrustad och uppgraderad 1.250.000.-



Bavaria 42 Sport – 2007 2 x VP IPS 400 = 600 hk, toppskick, uppgraderad 2.250.000.-



x J-Craft 38 – 2001 2xYanmar 440 hk = 880 Hk. En båt som skall upplevas 2.990.000.-



Nord West 390 FB 3-kabin – 2002 2 ägare, fint skick och fullutrustad 1.875.000.-



Fairline Phantom 38 FB – 2002 2 x VP TAM63P, I gott skick och välutrustad 1.695.000.-



Windy 40 Bora 2.0 – 1999/2020 Uppgraderad på allt, toppskick och fullutrustad 1.575.000.-

- = Båten ligger i vår marina utomhus
- = Båten ligger i vår marina inomhus
- x = Besiktning klar av auktoriserad besiktningsman



SE MER PÅ VÅR HEMSIDA: WWW.KNAPEMARIN.SE

INGÅNG

- 8 Ledaren
- 10 I korthet

TEMA: Första upptagningen

- 18 Låt hösten bli ett lyft för båten
- 21 Vinterplats för båten
- 25 När marinan gör jobbet
- 27 Tips & trix



MINITEST

- 28 Upptäck skiten i tid
Dieselfiltervarnare

BÅTTEST

- 40 Nuva M8
För soldyrkare

INSPIRATION

- 32 Klassikern: Flipper 700
Flexibel Flipper håller stilen
- 46 Resmål: Trysunda
Skyddat i havsbandet
- 66 Reportage: Cruisingungdomar
En ny generation tar vid

NYA PRYLAR

- 54 Borsta, bevaka & bryt

FRÅGA DOKTORN

- 56 Ojämn gång, olja i vevhus-
ventilation

PRAKTISKT

- 60 Gör en egen mastkrage
Enkelt och billigt
- 72 Installera ekolod
Navigation på djupet

KÖP & SÄLJ

- 78 Båtbörsen, privatannonser

NÄSTA NUMMER

- 82 Tema: Kapell



18



46



32



40



"Det är en stadig modell som är skön och rolig att köra. En rolig moppe att köra."
-Aftonbladet elmopedstest augusti 2020

JUST NU 17 795 KR
SPARA 7000 KR
ORD. PRIS 24 995KR



LV S3 - Ta dig dit du vill snabbt, billigt, effektivt och miljövänligt. Just nu spara 7000 kr ordinarie pris 27 995kr
Med lång räckvidd, smarta funktioner och trygga egenskaper åker du till jobbet, träningen, affären eller vännerna ljudlöst och miljösamt – utan att tumma på att det dessutom skall vara roligt!
Med BOSCH elmotorer, Li-ion batterier och höga kvalitetskrav bygger LV ett koncept av elmopeder med unik ljusdesign och moderna former. Streama din favoritmusik och låt friheten ta dig mot dina mål på ett hållbart sätt. Välj en elmoped från LV. Alltid med 3 års garanti.
Besök www.lvscooter.se för att hitta din närmaste återförsäljare. Erbjudandet gäller endast LV S3 och så långt lagret räcker.

3
ÅRS
GARANTI



PROMENADSKOTER.SE



Eldrivena promenadskotrar för personer som vill behålla en aktiv och rörlig livsstil. Medicintekniskt godkända.

Pris från 16 900kr. Besök www.promenadskoter.se för att hitta en återförsäljare eller ring 018-17 05 90 så hjälper vi dig. Åk på promenad!



PRÄKTIGT BÅTÄGANDE

Det kan vara ganska nervpirrande att ta upp båten, framför allt såklart första gången man gör det. Det är mycket att hålla ordning på, en hel del står på spel, och det kan kännas som att man är den enda som inte vet exakt hur det ska gå till. Lägg till det att det är gott om "publik" som kan bevittna om man gör något fel. Och i värsta fall cirkulerar även någon självutnämnd hamnpolis, som med myndig röst talar om hur det ska dras på en slip.

De närmaste veckorna lär det vara många fler än vanligt som för första gången torrsätter sin båt inför vinter-vilan, med tanke på hur många som har köpt sin första båt i sommar. Därför ägnar vi temat Första upptagningen åt det. Temat riktar sig främst till dig som är ny inom båtlivet, men vi tänker oss att även du som har massor av erfarenhet kan ta med dig ett och annat.

En sak som vi ständigt påminner om är att göra så mycket som möjligt redan på hösten. Du kommer att tacka oss i vår, när schemat är fulltecknat med annat, sjösättningshelgen rycker närmare i alltför hög hastighet och du kanske måste börja prioritera bort punkt efter punkt på att-göra-före-sjösättning-listan. Visst är det rådet en smula förnumstigt, men lite skämtsamt kan man ju säga att det är lite av tidningens roll. Tänk på oss inte som den där hamnkonstapeln som ständigt tycker till och domderar, utan som en snäll tant eller farbror, som på ett

ödmjukt och vänligt sätt, utan större åthävor, kommer med de där tipsen som visar sig ovärderliga.

Annat som står på menyn i denna utgåva är bland annat turer med välplanerade klassikern Flipper 700 och spanska solskensracern Nuva M8. Vi följer upp förra numrets Så funkade det om ekolod med en steg för steg-guide till hur du installerar ekolod med inombordsgivare. Följ också med till Höga kustens Trysunda, med dess vackra, varierade natur och skyddade hamn, och till Tånguddens båthamn, där ett antal ungdomar fått lära sig grunderna inom segling och båtunderhåll. Vi visar också hur du på ett enkelt sätt kan tillverka en egen mastkrage. Det är ett billigt alternativ – en mycket Praktiskt Båtägande-mässig artikel, med andra ord. Duktigt och lite praktiskt, kanske, men vi har även andra sidor. Vi vill vara både inspirerande och konkret praktiska, både något för dig som drömmer om en ny båt och för dig som med små medel vill hålla din ögonsten i bästa möjliga skick.

Vi tror på det konceptet. Och vi får råg i ryggen av att vår upplaga har ökat under sommaren. Vi har också fått in många nya prenumeranter under april till september, 30 % fler än i fjol, faktiskt. Roligt att ni är med oss, gamla som nya läsare!

Fredrik Olsson
Chefredaktör

PRAKTISKT Båtägande

Redaktionen:
red@praktiskbatagande.se
Tel 08-692 0160
www.praktiskbatagande.se



Chefredaktör
Fredrik Olsson
fredrik.olsson@egmont.se



Redaktör
Joakim Hermansson
joakim.hermansson@egmont.se



Grafisk form
Markus Koba
markus.koba@egmont.se



Företagsannonser
Anders Jeppsson
Tel: 08-545 160 76,
anders@sb-media.se

Omslagsbild
Johan Cooke
Ansvarig utgivare
Estelle Ejdeholm
Korrektur
Johanna Lundeborg
Layout
Christer Rispling
Annonstraffik
08-692 01 00 (8.00–12.30)
annons@praktiskbatagande.se
Marknadsansvarig
Nina Lindh, 08-515 16 405
nina.lindh@egmont.se

ISSN: 1651-7105
Tryck
Egmont Printing Service
Egmont Publishing
Vd Per Kjellander
Besöksadress
Pyramidvägen 7
Postadress
169 91 Solna
Telefon
08-692 01 00 (8.00–12.30)
Organisationsnr
556046-9206

PRENUMERATIONSÄRENDEN

Telefon 08-400 277 08 prenum.pb@egmont.se 09.00–17.00

dintidning.se/praktiskt-batagande

På dintidning.se/mina-sidor kan du t ex göra adressändring, förlänga din prenumeration och se betalningsinformation. Ha gärna ditt kundnummer till hands när du kontaktar oss. Kundnumret hittar du på baksidan av tidningen och på fakturan/inbetalningskortet.

14 nummer 899:- 7 nummer 479:-
För utlandsprenumerationer tillkommer porto för aktuellt land.

© Egmont Publishing. Citera oss gärna men ange Praktiskt Båtägande som källa. För ej beställt material ansvaras ej. Eventuell skatt på vinster i tävlingar som anordnas av Praktiskt Båtägande betalas av vinnaren. Det är naturligtvis tidningens policy att alkohol inte hör hemma på sjön och att flytvästar alltid bör användas. Sjökortsbilder: © Sjöfartsverket nr 08-01141.



tjänster, analys, statistik och profilering. Uppdatering av personuppgifter mot personuppgiftsregister, exempelvis SPAR, sker kontinuerligt. Information om min användning av digitala tjänster inhämtas med bl.a. cookies. Jag kan även få erbjudanden från Egmonts samarbetspartners, som återfinns inom följande branscher, direkt relaterade till våra produkter: Tidningar, böcker, film, spel, pussel, leksaker, mode, skönhet, sport, fritid, heminredning, hälsa, mat, dryck, djur, natur, motor.

Uppgifter som jag lämnar direkt eller indirekt genom att använda Egmontkoncernens tjänster och erbjudanden kan tillsammans med övriga uppgifter användas inom Egmont för marknadsföring och för att anpassa innehåll, tjänster och annonsering till mig samt för utveckling av nya tjänster och produkter.

Den rättsliga grunden för vår behandling av dina personuppgifter är dels fullföljande av avtal och dels Egmonts berättigade intresse. Vill du rätta, radera, begränsa användningen av eller invända mot användningen av dina personuppgifter kan du göra det genom att skicka brev till Personuppgiftsansvarig, Egmont Publishing AB, 205 07 Malmö. Självklart ser vi helst att du först kontaktar oss om du har klagomål, men om du anser att vi inte har gjort tillräckligt kan du även kontakta Datainspektionen, Box 8114, 104 20 Stockholm, epost dainspektionen.se @dainspektionen.se. För fullständiga villkor se www.dintidning.se/villkor.



SVERIGES MEST NÖJDA BILÄGARE

FÅ UT MER AV DET DU TYCKER OM

Det våra kunder är mest nöjda med är att vi gör bilar som håller, och att vi aldrig kompromissar med säkerhet, framkomlighet och komfort. Det bästa vi har att erbjuda är standard i alla våra bilar.

Vi är oerhört stolta över att ha Sveriges mest nöjda bilägare. För 14:e året i rad placerar vi oss i topp tre i Sveriges största kundnöjdhetsundersökning, Vi Bilägares AutoIndex. Det finns inget annat bilmärke som klarat av den bragden. Och det är ingen slump, utan resultatet av ett långsiktigt arbete.

Bli en av Sveriges mest nöjda bilägare du också.



subaru.se

3 ÅRS FRI SERVICE*



SUBARU

*Eller vid 1500, 3000 och 4500 mil.



HEKTISK SOMMAR FÖR SSRS

Sjöräddningssällskapet kan efter en hektisk båtsäsong konstatera att antalet uppdrag ökat med 54 procent jämfört med ifjol. Lördagen den 27 juni blev sommarens allra mest intensiva dag, med hela 130 uppdrag.

Intresset för båtlivet har i år varit större än någonsin, och det märks i Sjöräddningssällskapets statistik. Till och med den 15 augusti uppgår antalet räddningstjänstuppdrag – där det är akut fara för liv och Sjöräddningssällskapets resurser ställs till samhällets förfogande – till 1 025. Det är en ökning med 31 procent jämfört med samma period 2019 (783 räddningstjänstuppdrag).

– Våra frivilliga sjöräddare har gjort en fantastisk insats under sommaren. Många har dem att tacka för väldigt mycket, säger Cia Sjöstedt, vd för Sjöräddningssällskapet.

– Siffrorna visar också att vi genom vår frivillighet kunnat vara rätt dimensionerade för det ökade tryck som vi tidigt under säsongen förstod skulle komma.

För assistansuppdragen, där Sjöräddningssällskapet bistår sina medlemmar med förebyggande uttryckning, är skillnaden ännu större. Under året har organisationens frivilliga sjöräddare utfört 3 970 förebyggande uttryckningar till och med den 17

augusti, att jämföra med 2 570 uppdrag under samma period 2019. Det innebär en ökning med 54 procent.

Vanligaste orsaken vid förebyggande uttryckningar är maskin-/propellerhaveri, med 2 654 uppdrag. Därefter följer bränslestopp/starthjälp vid dött batteri, som står för 439 uppdrag, och grundstötning med 382 uppdrag.

När det gäller räddningstjänst är den vanligaste orsaken larm om drunkningstillbud (124), därefter grundstötning (121), maskin-/propellerhaveri (121) samt brand ombord (111 uppdrag).

– Genom våra förebyggande uttryckningar kan vi se till att många incidenter som annars skulle kunna bli räddningstjänstuppdrag inte går så långt. Det är ytterligare ett sätt där vi bidrar till att samhället kan hushålla med de gemensamma resurserna, säger Cia Sjöstedt.

Många stationer i landet har vittnat om mer att göra under sommaren. Allra tydligast har det varit kring storstäderna. I Stockholms skärgård och Mälaren har 13 räddningsstationer tillsammans gjort 1 556 förebyggande uttryckningar – 39 procent av det totala antalet uppdrag, och en ökning med 69 procent jämfört med 2019. I Göteborgs skärgård har två räddningsstationer gjort

407 förebyggande uttryckningar – en ökning med 95 procent.

Samtidigt har uppdragen minskat i några regioner. I norra Bohuslän (räddningsstationerna Strömstad och Fjällbacka) har uppdragen minskat med 15 procent jämfört med 2019, både för uppdrag inom räddningstjänst och förebyggande uttryckningar. Förklaringen är att antalet besökande norrmän minskat dramatiskt och att hemestrände svenskar inte "fyllt luckan" i samma utsträckning som längre söderut på västkusten.

SSRS sommaren 2020

Vanligaste orsakerna till räddningstjänstuppdrag:

Drunkningstillbud (124)
Grundstötning (121)
Maskin-/propellerhaveri (121)

Vanligaste orsakerna till förebyggande uttryckning:

Maskin-/propellerhaveri (2 654)
Bränslestopp/starthjälp (439)
Grundstötning (382)

De tre mest intensiva somardagarna:

Lördag 27 juni: 130 uppdrag.
Söndag 9 augusti: 126 uppdrag.
Fredag 17 juli: 124 uppdrag.

3

båtägare svarar

När åker båten upp på land i år?



Håkan Hansson
Hanse 342

Den 5 oktober blir det. Jag brukar alltid ta första veckan i oktober, för då blir det ändå inte mer seglat, och så får jag lite tid att greja med båten innan det blir riktigt dåligt väder.



Anna & Harald Jacobsson
Maxi 1050

Vi är lite bekväma av oss och vill inte gärna segla när det är kallt och ruggigt. Vi brukar ge upp båtlivet när hösten närmar sig, men ibland blir det inte upptagning förän i andra halvan av oktober.



Ulf Andersson
Winga 78

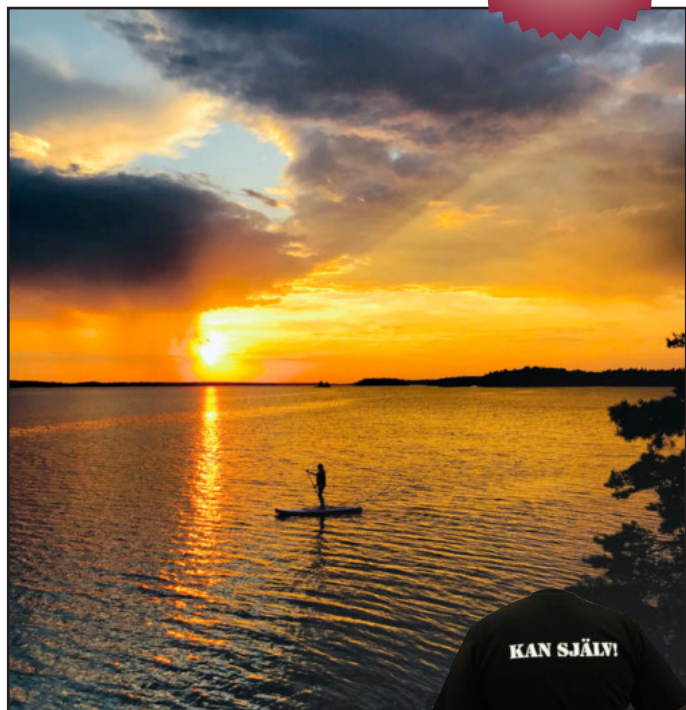
Det blir väl i oktober någon gång, men jag kanske har den i längre också, om det ser ut att bli bra väder. Jag var ute häromdagen, och med lite tur kan det ju bli riktigt fina höstdagar med båten!

88 ton skräp städad

Västkoststiftelsens strandstädarkarta har, sedan möjligheten att registrera städbehov och städinsatser via app infördes i mars i år, fått 910 markeringar. 820 av dessa är städade, och 7 360 säckar om sammanlagt 88 ton har rapporterats in. Totalt har 3 300 personer, frivilliga, kommuner och entreprenörer, strandstädat. Mer info vastkoststiftelsen.se.

Har du någon bra bild som du vill visa? Din bild kan du antingen ladda upp via PB:s Facebooksida under fliken "Månadens bild" eller så skickar du ett mejl till red@praktisktbatagande.se. Skriv "Månadens bild" i ämnesraden.

MÅNADENS BILD



Månadens bild kommer från Oskar Fridell i Katrineholm, och visar en SUP-paddlare på sjön Tisnaren en augustikväll. Oskar får en PB-t-shirt som tack för den fina bilden.



CYGNAEUS SEGLINGSMÄSTARE

Det första svenska e-mästerskapet i segling har avgjorts efter en spännande final över fem race. Fredrik Cygnaeus (Wild Cygn) avslutade med två spikar och tog titeln.

Fredrik tävlar till vardags för KSSS, och har bland annat varit med och vunnit Gotland Runt Classic två gånger med familjen Saléns vackra klassiker Ballad. Nu är han också den allra första vinnaren av svenska e-mästerskapet i segling. Tvåa var Fredriks klubbkamrat i KSSS, Mathias Hermansson (Herminator@Voi) och trea kom Joakim Romell (Romell) från GKSS.

- Vi på Seglarförbundet tyckte att det var ett perfekt tillfälle, i dessa corona-tider, att testa det här med ett mästerskap i e-segling. Och deltagarna har varit oerhört positiva. Nu hoppas vi att det här är början på en årligen återkommande tävling – förslagsvis kanske på vintern då den vanliga seglingen här i Sverige går på sparlåga, säger Isabelle Lindsten på Svenska Seglarförbundet.

74 deltagare mellan 13 och 74 år försökte kvala in till finalen, där de 20 bästa gjorde upp om titeln. Mer info svensksegling.se.



ÖPPET VARV ENDA MÄSSAN

Sedan Sweboat ställde in sina flytande båtmässor på Marstrand och i Gustavsberg var Öppet Varv i Ellös på Orust en av få kvarvarande svenska chanser att se nya och begagnade båtar från olika varv visas upp samtidigt. Naturligt nog dominerade just Hallberg-Rassy i varvets egen hamn, men det fanns också en del andra godbitar på plats, från bland andra Arcona, Najad, Sweden Yachts, Fleming och X-Yachts. Någon större publiktillströmning var det dock inte tal om, på grund av coronarestriktioner, vilket innebar att maximalt 50 personer samtidigt fick vistas på varvsområdet. Därför hade arrangörerna också ordnat med incheckning och utcheckning av besökarna, som märktes upp med klisterlappar på bröstet som visade under vilken tid vederbörande hade rätt att vistas på Öppet Varv. Mer info oppetvarv.se.

FOTO: JOAKIM HERMANSSON



Premiär för XO DSCVR

I början av året introducerade finländska XO Boats sin 260 Cabin, som nu följs upp av ännu en nyhet i det nya modellprogrammet; XO DSCVR, där bokstavskombinationen står för det engelska ordet Discovery.

- XO DSCVR är designad för aktiv användning och vattensporter. Den ger dig möjlighet att välja mellan solsken eller skugga och erbjuder en ultimät körupplevelse i alla väderförhållanden, säger XO Boats vd Erkki Talvela.

Den nya båten kan förses med Mercurysnurror på mellan 200 och 400 hästkrafter, och med den största motorn kan den nå 50 knops hastighet. Som andra XO har den aluminiumskrov med inredning i glasfiberarmerad plast. Mer info xoboats.com.

Fakta XO DSCVR
Längd 8,1 m
Bredd 2,55 m
Vikt utan motor 1 900 kg
Bränsle 315 l
Motor Mercury 200-400 hk



Bavaria C 42



Bali Catspace



Tofinou 9.7



Beneteau Oceanis 40.1

EUROPEISKA BÅTAR NOMINERADE



Den prestige-fyllda utmärkelsen European Yacht of the Year utmanas som allt annat av pågående pandemi,

men juryn bestående av ett dussin seglingsjournalister från lika många länder och tidskrifter, har ändå lyckats nominera ett antal intressanta båtar. En nyhet för i år är att enskrovs- och flerskrovsbåtar blandas inom de respektive klasserna, då juryn i första hand har tagit hänsyn till varje båts användningsområde, snarare än just hur många skrov varje ekippage kan ståta med. Det följer också den internationella trend som visar att flerskrovsbåtar vinner i popularitet.

Om inte reserestriktioner och inställda båtmässor helt sätter stopp för planerna ska alla nominerade båtar provseglas under hösten, för att priserna sedan ska kunna delas ut i sedvanlig ordning på Düsseldorfmässan i januari 2021. Praktiskt Båtägande återkommer förstas framöver med artiklar om de mest intressanta båtarna, och några av dem kan du redan nu se på bilderna här intill. Mer info: europeanyachtoftheyear.com.

De nominerade båtarna till European Yacht of the Year

Familjebåtar

Bavaria C 42
Beneteau Oceanis 40.1
Elan GT 6
Bali Catspace
Excess 11

Prestandabåtar

Corsair 880
Dragonfly 40
Grand Soleil 44 Performance
Italia 14.98
Pogo 44

Lyxbåtar

Moody 41 DS
Hallberg-Rassy 40 C
Contest 55 CS

Specialbåtar

Mojito 650
Saffier SE 27 Leisure
Tofinou 9.7

Långfärdsbåtar

Boreal 47.2
Garcia Explocat 52
Ovni 400
Pegasus 50
Viator Explorer 42 DS



Ovni 400



Saffier SE 27 Leisure



YAMARIN CROSS

Cross 62 Bow Rider

Ett robust aluminiumskrov kombinerat med ett behagligt glasfiberdäck och en rymlig sittbrunn för sju personer. Mångsidigheten gör Cross 62BR till den perfekta båten för att både njuta av sköna dagsturer som fartfylld vattensport.

Cross 62BR Q edition
+ Yamaha F130AETX

467 000:-

KAMPANJ: Akterkapell ingår i priset,
värde 13 400 kr

cross.boats

EMPOWERED BY  YAMAHA

Till priset tillkommer leverans- och monteringsavgifter som varierar beroende på ort och återförsäljare. Båtarna på bild har tilläggsutrustning.

BUSTER MAGNUM

LEGENDENS ÅTERKOMST

KAMPANJ!

BUSTER MAGNUM
+ YAMAHA F225FETX

729 000 kr

Värde av säkerhetspaket och securmark ingår

COMFORT- och CANVAS paket,
Fishfinder och sidoboxar med
dynor ingår.



EMPOWERED BY  YAMAHA

busterboats.com

Säker, representativ och snabb, allt detta står marknadens mest eftertraktade aluminiumbåt Buster Magnum för. Den rymliga sittbrunnen för 8 personer erbjuder otrolig komfort även i krävande förhållanden. 16" Buster Q smartskärmen ger skepparen all nödvändig information för navigation, motordata samt väder. Aluminiumdurken är stryktålig samtidigt som den är praktisk och underhållsfri.

Buster®

Till priset tillkommer leverans- och monteringsavgifter som varierar beroende på ort och återförsäljare. Båtarna på bild har tillägsutrustning.



HÅLLÖ FYR. FOTO: ESBJÖRN HILLBERG

6 000 besökte fyrdagarna

Årets fyrdagar den 15–16 augusti präglades av coronaviruset, och bara hälften av de fyror som normalt brukar delta kunde vara med. Ändå samlade de totalt 35 öppna fyrarna över hela landet nästan 6 000 besökare. I norr kunde man ta båt till Gåsören för att avnjuta en trerätters middag utanför fyren och sedan se den tändas vid skymning. På Dalén museet i Stenstorp anordnades två föreläsningar om Daléns fyrsystem. I Glafs fjorden deltog fyren vid Klässbol för första gången, samtidigt som båtklubben fyllde 50 år, vilket firades med att tända 50 marschaller på pirarna.

I Bohuslän var vädret mycket fint och många besökare tog turbat eller egna flytetyg till Ursholmen. Där gestaltade guiden Douglas Lipkin fyrmästare Hagvard, som berättade om livet på fyrplatsen under andra världskriget. Nationalparkschef Anders Tysklind från länsstyrelsen berättade om fyrarna och såg till att arrangemanget kunde

genomföras coronasäkert uppe vid tornen och vid det lilla museet i den gamla fotogenboden. På Hållö anordnades en utställning om graniten, och man visade en film om en händelse under andra världskriget, då ett hemligt kurirplan på väg till Bromma hade blivit beskjutet av ett tyskt jaktplan. Kraschlandningen vid Hållö blev svår, och av de femton personerna ombord överlevde bara två.

Skånska Kullens fyr samlade med sina 2 500 människor flest besökare under fyrdagarna, som arrangerades av Svenska Fyrsällskapet i samarbete med Sjöfartsverket, privatpersoner, föreningar och kommersiella organisationer. Svenska Fyrsällskapet har funnits i 24 år och består av mer än 4 500 fyrintresserade privatpersoner och organisationer i Sverige. Målsättningen är att bevara fyrarna, då dessa utgör ett värdefullt kulturarv, i en tid då satellitnavigeringen tar över. Mer info på fyr.org.

AMT + Yamaha = sant

Det finska båtmärket AMT samarbetar numera exklusivt med utombordartillverkaren Yamaha. Samtliga AMT-båtar säljs därför nyckelfärdiga med Yamahamotorer förmonterade, när de levereras till AMT:s återförsäljare i Sverige, Finland och Norge. Mer info amtboats.se.



FOTO: JOAKIM HERMANSSON

Arconabåtar i charter hos Navigare Yachting

Den Gustavsbergsbaserade segelbåtsproducenten Arcona Yachts har inlett ett samarbete med Navigare Yachting i Malmö, som från sina charterbaser i Sverige och Medelhavet kommer att erbjuda Arcona 345, 385, 410, 435 och 465 för charter. Enligt ett pressmeddelande ska kunder kunna placera sin båt i ett charterprogram som innebär att båten istället för att kosta pengar faktiskt kan generera en årlig avkastning. Charterlösningen uppges vara ett svar på ökande intresse för alternativt båtägande, och ska bredda Arconas målgrupp genom att ge möjlighet att segla en prestandabåt i premiumklass även på en chartersemester.

Digitalmässan hos Båtagent

När i stort sett alla fysiska båtmässor uteblev bestämde sig båtmäklaren Båtagent för att utveckla en båtmässa online. Med hjälp av den senaste digitala tekniken visas knappt ett 40-tal båtar, samt ett mindre antal tillbehörs- och tjänsteföretag, på bryggan. Besökarna kan vandra längs den virtuella bryggan och kliva ombord på båtarna för en 360°-visning direkt i mobilen. Båtagents Aron Borg menar att onlinemässor är ett bra komplement till fysiska mässor. Mer info batagent.se.



NORSK ELBÅT KAN KÖRAS 180 SJÖMIL

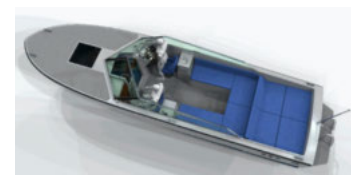
Norska HyCruiser 28 är en nyutvecklad eldriven båt med slanka linjer i det lätt drivna skrovet, som ska byggas för ett komfortabelt liv i moderat fart på sjön. Energin ombord lagras dels i en batteribank, dels i tankar som innehåller vätgas. Vid behov kan batterierna laddas med hjälp av en bränslecell som omvandlar vätgasen till elektricitet i en process som endast avger vatten som restprodukt. Tanken är att bränslecellen och vätgasen ska fungera som en räckviddsförlängare, och systemet kallas därför Hyrex, som är en förkortning av Hydrogen Range Extender.

Enligt bolaget bakom HyCruiser 28, Zero Emission Yachting AS,

påbörjas de allra flesta båtturena från en båtplats med tillgång till landström, och en batteriladdare säkerställer därför att batterierna alltid är laddade med 30 kWh när man ger sig iväg. Bolaget uppger vidare att för de flesta båtägare kommer den batterikapaciteten att täcka mer än hälften av energibehovet under säsongen, alltså så länge batterierna kan laddas i land inför varje tur. Beroende på hur fort man kör aktiveras sedan Hyrex efter en till tre timmars körning, och laddar då batterierna ljudlöst och med bara vatten som utsläpp. På så sätt får HyCruiser 28 en sammanlagd drifttid på 20 timmar i nio knops fart,

vilket innebär 180 sjömil räckvidd eller sträckan över Nordsjön mellan västnorska Bergen och Shetlandsöarna. Zero Emission Yachtings beräkningar visar att en genomsnittlig båtägare kommer att klara sig på tre till fyra vätgasfyllningar per år, och varje fyllning tar mindre än tio minuter. Enda problemet blir då att hitta en vätgasmack, eftersom det knappt finns några sådana.

HyCruiser 28 utvecklas i samarbete med Norges ledande expert på vätgassäkerhet och kommer att följa samma standard som personbilar med vätgasdrift, men anpassad för den maritima miljön i en fritidsbåt. Mer info zey.no.



Fakta HyCruiser 28

Längd 8,4 m
Bredd 2,4 m
Vikt 1 450 kg
Elmotor 30 kW
Batterier 30 kWh
Bränslecell 15 kW
Vätgastankar 240 l (150 kWh)
Designer Øystein Jaer
Pris okänt

WATSKI

REDO FÖR UPPTAGNING?

Du hittar allt du behöver till höstens underhåll och upptagning på:

WATSKI.SE

SNABB LEVERANS | **FRI FRAKT ÖVER 1000:-** | **BRETT SORTIMENT**

REGISTRERAD & INTERNATIONELL

BÅTMÄKLARE



KÖP OCH SÄLJ DIN BÅT VIA OSS!

Stor efterfrågan på segelbåtar från ca 31-50 fot
och motorbåtar från ca 22-45 fot



BOSSE KNAPE, VD
Båtmäklare,
Göteborg
bosse@knapemarin.se
0705-29 91 12



PETER ÖGREN
Båtmäklare,
Göteborg
peter@knapemarin.se
0723-29 91 14



STEPHEN MATHIASON
Båtkonsult,
Göteborg
stephen@knapemarin.se
0733-44 37 00



CHRIS KJELLBERG
Båtmäklare,
Stockholm
chris@knapemarin.se
0736-00 44 15



WERNER NILSSON
Båtmäklare,
Stockholm
werner@knapemarin.se
0761-31 64 97



MATS LUNDWAL
Båtmäklare,
Knappe Marin Syd
mats@knapemarin.se
0723-07 25 09



GUNNAR BRANGE
Båtmäklare,
Nyköping/Västerås
Norrköping/Oxelösund
gunnar@knapemarin.se
0705-34 10 85



DANIEL ROSENGREN
Båtmäklare,
Norrländ (Örnsköldsvik)
daniel@knapemarin.se
0702-60 39 96

HUVUDKONTOR 031-69 77 50 | info@knapemarin.se | Hällefjordregatan 12, Västra Frölunda/Göteborg (Fiskebäckens Småbåtshamn)

www.knapemarin.se



LÅT HÖSTEN BLI ETT LYFT FÖR BÅTEN

För de allra flesta lider båtsäsongen nu oundvikligen mot sitt slut och det är dags för upptagning. Om du vidtar rätt mått och steg nu kan du inleda nästa säsong på bästa sätt.

TEXT JESSIKA ERICSSON FOTO LARS ERICSSON



Som nybliven båtägare är det många frågor som dyker upp i huvudet när sommaren börjar lida mot sitt slut. För upp på land ska båten, såvida den inte ligger i garanterat isfritt vatten eller tål att frysa fast. De allra flesta lyfter upp båten någon gång under september eller oktober. Ideella båtklubbar och kommersiella marinor har vanligtvis ett par gemensamma upptagningsda-

gar när båtarna lyfts upp på land. Då gäller det att ha sin båt på plats, redo att lyftas.

Inför ens första båtupptagning finns en hel del saker att fundera igenom. Till att börja med behövs en vinterförvaringsplats. Vanligast är att ha båten på en båtklubb som har vinterplatser. I många båtklubbar ingår både sommarplats vid brygga och vinterplats på land i med-



Bortom vintern finns en ny härlig båtsäsong i sikte. Det är lika bra att börja förbereda den redan under hösten.



På en ideell båtklubb går det ofta till så att man hjälps åt att lyfta och ställa båtarna på plats vid båtupptagningen. Bara på större båtklubbar kan det finnas anställd hamnpersonal som sköter jobbet.

» lemskapet. Det kan också gå att välja om man vill ha det ena eller det andra. Båtklubbar är ideella föreningar, vilket innebär att medlemmarna, det vill säga alla som har sin båt i hamnen, hjälps åt med upptagning, sjösättning och hamnens skötsel. Vissa större ideella båthamnar kan ha anställda, men medlemmarna brukar ändå behöva hjälpa till med vissa saker.

Ett annat alternativ är att anlita en kommersiell marina som tar hand om hela eller delar av upptagnings- och vårustningsjobben. Vissa har egen vinterförvaring med underhållstjänster vintertid. Marinorna tar vanligtvis hand om allt från att tömma tankar till lyft, pallning och grovtvätt. Det är ett lättamt båtägande, som samtidigt kostar betydligt mer än medlemskapet i en båtklubb. Något som är bra att känna till är att möjligheterna att själv göra olika förbättringsjobb på båten kan vara begränsade på ett kommersiellt varv. Ytterligare en möjlig vinterförvaring är att låta båten stå på en båtagn eller i vaggan hemma på tomten eller gården. Det förutsätter förstås att det finns tillräckligt med utrymme och en stabil och plan markyta.

En annan sak som är bra att ha koll på inför upptagningen är hur försäkringen omfattar vinterförvaring. Det kan finnas krav på att elektronisk utrustning ska monteras ur och tas hem. Utombordsmotorn kan behöva förvaras i ett låst utrymme eller vara fastlåst med

godkänt lås. Det kan också finnas aktsamhetskrav kring hur båten ska täckas, och den kan behöva tittas till i samband med snöfall eller blåsväder under vintern.

Att tömma båten och avrunda båtsäsongen är på ett sätt en vemodig del av båtlivet. Samtidigt kan det kännas skönt att få städa ur båten grundligt och kolla att allt är i gott skick. Höstjobben med båten kan också ses som startskottet på nästa båtsäsong. Noggranna förberedelser inför vintern ger enklare och snabbare vårustning. Som nybliven båtägare handlar mycket om att arbeta sig igenom båten. Dels för att det är en fördel att lära känna den utan och innan, dels för att uppnå det skick man vill att båten ska hålla.

Om båten köptes när den låg i sjön är det första gången du får möjlighet att se hur det ser ut under vattenlinjen. Passa på att kika efter småskador och hur det är ställt med påväxt av snäckor och alger. Med båtsäsongen i färskt minne är hösten dessutom en bra tid att smida planer för sina kommande båtprojekt. Kanske det är dags att byta ut tyget på dynorna, impregnera kapellet eller fräscha upp några teakdetaljer inför nästa säsong?

Slutligen: Det finns ingen fix och färdig mall för hur båten ska tas om hand i samband med upptagningen. Det beror på båttyp, båtens skick och vilken ambitionsnivå man har som båtägare. Men följer du punkterna i checklistorna på de följande sidorna ligger du bra till när det är dags att göra båten klar för vårens sjösättning.

Ideella båtklubben Fliskärsvarvets anställda varvpersonal har både en fast pelarsvängkran, en hydraulvagn och ramp till sin hjälp under båtupptagningen.

VINTERPLATS I BÅTKLUBB

Hos den ideella båtklubben hjälps båtägarna åt när båtarna ska lyftas och ställas på plats för vinterförvaring eller så gör anställd personal själva båtlyftet. Oavsett vilket finns en del saker att ha koll på inför upptagningen.

För den som tänker sig en vinterplats i en båtklubb gäller det att se till att skaffa en ganska raskt. Efter en vår och sommar med ökad båt försäljning och många nya båtägare går vinterplatserna åt som smör i solsken. Särskilt om man har en stor segel- eller motorbåt. Hur själva lyftet och transporten till vinterupptagningsplatsen går till skiljer sig åt mellan olika båtklubbar. Det gäller även vad man som båtägare förväntas göra med sin egen båt och båtklubbens gemensamma anläggning. Det finns båtklubbar där allt som har med båtupptagningen att göra sker helt ideellt av klubbens medlemmar och det finns stora båtklubbar där båtupptagningen sköts av anställd hamnpersonal.

Båtklubben Fliskärsvarvet, strax utanför Gävle, är representativ för många av landets större småbåtshamnar. Här finns bryggplatser för 600 båtar och vinterförvaring för över 500 båtar, varav flertalet i båthallar. Varje höst lyfts omkring 400 båtar, jämnt fördelat mellan segel- och motorbåtar. En tydlig trend de senaste åren, inte enbart på Fliskärsvarvet utan i båtlivet i stort, är att

båtarna blir allt större. På Fliskärsvarvet är efterfrågan stor på brygg- och vinterplatser för stora segel- och motorbåtar upp emot 50 fot. Men några sådana lediga platser finns inte kvar på Fliskärsvarvet i dagsläget. Där emot finns ett överskott av bryggplatser för mindre, grundgående båtar på 3–5 meter, och så ser det ut på många håll.

Fliskärsvarvets medlemmar erbjuder båtupptagning till en subventionerad avgift. Det kostar 700 kronor för båtlyft, avspolning, transport till vinterplatsen och kontroll av stöttor. Anställd personal sköter båtlyft, transport och ställer ut vinterstöttorna medan båtägaren själv förbereder båten och vinterplatsen. En av de anställda är hamnkaptenen Hans Lundgren.

– Hos oss är det ett krav att båtägaren är med vid sjösättning och upptagning även om det är vi i personalen som sköter själva upptagningen. Den praxisen har att göra med att båtägaren själv behöver ha koll på sådant som har med egna båten att göra. Till exempel om det vi-

FOTO RASMUS HAMMAR



Inför upptagningen ska båten plockas ur och tankarna tömmas. Glöm inte septiktanken.

FOTO FLISKÄRSVARVET/HANS LUNDGREN



Fliskärsvarvet utanför Gävle är en av landets större ideella båtklubbar. Här finns anställd personal som tar upp medlemmarnas båtar till en subventionerad avgift.



FOTO FLISKÄRSVARVET/HANS LUNDGREN

Båtägaren är med vid upptagningen på Fliskärsvarvet men det är klubbens personal som sköter ruljangsen.



FOTO RASMUS HAMMAR

» sar sig att någon tätning i kylsystemet eller en genomföring inte håller helt tätt vid sjösättningen måste båtägaren själv ta ansvar för det.

För upptagning av alla typer av båtar upp till cirka 45 fot och 2,25 meters djupgående har varvet en hydraulisk vagn som körs ner i vattnet och lyfter upp båten. Det finns även en fast pelarsvängkran för båtar upp till 6,5 ton och en ramp för mindre båtar. Alla som arbetar med att ta upp båtar med kranen och hydraulvagnen på Fliskärsvarvet har kranförarbevis.

– Vi har också några medlemmar som väljer att ta upp båten med mobilkran. Det är främst större segelbåtar som lyfter med masten på. De sköter allt runt upptagningen själva men behöver boka tid i förväg så att det inte blir för trångt på hamnområdet.

Under själva upptagningsdagen är tidsschemat ofta pressat i båtklubbarna. På Fliskärsvarvet får det inte ta mer än 30 minuter per båt från det att båten ligger vid bryggan till att den står uppställd med stöttor på sin landplats. Då ska skrovet hinna tvättas av också. Enligt Hans Lundgren är det viktigaste för en lyckad höstupptagning att båtägaren har förberett båten och vinter-

Till höger: Det är viktigt att ha koll på var slingarna ska sitta.

Nedan: Hösten är en bra tid för att göra förbättringsjobb. Särskilt om man bygger ett tillfälligt presenningstält över båten.



platsen i god tid. I förberedelserna ingår det att säkra fast lös utrustning som finns ombord och förbereda tampar i för och akter. Färskvatten- och septitankar ska tömmas i god tid innan båten lyfts och vinterplatsen ska göras i ordning.

– Ibland är det rörigt inne i skjuden. Många tänker inte på att stuva undan sådant som står i vägen, och då blir det körigt när båten ska upp på land, säger hamnkaptenen.

Innan båten lyfts är det viktigt att ha koll på var på båten lyftslingarna eller stöden på hydraulvagnen ska sitta för att båten ska balansera bra och inte skadas. För att göra båtlyftsproceduren enklare och säkrare har Fliskärsvarvet fotat och dokumenterat hur långt fram stödet ska vara på alla båtar som varvet lyfter.

– Det är ett bra hjälpmedel. Nu är vi mindre beroende av båtägarnas egna uppgifter.

På det stora hela tycker hamnkaptenen att båtupptagningarna på varvet brukar flyta på fint. Även om det ligger ett visst vemod över att båtsäsongen definitivt är avslutad brukar de flesta medlemmar ha ett gott humör och bidra till att höstupptagningen blir en ganska trevlig båtdag.



FIXA MOTOR, BATTERIER OCH TANKAR INFÖR VINTERN

CHECKLISTA

Har du båten på en båtklubb behöver du själv se till att motorn, toaletten och batterierna klarar vinterns kyla. Precis som med mycket annat som har med båtens skick att göra går det att lägga sig på olika ambitionsnivåer. När det gäller motorn är miniminivån en vinterkonservering som gör att motorn klarar vintern. Med några års mellanrum är det bra att göra en grundligare kontroll med byten av några av motorns delar.

Om man har köpt en begagnad båt som är tio år eller äldre är det klokt att låta göra en redivid service vid första upptagningen. Även om säljaren har sagt att motorn är servad är det bra att själv ha kontroll över vad som är gjort. Alla har inte samma uppfattning om vad som behöver göras. Exakt vad som bör göras vid den årliga vinterkonserveringen skiljer mellan olika motormärken, och tillverkarnas egna föreskrifter är bra som utgångspunkt.

Både inom- och utombordare behöver frostskyddas. Kör igenom med glykol, exempelvis miljövänlig propylenglykol. Det är viktigt att blanda med rätt proportioner så att det blir ett bra frostskydd. Kolla även glykolen i motorns slutna kylsystem.

Korrosionsskydda de delar som behöver skyddas med växellådsolja eller drevolja. Spraya med rostskyddsolja utvändigt på elkompneter. Det här är viktigt att göra på hösten så att delarna klarar sig bra under vintern

Har man skaffat en begagnad båt är det

bra att göra en grundlig motorservice vid första upptagningen för att själv ha kontroll på vad som är bytt och kontrollerat.

Om motorn gått väldigt lite, upp till omkring 10 timmar kan det, utöver vinterkonserveringen, räcka med att byta oljor. Oljan är inte slut efter så kort körtid, utan den byts för att oljan drar åt sig smuts och avlagringar. Därför är det bättre för motorn att få stå med fräscha oljor under vintern.

Hur ofta växelhuset behöver kontrolleras och impellern bytas beror på vilken motor man har. På vissa modeller är det vartannat år, på andra räcker det med vart tredje år.

Torka torrt i motorrum och kölsvin. Även om det var torrt efter semestern behöver det kontrolleras på hösten. Många båtar har små läckage.

Ta hand om batterierna. Bäst är att förvara dem frostfritt och torrt under vintern. En bra tumregel kan vara att underhållsladda batterierna vid tre tillfällen: vid upptagningen, mitt i vintern (passa på att samtidigt mäta spänningen) och innan båten ska i sjön. Visst innebär det en del jobb men det spar mycket tid under våren att veta att batterierna är i gott skick.

Se till att tömma alla tankar, pumpar och varmvattenberedare som finns i båten.

Töm båttoaletten på en tömningsstation. Pumpa i lite glykol, båttoaletter fryser lätt sönder.

Lämna alla kranar och ventiler öppna.



TEMA Första upptagningen

Till höger: Det vanliga är att man som båtägare själv får justera stöttorna så att båten står bra, även om det i vissa båtklubbar sköts av hamnpersonal.

Nedan: På en ideell båtklubb sker upptagningen ofta i samspel mellan båtägaren och klubbens funktionärer.



UPPTAGNING I BÅTKLUBB

CHECKLISTA

- ☐ Töm båten på sådant som ska förvaras hemma under vintern. Det är betydligt besvärligare att göra när båten står uppställd i sin vaggan eller vagn.
- ☐ Töm färskvatten- och septiktank i god tid före upptagningstillfället. Septiktanken ska tömmas med sugtömning.
- ☐ Om båten har mantågsstöttor, ta ner eller lossa på dessa, så de inte bryts när båten lyfts.
- ☐ Förbered tampar. Se till att det finns tampar för att kunna dra fram båten till lyftkranen. Tamparna ska vara rejäla, tillräckligt långa och sitta fast bra i för och akter.
- ☐ Fendra ordentligt.
- ☐ Kontrollera att lyftmarkeringarna för lyftstropparna sitter på rätt ställe på båten. Om du har segelbåt är det speciellt viktigt att ha koll på var lyftbanden ska sitta så att de inte hamnar över propelleraxeln. Tala om för kranföraren om det finns något som är känsligt och kan bli skadat vid lyft.
- ☐ Förbered pallningen, vaggan eller vagnen. Städa undan saker som kan vara i vägen när båten ska ställas på plats och röj undan sly om båten står utomhus.
- ☐ Täck båten med täckställning och presenning om den står utomhus. Se till att täckställningen och presenningarna är hela och sitter fast bra. Samtidigt får det inte bli för tätt, då ökar risken för mögel. Presenningen ska vara ordentligt åtspänd, så det inte bildas säckar. Lämna luftspalter för ventilationens skull.
- ☐ Knyt aldrig fast presenningen i stöttorna. Det skapar ett väldigt vindfång när det blåser. Bind istället presenningarna runt båten eller häng på fyllda dunkar.
- ☐ Titta till båten regelbundet. Skotta av snö från presenningen efter snöfall och kolla att båten står bra. Om det varnas för blåsväder – vänta inte till efter ovädret. Åk ner till båten innan och spänn åt stöttorna. Kolla att presenningarna sitter bra.
- ☐ Töm båten på värdesaker. Lämna så få värdesaker som möjligt i båten över vintern. Även om många båtklubbar har ett system där medlemmarna turas om att gå nattvakt sker tyvärr en hel del inbrott i båtar. Särskilt under höst och vinter.
- ☐ Gör det svårt för tjuven genom att plocka undan eller låsa fast stegen. Det är väldigt svårt att ta sig upp i en båt som står uppallad, utan steg.



Släpp inte tankarna på båten helt när den har kommit upp på land. Den behöver tittas till ibland, även under vintern.



Ta reda på vad som ingår i grundservicen och vad som kostar extra.

NÄR MARINAN GÖR JOBBET

Känner du dig osäker, inte vill eller inte har tid att ta upp och förbereda båten inför vintern finns alternativet att anlita en kommersiell marina. Sådana finns i de flesta större hamnstäder. Det är bekvämt, men det kostar såklart mer och några saker behöver man som båtägare ändå tänka på.

Ett bekvämt sätt att vintra in båten är att överlåta åt en kommersiell marina att göra jobbet. I de flesta större hamnstäder finns numera båtvarv och marinor som tillhandahåller båtupptagning och vinterförvaring åt fritidsbåtar. Vad som ingår i servicen varierar från enbart själva båtlyftet och uppställningen på land till att marinan tar hand om allt från att tömma tankar till att tvätta skrov, konservera motorn och impregnera kapell. Det är därför en bra idé att i förväg ta reda på vad som verkligen ingår i begreppet fullservice.

Men tid är pengar, så att slippa ta hand om båten inför vintern kostar förstås en slant. Hur mycket det kostar beror på båtens storlek och vilket underhåll som ingår. Ett ungefärligt pris för båtlyft, avspolning, transport till vinterplats, vinterförvaring och sjösättning för en 35-fots båt ligger på omkring 20 000 kronor, men variationen är som nämnts stor. Ta också med i beräkningen att det kan behöva göras en del underhåll och förbättringar som inte ingår i basutbudet. Exempelvis att byta någon genomföring, laga ett segel eller behandla teakdetaljer.

På Ingarö varv vinterförvaras 300 båtar. Enligt varvschef Andreas Lindqvist har de flesta av dessa haft sin båt på varvet under många år och känner till upplägget. Men nya

båtkunder välkomnas och informeras löpande om hur varvet jobbar. Just den här hösten med många nya båtägare rekommenderar Andreas Lindqvist att ta tag i frågan om båtens vinterförvaring ganska snabbt. Fortfarande (i mitten av augusti) har Ingarö varv en del lediga platser men när kylan kommer brukar de gå åt i rask takt.

På Ingarö varv finns tre olika typer av vinterförvaringsplatser. Dels inomhus i ett uppvärmt båtskjul, vilket är det dyraste alternativet, dels utomhus, dels en mellanvariant som kallas kallrack. Det senare är ett uppvärmt skjul med golv, väggar och tak. Den som har sin båt på Ingarö varv lämnar båten vid bryggan en viss helg och hämtar den när den är sjösatt. Varvet tar hand om att tömma septitanken, lyfta upp båten, spola av den, palla upp den och sjösätta. Det man som båtägare själv behöver göra är i stort sett att tömma båten och tvätta rent.

– Lägg några timmar på att torka av alla ytor, så håller sig båten fräsch. All typ av utomhusförvaring innebär att båten står i en fuktig miljö, vilket ger en påväxt av mögel. Särskilt med de milda och fuktiga vintrar vi har haft de senaste åren.



Fundera på om du vill köpa batteriunderhåll och -förvaring av marinan eller ta hand om dem själv över vintern.





Seglen måste plockas av från mast och bom. Det gäller även om båten ska lyftas med masten på.

» På Ingarö varv är det personalen som sätter förtöjningstampar och fendrar inför upptagningen, men på andra håll kan det vara båtägarens ansvar. Så kolla med varvet vad som gäller. På en segelbåt ska seglen tas ner, även om båten lyfts med masten på. Seglen ska inte bara hissas ner utan tas av helt och hållet. Mantågen på en segelbåt behöver tas ner för att inte brytas sönder då båten lyfts. På Ingarö varv är det en tjänst som varvet kan ta på sig mot en extra kostnad.

I övrigt är det bra att ta ur dynor och kapell och förvara dem inomhus under vintern om man kan. Ligger de kvar i båten finns risk för mögelpåväxt. Båtens batterier behöver kontrolleras under vintern om man inte har köpt den tjänsten av varvet. Antingen förvarar man batterierna fulladdade och lyfter av polerna så det inte blir kryptströmmar som gör att batterierna laddar ur. Eller så lyfter man ur batterierna och underhållsladdar under vintern.

Om man har vattensystem som varmvattenberedare och vattentoalett behöver dessa konserveras inför vintern så de inte fryser sönder. Även motorn ska konserveras och det brukar finnas som en tilläggstjänst när båten vinterförvaras på fullservicevarv. På Ingarö varv är det obligatoriskt att köpa den tjänsten.

– Glykol för motorkonservering är inte miljövänligt och måste hanteras på ett visst sätt. Vi som båtvarv har krav på oss att ta hand om glykolet på rätt sätt och har därför som princip att inte låta båtägarna göra det själva. Det blir både enklare för båtägaren och säkrare miljöhantering, säger Andreas Lindqvist.

UPPTAGNING PÅ FULLSERVICEMARINA

ATT TÄNKA PÅ

- ☛ Skaffa vinterplats i god tid om du vill ha båten på fullservicevarv. Antalet varvsplatser är begränsade och med många nya båtägare går de åt snabbt.
- ☛ Jämför priser. Det kan skilja en hel del.
- ☛ Vad som ingår i "fullservice" varierar mellan olika båtvarv. Ta reda på vad som ingår och vad du behöver betala extra för. Bottentvätt, septitömning, motorkonservering, batteriunderhåll och polering är exempel på vad som kan skilja mellan olika paketlösningar.
- ☛ Ta reda på vad du som båtägare förväntas göra själv före och efter upptagningen. På vissa marinor räcker det med att köra dit båten och knyta fast vid varvets brygga en viss helg medan andra har som policy att båtägaren själv tömmer sina tankar, lossar på mantågen, sätter lämpliga angoringslinor samt fendrar av inför upptagningen.
- ☛ Om du vill göra några förbättringsjobb själv på båten under vintern är det bäst att först kolla med varvet om det är okej.

UPPTAGNING PÅ FULLSERVICEMARINA

ATT GÖRA SJÄLV

Även om du köper en fullservicetjänst är det vissa saker du behöver göra själv med båten.

- ☛ Töm båten på allt löst före båtupptagningen. Ta hem dynorna om du har möjlighet. Den fuktiga miljön i båten under höst och vinter ger risk för mögelpåväxt på dyntyg och skumgummi.
- ☛ Elektronisk utrustning som enkelt kan kopplas ur ska tas med hem över vintern.
- ☛ Rengör båten in- och utvändigt så noggrant som möjligt så håller den sig fräsch. Smuts ger en grogrund för mögel och dålig lukt.
- ☛ Säkerställ att motorkonservering och vinterkonservering av vattentoalett blir gjord.
- ☛ På en segelbåt behöver seglen tas ner och plockas av. Det behöver göras även om båten lyfts med masten på.
- ☛ Om man har mantåg ska de lösgöras eller tas ner för att inte skadas vid båtlyften.
- ☛ Kolla att båt försäkringen täcker upptagning, sjösättning, vinterförvaring och att den har en ansvarsdel.



Ta reda på vad som ingår i grundservicen och vad som kostar extra.

När träbåten Liv kommit upp på land städas bland annat kölsvinet ur ordentligt.

TIPS & TRIX

Att göra ett grundligt jobb med båten under hösten är bra. Men allt hinns inte med, utan vi måste prioritera. Som tur är lär man med tiden känna sin båt väldigt väl. Här är några båtägares erfarenheter av vilka jobb de gärna vill hinna med att göra på båten under hösten.

Ju mer, desto bättre, är ett talesätt som stämmer bra när det gäller höstjobb på båten. Ett grundligt jobb under hösten ger en lättsammare vårrustning. Ofta är det också ganska kallt under perioden när båten ska göras iordning för sjösättning. Så att ta vara på de milda höstdagarna till att exempelvis rengöra däck och skrov ordentligt, impregnera kapell och kanske polera och vaxa är skönt att ha gjort när våren kommer.

Men ibland har vi knappt om tid och ork under hösten och måste prioritera. Då är frågan vad som är viktigast att få gjort. Att konservera motorn och tömma alla tankar tillhör måstena under hösten. Vad som bör prioriteras i övrigt finns det inga enkla svar på. Det beror på båttyp, ålder, skick, ambitionsnivå och vad som har gjorts de senaste säsongerna. Men helt klart är att man med tiden lär känna sin båt väldigt väl, och det gör prioriteringarna enklare. Här är några båtägares erfarenheter av vilka jobb de tycker är bra att göra på båten under hösten.

Före upptagningen brukar Mats Söderberg börja med att plocka ur allt som inte behöver vara i båten, till exempel dynorna. Vissa år tvättar han över-

byggnaden, om han sett att det behövs. Det normala är att han byter motorolja och filter medan båten ligger kvar i vattnet, men vissa år har det blivit gjort efter upptagningen.

När båten har kommit upp på land städas den ur ordentligt i kölsvinet. Det utrymmet är lite svårt att komma åt, så det är bra att göra efter upptagningen. Motorn konserveras ordentligt med glykol. Han brukar också lägga en hel del tid på att täcka båten noggrant.

En vinter för några år sedan blev det en hel del vinterjobb då *Liv* fick nytt trä i akterspegeln. Andra vintrar har det inte varit några projekt alls med båten.

Redan en av de första säsongerna med båten gjorde Rikard Thurdin en detaljerad checklista över vad som skulle göras under hösten. Det är lätt att glömma något när det har gått ett år sedan den förra upptagningen.

Inför upptagningen plockar han ur båten. Mat, filter, dynor, ja, i stort sett allt, så båten i princip är ren invändigt. Sedan är det dags för seglen, som tas av och kollas igenom för att se om det är något som behöver lämnas in för lagning. Direkt efter avmastningen brukar Rikard

kolla att masten är okej. Mantågen tar han bort eller åtminstone slackar på innan båten ska lyftas.

Innan båtutrustningen som ska förvaras hemma packas undan kollar han att allt är torrt och rent. Ibland tvättas och torkas tamparna innan de stuvas undan. Rikard har gjort iordning plastlådor med täta lock där utrustningen förvaras under vintern. Ett system han tycker fungerar bra eftersom det blir lätt att hitta allt när våren kommer. I samband med höstupptagningen brukar han även skriva upp vad som ska fixas till kommande säsong medan det finns färskt i minnet.

En stund innan själva lyftet varmkörs motorn en stund så att det går bra att tömma olja sedan. Han brukar också vara noggrann med att ha extra långa tampar i för och akter inför lyftet.

Efter upptagningen byter Rikard olja och oljefilter. Han brukar göra det varje år.

– Det är inte så besvärligt, och jag tycker det är dumt att chansa med sådana saker. Sedan kollar jag att det är rent och torrt i kölsvinet och under motorn. För att undvika korrosion sprayar jag sedan alla elkontakter, även insidan av elpanelen inne i båten. Vattensystemet töms och så håller jag i glykol där det behövs.

Rikard har som rutin att alltid tvätta både skrov och botten noggrant under hösten, för att göra vårrustningen enklare. Slutligen täcks båten med presenning.



Redan andra säsongen med båten gjorde Rikard Thurdin en checklista över båtens höstjobb. En av punkterna är att tvätta skrov och botten noggrant.

OSTÖRD FÄRD MED VARNANDE FILTER

Smuts eller vatten i bränslet står bakom många sjöräddningsfall. De inträffar ofta vid kraftig sjögång, då allt rörs upp från tankens botten. Men det går att bli förvarnad om att något är på gång. Vi har provat ett smidigt dieselfilter med larm vid styrplatsen.

TEXT & FOTO NILS AHLÉN

Symptomen brukar vara ganska klara, men ändå svåra att begripa. Motorn vill helt enkelt inte varva upp, utan tycks trivas bäst på tomgångsvarv. Genom att dra på och av med gasen kan det gå att få maskinen att åtminstone gå till närmsta brygga. Felet kan bero på smuts i tanken, men det kan till och i värsta fall växa grönsaker i tanken, om det tankats på landmackar som blandar så kallad Fame i dieseln. Fame är lovvärt, en icke petroleumbaserad produkt, ofta en förädlad rapsolja, som tillsätts dieseln för att få den mer miljövänlig. Oljebolagen vill inte gärna erkänna det, men i kombination med det vatten som nästan alltid finns i en båttank bildas det en form av alger som effektivt stoppar bränsletillförseln. Vattnet kan i sin tur komma med dieseln från macken eller bildas av kondens i båttanken.

I vårt fall kom stoppet en sen höst under en av säsongens sista färder. Vi tog oss runt den helgen, men sedan var det dags att skruva bort dieselfiltret. I båten hade vi den typ av filter som består av ett filter fastsatt i bränsleledningarna och med en metallkopp under som ska fånga upp vattnet. När vi plockade bort det hela var det fullt av skräp. Vi såg även tydliga rostavlagringar, vilket tydde på vatten i dieseln. Stopp blev det i alla fall. Vi hade trott att vi var någorlunda garderade med detta filter och ett extra bränslefilter på motorn.

”Men det måste ju finnas en lösning på det här”, tänkte vi. Ett filter som separerar föroreningar och vatten från dieseln och helst dessutom berättar för skepparen ombord när det hela börjar närma sig den kritiska punkten.

Från Separ hittade vi ett filter som verkar uppfylla alla våra krav. Ska man tro reklamen ska det rena dieseln från vatten upp till 99,9 procent och från övrigt skräp till 90 procent. Ja, något ska väl filtret på motorn få ta hand om också!

Filtret monteras som vanligt mellan dieseltanken och motorn, det vill säga före bränslepumpen. Det består av en filterhållare och under det en kopp av genomskinlig plast eller metall. När vi ändå är i farten passar vi på att byta bränsleslangarna som går den här vägen. Det finns

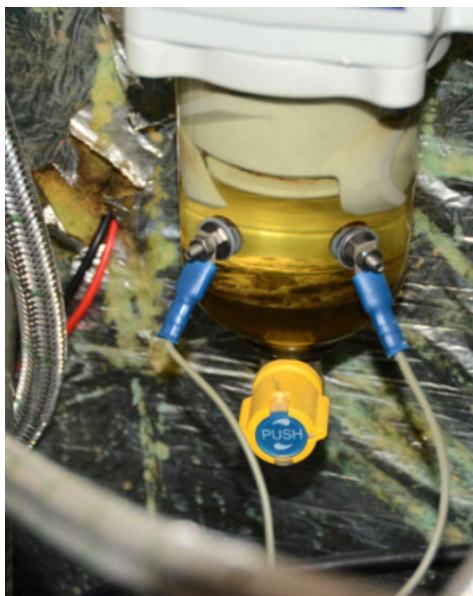
adaptrar för de flesta krökar och slangar som redan sitter i båten. Det som händer när motorn startas är att bränslet kommer in i filtret och passerar en form av vinge som börjar snurra. Det snurrande bränslet slungas mot kopian som sitter i botten av filtret, och vatten och skräp sjunker till botten. Dieseln vänder sedan uppåt mot filterelementet, och på sin väg faller ytterligare vatten och skräp ut och faller ner i kopian under. Själva filterelementet tar sedan bort de sista vattendropparna och partiklarna.

Den som fortfarande är osäker monterar dubbla filter och en kran däremellan. Blir det fullt i det ena filtret är det då bara att slå över till det andra. Blir givetvis lite mer än dubbelt så dyrt, men å andra sidan dubbel trygghet.

Vårt gamla filter nöjde sig med att fånga allt i filtret – som så småningom blev fullt – och vi hade ingen riktig koll på vad som hände. Nu ser vi på en gång genom den genomskinliga plastkopian under filterhållaren precis hur effektiv hela filtreringen varit. Är man nu orolig för en plastkopp i båten finns en metallkopp istället, men då går det ju så klart inte att se vad som händer. Det finns inga speciella regler runt detta i fritidsbåtar, det kan dock vara bra att veta att metallkopian är brandsäker, plastkopian är det inte. Men hur var det nu med förvarningen vi skulle få då? Jo, genom att ansluta två elektroder till filterkopian kommer strömmen att slutas när vattennivån stiger i filterkopian, vatten leder ju ström betydligt bättre än diesel. Och sedan är det egentligen bara att ansluta en lampa och en summer via 12 volt. Stiger vattennivån i kopian larmar det vid styrplatsen. Upptäcks det vid den dagliga (!) kontrollen att det är mycket skräp i filtret är det bara att dränera med kranen i botten och lämna in soppan till närmsta miljöstation. Själva blev vi förvånade över hur mycket skräp och vatten som samlades under en säsong trots att vi tyckte att vi gjort rent tanken så gott vi kunnat. Nu känns i alla fall färderna för motor betydligt tryggare. Det är lätt att se vilken soppa vi serverar vår maskin, och stiger vattennivån får vi ett larm i god tid innan motorn stannar.



TEST Dieselfiltervarnare



Genom den genomskinliga plastkoppen är det lätt att se hur det ser ut under filtret. Det här är det geggiga resultatet efter ett år i vår testbåt.



När vi ändå bytte filterhållare passade vi på att snygga till med nya slangar till tanken.



Delarna som behövs: filterhållare, filter, adaptrar och vattenlarm med lampa och summer.



En rejäl lampa visar tydligt om det börjar bli för mycket vatten i diesel.



Larmet borras in på en plats där det syns tydligt, i vårt fall i piedestalen.



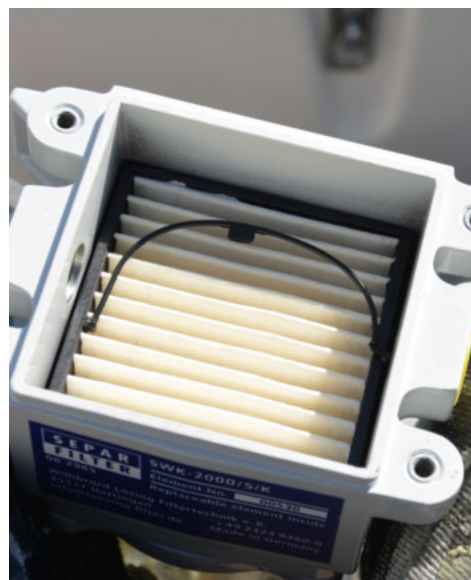
När vattennivån i koppen stiger upp till elektroderna sluts strömmen och larmet går, både med ljus och med ljud.



Blir det för mycket skräp är det lätt att dränera genom kranen i botten.



En prydlig skylt under lampan visar tydligt vilket larm det är som går.



I filterhållaren sitter filtret fast under en fjäderbelastad platta. Filtret finns med olika täthet.

NYA SUPERJET

A brand new era of stand-up.



www.yamaha-marine.se



FLEXIBEL FLIPPER HÅLLER STILEN

En relativt liten båt som ändå har övernattningsmöjligheter gjorde Flipper 700 till en prisvärd och hett efterfrågad båt när det begav sig. Än idag – flera decennier efter tillverkningsåren – finner modellen alltid köpare.

TEXT & FOTO JOHAN COOKE

När musikgruppen Abbas låt Waterloo vinner Eurovision Song Contest 1974 i England lanseras kabinbåten Flipper 700. Medan Abba börjar erövra världen slår Flipper 700 igenom på fritidsbåtsmarknaden. Både Flipper 700 med inombordsmotor och den nästan identiska men något kortare 620, med utombordare och utan toa, blir två av de största försäljningsframgångarna för varvet NA-boats i Finland: – Köpsuget var störst i Finland och Sverige. Vi exporterade även modellerna till Tyskland, Island och Grönland, säger Per Isacson.

Han var tidigare designer för många Flippermodel-



ler och är son till en av Flippers konstruktörer, Sigurd Isacson.

Fram till 1988 uppges drygt 1 000 exemplar ha tillverkats. Men enligt Per Isacson rör det sig om flera tusen. I alla händelser en mycket populär båt.

– Redan på ritbordsstadiet anpassades Flipper 700 för ett par eller en familj med ett eller två mindre barn. Resultatet blev en rymlig allvädersbåt på sju meter med en kabin som i aktern är öppen mot det rymliga däckets. Modellen blev känd som en flytande sommarstuga på sjön till ett pris många hade råd med.

Nypriset för en Flipper 700 år 1974 var 54 900 kronor. Det motsvarar cirka 335 000 kronor i dagens penningvärde. Framgången berodde också på att allt fler svenskar fick upp ögonen för båtlivet.

– Ur köparnas perspektiv fanns det inte så många alternativ i det här segmentet. Den större Nimbus 26 och den mindre Folkparcan, båda med akterkabiner, var de enda konkurrenterna, säger Per Isacson.

Förändringarna har varit få under åren, bland annat ändrades dyntextiliernas kulör inför varje säsong. Exteriört hade Flipper 700 inledningsvis en beige kulöränd på fribordens översidor. Den blev senare mellanblå och efter några år gul. På 1980-talet utrustades båten med tjockare dynor och bättre detaljarbeten och fick också en ljusblå rand på skrovet. År 1978 började Flipper 700 även att tillverkas i en annan variant. Modellen, kallad Patrol, fick ett fast skott och en skjutdörr mot akterdäcket.

Det trånga toaurytmet bakom förarplatsen är en udda inredningslösning i Flipper. Utrymmet liknar en ”låda” med dörr och där inne är det sitthöjd.

– För att kunna stå upp och ta av sig byxorna i toaurytmet försåg vi lådan med en uppfällbar taklucka. När någon skulle göra sina behov i sittläge stängde man takluckan för att sedan öppna den igen för att dra på sig byxorna. I prototypfasen tyckte vi att den praktiska lösningen var komisk, då övrig besättning kunde se ett huvud sticka upp ovanför lådan, berättar en leende Per Isacson.

Idag syns fortfarande många Flipper 700 inomskärs eller på sjöar. Det finns alltid spekulanter, ofta förstagångsköpare, till modellen. I alla fall om motorn är hyfsat ny.

För Malin och Niclas Holst är deras Flipper 700, tillverkad 1979, den idealiska motorbåten:

– Modellen är rymlig och välplanerad. Båtagandet kan knappast bli billigare eftersom vi kan bo bekvämt ombord drygt en månad varje båtsäsong, säger Niclas Holst när jag kliver ombord.

Årskostnaden för båtförsäkring, motorservice och bryggplats är drygt 6 000 kronor. Sommaren 2020 tankade ägarparet bensin till sin båt för totalt 10 000 kronor när de åkte runt i Stockholms skärgård. Därtill kommer kostnader om det skulle behövas någon större investering ombord.

I höst tillkommer inga utgifter för vinterförvaring. Istället fraktas familjen Holsts Flipper på en trailer till en villatomt, där båten sedan täcks över.

De köpte sin Flipper 700 för 65 000 kronor år 2017.

– Ryds Camping och Monark 670 var två andra alternativ, men de kändes för små. Vi köpte Flippern direkt eftersom båten och inombordaren var i mycket bra skick, säger Niclas Holst.



FLIPPER 700

FAKTA

Längd 7 m

Bredd 2,50 m

Djup 0,7 m

Vatten 80 l

Bränsle 160 l

Motor Varierar, t. ex.

AQ 130, 130 hk/26 knop,

AQ 145, 138 hk/28 knop,

AQ 151, 146 hk/29 knop,

AQ 205A, 205 hk/34 knop

Kojplatser 4–5

Vikt 1 400 kg

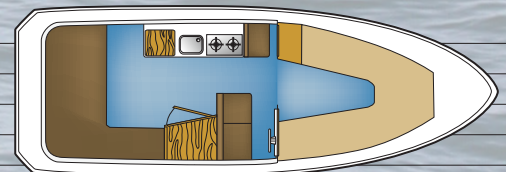
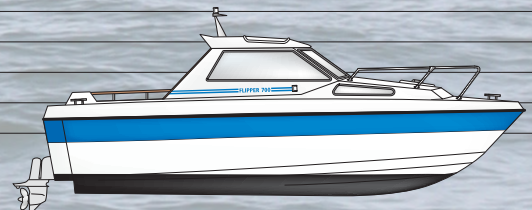
Konstruktör Sigurd Isacson

Varv NA-Boats Finland

Tillverkningsår 1974–1988

Antal tillverkade båtar Oklart. Minst 1 000

Pris begagnad ca 60 000–150 000 kronor





1 2



Interiör

TRIVSAMT OCH SMART

Inredningen är enkel, smart planerad och fungerar utmärkt för två. Men toan fungerar i regel bättre som garderob.

På bara 22 fot har konstruktören och Flippers grundare, Sigurd Isacson, lyckats klämma in v-koj, toa, salong med dubbelsits vid förarplats och pentry samt ett djupt akterdäck.

– För mig och Malin finns det gott om svängrum. Även om vi ibland är fyra ombord fungerar det bra och är trivsamt, säger Niclas Holst.

Gränsen mellan interiören och kabinen, som är öppen i aktern mot det rymliga akterdäcket, är svår att dra. När kapellet fälls upp förvandlas akterdäcket till en mysig inneklimat. Förarplatsen finns på styrbordssidan i kabinen. Sikten är god men toautrymmet strax akter om förarplatsen begränsar när föraren ska backa i sittande position. Ett stort plus är den stora solluckan ovanför förarsoffan och passagerarstolen om babord.

– Någon av oss brukar alltid stå upp och köra när vädret är bra. Ovanför solluckans tak får föraren bättre runtom-sikt, samtidigt som man känner fartvinden och solen, berättar Niclas Holst.

Instrumenten framför förarplatsen är lätta att komma åt. Men knapparna till de hydrauliska trimplanen finns placerade i knähöjd.

– Inför nästa säsong ska jag montera trimplansknapparna högre upp vid de andra instrumenten så de blir lättare att nå. Jag ska även byta ut den trasiga oljetrycksmätaren och ta bort den analoga klockan intill, säger Niclas Holst.

Någon bestämd plats för kartplottern fanns inte från början. Men Niclas har monterat den på ett stort kartbord framför ratten.

Ståhöjden i kabinen är 1,80 meter. Nästan allt har place-

rats optimalt eller har smarta lösningar i någon form. Bakom den fällbara passagerarstolen, för att skapa en avlastningsyta längs babordssidan, finns pentryt. Det består av ett tvålägigt gasolkök, diskho och två rymliga skåp. Kylskåpet är placerat under förarsoffans kortsida.

Men toautrymmet är trångt och opraktiskt, eftersom det bara är sitthöjd där. Några 700-ägare, oftast med småbarn, har kvar sina ursprungliga kemtoaletter eller har installerat en spoltoa. Många Flipper 700-ägare har som Malin och Niclas valt att ta bort toan och istället använda utrymmet för förvaring.

Mellan förar- och passagerarstolarna finns en ingång till en klassisk v-koj för två vuxna. Med en iläggsskiva i mitten får även ett barn plats:

– Vi sover bättre i v-kojen än vi gör hemma. En orsak är att vi har en formsydd Kungsängenmadrass. Den jag vill rekommendera till alla båtägare om det finns sovalternativ ombord, säger Malin Holst.

Alla trä- och plastmoduler i inredningen har ett enkelt utförande. Men träet skulle få ett lyft om det slipas och lackas, vilket ägarparet planerar att göra.

– Vi har listat 30 punkter på investeringar vi vill göra ombord. Det handlar bland annat om att byta en kapelldel, köpa ett kompressorkylskåp och komplettera med en sjövattpump för att inte slösa på färskvattnet när vi diskar, säger Malin.

Sedan de köpte båten 2017 har paret bland annat skurit till och installerat nya heltäckningsmattor och kompletterat med flera högtalare. Även kablarna i elsystemet håller på att bytas ut.



Bild för bild

1 Niclas och Malin ser Flipper 700 som en perfekt instegsbåt som en liten familj eller ett par kan använda under många år.

2 Smart. Passagerarstolen kan fällas ihop för att skapa extra arbetsyta vid pentryt.

3 Paret har skurit till och installerat nya, mysiga heltäckningsmattor ombord.

4 Styrman och en övrig besättningsmedlem sitter bekvämt men något trångt på förarsoffan.

5 Praktiska avställningsytor finns i v-kojen. Lägg märke till den mysiga klädseln på skrovsidorna.

6 Malin och Niclas har valt att ta bort toan för att istället använda utrymmet för förvaring.

KLASSIKERN Flipper 700



1 2

Exteriör

RYMLIGT AKTERDÄCK

Akterdäcket med uppfällt kapell ger extra sovplatser. Men skarndäcket är smalt. Och i Niclas och Malins exemplar finns den minsta inombordaren för 700-modellen.

För Malin och Niclas Holst är det rymliga akterdäcket den bästa platsen ombord. De fräscha dynorna vilar på en L-formad sittbrunnsoffa. När två matbord är på plats kan fyra personer äta utan att det blir för trångt:

– Två kan sitta på aktersoffan, en person på platsen vid diskhon i kabinen och en person på gaveln. Det är enkelt att fälla upp kapellet om det regnar eller blir för varmt. Sofforna kan också förvandlas till extra sovplatser för två vuxna, säger Malin Holst.

Skarndäcken runt kabinen är för smala för att promenera säkert på. Ilastning av packning sker därför bäst via lucköppningen till förpiken eller från aktern. Ett stort plus är den rejäla gummiavbärarlisten som finns i många Flippermodeller.

Under vattenlinjen finns ett v-bottnat skrov med 15 graders lutning i aktern och 20 grader i fören. Ett flatbottnat skrov drar generellt mindre bränsle än ett djupare v-skrov. Många Flipper 700-ägare upplever att skrovet bidrar till att båten blir stampig i sjögång. Men det håller inte Niclas med om:

– Jag tycker båten går stabilt på sjön. Ungefär som att köra en minibuss på land. Å andra sidan åker vi aldrig ut på större fjärdar då det blåser hårt, säger han.

Motorn, en Volvo Penta Aquamatic 140 A på 125 hästkrafter, finns under den mellersta dynan på aktersoffan. År 1999 fick motorn ett nytt utbytesblock och cylinder-

huvud. Tolv år senare totalrenoverades drevet för 40 000 kronor. Marschfarten är 16 knop och toppfarten 21. Genomsnittsförbrukningen är drygt 1,2 liter per sjömil. Motorn är den minsta som varvet monterade i båten Flipper 700.

– Den räcker ändå väl till när vi är två ombord och har semesterpackning. Men är vi fyra vuxna med mycket packning blir hon tung. Då kör vi bara sju knop, säger Niclas.

När Niclas och Malin under den första båtsäsongen skulle angöra en naturhamn och minska gasen stannade motorn plötsligt. Först efter en halvtimme kunde den startas igen. Så var det flera gånger.

– Först trodde jag att det var gammal bensin som orsakade stoppet. Vi bytte därför bränslefilter, bränsleslangar och gjorde tanken ren. Men det hjälpte inte. Då fick jag tips om att byta ut vårt analoga tändningssystem till ett brytarlöst system. Då fungerade det, säger Niclas.

Det nya systemet består av en givare, istället för brytarspetsar, och en magnetring som monteras på en fördelaraxel. När tändspolen blev varm i det gamla tändningssystemet blev det överslag. Spänningen kom då inte fram till tändstiften.

– I övrigt har allting fungerat utmärkt under de fyra år vi haft båten. Så vi är mycket nöjda med vår Flipper 700, säger Niclas.



Bild för bild

1 Bogljusstrålkastarna på skrovsidorna är praktiska när paret ska lägga till i mörker. Bogljusen finns för övrigt på många Flüppermodeller.

2 I aktersoffan, som har måtten 1 x 2,3 meter, sitter Niclas och Malin bekvämt.

3 Skarndäcken runt kabinen är för smala för att gå säkert på.

4 När stäven är förtöjd mot en brygga eller berghäll lastas packningen bäst in via förpikens lucköppning.

5 För att öka mysfaktorn har paret installerat LED-belysning runt akterdäckets sarger.

6 Solcellspanelernas upphöjda fästen har Niclas installerat själv. Panelerna ger 2 x 50 watt.



ÄGARENS BÄSTA TIPS

INFO



1. När du ska köpa, tänk noga igenom dina mål med båten och välj båt utifrån det.

2. Gör akterdäcket mysigt, som genom att installera LED-belysning och skaffa fina dynor och kuddar.

3. Planera stuvningen. Du får plats med mer än du tror.

Besiktningssmannen Henry Duhs om Flipper 700

”MOTORN ÄR AKILLESHÄLEN”

Flipper 700 håller i grunden god skandinavisk kvalitet. Det är handlaminerade skrov, bottenstockar och förstärkningar. Och det är mycket båt för pengarna om den är i gott skick. Det säger båtbesiktningssmannen Henry Duhs.

Men spekulantens största fallgrop, fortsätter han, är att okritiskt köpa en Flipper 700 med en originalmotor eller en gammal motor som lever på övertid. Originalmotorerna är Volvo Pentas AQ-bensinare med olika motoralternativ.

– Själv skulle jag köpa en Flipper 700 med en tämligen ny inombordsmotor för att inte riskera att den havererar, säger Henry Duhs.

Att köpa en ny motor i Flipper 700, till exempel en Volvo Penta V6 på 200 hästkrafter med duopropdrev, kringutrustning och varvsinstallation, kostar cirka 300 000 kronor.

I vissa båtannonser kan det stå att motorn är renoverad. Men det är en diffus beskrivning, menar Henry Duhs. Be därför alltid att få se handlingar och kvitton som styrker vad som är gjort, hur det är gjort och av vem.

Det är också viktigt att förvissa sig om att motorn har servats regelbundet.

– Den som saknar motorkunskap ska alltid ta med en motorkunnig person eller låta en auktoriserad verkstad gå igenom motor

och drev innan man köper båten, säger Henry Duhs.

Även bränsletank, bränsleledningar, avgaslimpa och andra motorrelaterade funktioner måste undersökas.

Vad en Flipper 700 kostar i inköp är i sammanhanget tämligen ointressant, menar han. Det är kostnaden att äga båten som är av större betydelse. Att renovera båtar är dyrt.

Förutom att kanske åtgärda motorn behöver ofta kapell, dynor och textilier bytas. Och träsnickerier kan behöva lackas eller oljas om. Det är pengar och arbetsinsatser som ska vägas in i totalkostnaden för köpet.

Som hos de flesta båtar som börjar komma till åren kan det finnas dolda fel att se upp för, vilket kan bli dyrt att åtgärda. Ett exempel kan

vara böldpest på grund av att vatten har trängt in i laminatet av glasfiberarmerad plast och orsakat bubblor där.

Hittills har Henry Duhs inte besiktigat några drabbade Flipperbåtar.

– Men böldpest förekommer på många äldre plastbåtar. Ett sätt att kontrollera om båten har böldpest är att med en vass spackelpade skrapa bort båtbottnfärg vid vattenlinjen när båten står på land. Böldpesten kan visa sig som små porer i plasten, säger Henry Duhs.

Spekulanterna ska även syna eftermonteringar som badbryggor. Förutom att montaget från början kan ha varit slarvigt gjort kan någon ha backat in badbryggan mot till exempel en kaj.

– Då kan infästningarna ha börjat läcka in vatten i akterspeglarna. Därför är det klokt att göra en fuktmetning före köpet. Rutorna bör också kontrolleras så det inte förekommer något läckage, säger han.



OM DU INTE KÖPER FLIPPER 700 KAN DU KÖPA



ORRSKÄR 850

Längd	8,15 m
Bredd	2,95 m
Djup	0,70 m
Vatten	125 l
Bränsle	230 l
Motor	Olika. Volvo Penta TMD 40, 124 hk
Kojplatser	6 st inkl. bäddbara soffor
Vikt	2 600 kg
Konstruktör	Erik Samuelsson
Varv	Orrskärsbåtar, Vallen marin
Tillverkningsår	1981–1986
Tillverkade båtar	150 st
Pris begagnad	cirka 200 000 kronor



FLIPPER 717

Längd	7,17 m
Bredd	2,85 m
Djup	0,90 m
Vatten	70 l
Bränsle	190 l
Motor	200–270 hk, VP 270 hk DP V8 bensin
Kojplatser	4 st
Vikt	2 450 kg
Konstruktör	Sigurd Isacson, Håkan Södergren
Varv	Flipper/Bella Boats Finland
Tillverkningsår	1990–1994
Tillverkade båtar	250 st
Pris begagnad	195 000–240 000 kronor



AQUADOR

Längd	6,82 m
Bredd	2,50 m
Djup	0,60 m
Vatten	i.u.
Bränsle	180 l
Motor	Mercuriser 145 hk
Kojplatser	4 st
Vikt	1 800 kg
Konstruktör	S. Mattila, R. Eliasson
Varv	Aquador, Finland
Tillverkningsår	1995–2003
Tillverkade båtar	188 st
Pris begagnad	200 000–340 000 kronor



” FÖR SOLDYRKARE

Nuva M8 är en Medelhavsbat med generösa utrymmen för umgänge både interiört och ute i det fria. Praktiskt Båtagande gav den en omild behandling i vresiga spanska vatten.

TEXT: JOAKIM HERMANSSON FOTO: JOAKIM HERMANSSON OCH NUVA YACHTS





Med två Evinrudesnurror, å 150 hästkrafter, på akterspegeln kan Nuva M8 komma upp i 35 knop.

Som vd för Bavarias gigantiska tyska båtfabrik propagerade spanjoren Andrés Cárdenas för en kombination av rationella och effektiva produktionsmetoder, med mycket standardiserad utrustningslista, för att kunna erbjuda ett brett program av fritidsbåtar till fördelaktiga priser. När han för ett halvdussin år sedan flyttade tillbaka hem till Barcelona igen och startade sin egen båtproduktion i Port Ginesta, ett stycke söder om den katalanska huvudstaden, anammades en liknande filosofi, men med en småskalighet som ger avsevärt större möjligheter att ta ut svängarna och kundanpassa produkterna.

Tillsammans med svärsonen David Almeida har Cárdenas till dags dato presenterat en handfull båtmodeller, alla designade av Barcelona Yacht Design. Först ut var en sexmeters motorseglare som inte blev någon större succé, utan minsann bara byggdes i ett tiotal exemplar. Det var egentligen inte förrän Nuva M6 lanserades för fyra år sedan som intresset för det nystartade varvet tog ordentlig fart. Nuva M6 byggdes både som öppen walkaroundbetonad båt och i en mer bobar kabinversion, som nu sålts i omkring 25 exemplar vardera. Det låter möjligen inte så imponerande, men får anses helt okej för ett nystartat litet varv. Hela produktionsprocessen sker också på varvet i Port Ginesta, där till och med formarna för varje modell byggs.

Det var från kräsna kunder i närbelägna hamnar i Medelhavet som önskemålen om en större båt började höras, och Nuva M8 blev svaret på deras önskningar. Andrés Cárdenas påpekar gärna att varvets nya båt

utvecklats utifrån erfarenheter främst från lillasyster M6. Mycket riktigt har de båda båtarna samma lite kantigt grovhuggna linjer gemensamt, med den helt raka stäven, de höga friborden och de dubbla badplattformarna på var sida om utombordarna. Men M8 är betydligt längre, 9,20 meter mot lillasysters 5,99 meter. Att den heter M8 och att vattenlinjelängden anges till 7,99 meter är faktiskt bara en konsekvens av att det spanska skattesystemet innebär fördelar för båtar under åtta meters längd.

Skrovet till Nuva M8 byggs i handupplagt enkellaminat av glasfiberarmerad polyesterplast, medan däck och vissa detaljer utgörs av en sandwichkonstruktion med Airex PVC-skum som distansmaterial mellan skikten. Den senare metoden ger både styvhet och styrka åt konstruktionen, samtidigt som den isolerar bättre än enkellaminat mot såväl köld och värme som mot oljud och buller. Ändå är båten från första början utvecklad för utombordare, vars vibrationer och ljud normalt sett inte fortplantar sig i skrovet på samma sätt som med inombordsmotorer. Andra fördelar med utombordare är att de inkräktar minimalt på utrymmet ombord, kan fällas helt upp ur vattnet för att minska beväxning och är betydligt lättare och billigare både att installera och att serva.

Nuva M8 ligger långsidesförtöjd i Port Ginestas soldränkta hamn, så vi tar ett kliv direkt ner i sittbrunnen. Akteröver kan ett halvdussin personer sitta i sköna soffor runt det snyggt lackade rektangulära bordet, med en skiva av något stavlimmat och ganska mörkt träslag. Sidoplatserna har visserligen bara en vadderad rostfri stång till ryggstöd, medan de som sitter i färdriktningen



Vid förarplatsen saknas ett skönt ryggstöd, men instrumentpanelen är ändamålsenlig och välordnad. Dock hade den kunnat vara matt istället för reflekterande högblank.



Modulen som innehåller sittbrunnskök med kylskåp, diskho och förvaringsutrymme är sammanbyggd med förarsoffans baksida och kostar 35 000 kronor extra.



När sittgruppen i aktern bäddas ner till en solsäng mäter den 1,8 x 1,8 meter och erbjuder en skön plats för dem som vill lata sig och lapa sol.



istället har en komfortabel tjock dyna att luta sig emot. Den ryggdynan kan också fällas bakåt, ner till samma nivå som sitsen, och bildar då, tillsammans med ytterligare en dyna på den nedsänkta bordsskivan, en stor och skön solbädd som mäter hela 1,8 x 1,8 meter. På bäddens/soffans båda sidor leder ett trappsteg ner till badplattformarna som sticker ut på respektive utombordares utsidor. Utskjutbar rostfri badstege finns emellertid bara på babordssidan, vilket ger möjlighet att montera ett ankare med tillhörande ankarspel på styrbordssidan. Även om dylikt sällan efterfrågas här i Medelhavet är det väl närmast en förutsättning för den som önskar nyttja en sådan här båt i nordiska skärgårdar.

Modulen som innehåller sittbrunnskök med kylskåp, diskho och förvaringsutrymme är sammanbyggd med förarsoffan och kostar 35 000 kronor extra, men kan givetvis vara praktisk för att slippa springa ner under däck och hämta förfriskningar till solbadande gäster. Även uppe på fördäck finns förstas plats att lata sig och lapa sol, men det rostfria räckverket är knappt mer än knähögt och känns inte alls tillräckligt när man ska förflytta sig hit längs de ganska smala skarndäcken. Räckret slutar också gott och väl en halv meter från stäven, och kan därför inte erbjuda någon hjälp om man skulle få för sig att på skandinaviskt vis häva sig upp på fördäcket från en brygga. Inte heller finns det något utskjutande peke som skulle underlätta en naturhamnsförtöjning, bara en vass och kantig rostfri ankardävert till det förliga ankaret inklusive spel, som är en självklarhet längs Medelhavets stränder. Ankarboxen rymmer både kätting, fendrar och förtöjningstampar. »



Ankarboxen är djup och rymlig, med plats för såväl ankarkätting som fendrar och förtöjningstampar, men att ett peke saknas gör det svårt att ta sig ombord här.

Biminitoppen ger välbehövlig skugga över förarplatsen, utan att skymma solen längre akterut. Trappsteg leder upp till ett ganska smalt skarndäck med bara knähögt räcke.

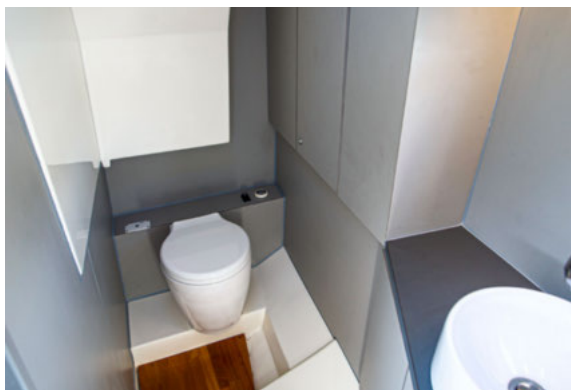
BÅTTEST Nuva M8



Långa skrovrunder låter utrymmet under däck bada i ljus. När bordsskivan sänks ner och en extradyna läggs på plats bildas en V-formad dubbelbädd för två vuxna.



Fyra stiligt stavlimmade trappsteg leder ner till en tjock heltäckningsmatta, och bakom trappan kan två personer sova i den dubbelkoj som mäter 2,15 x 1,25 meter.



På babordssidan öppnas en dörr till den ganska trånga toaletten som dock kan ståta med såväl elspolning som duschmöjlighet och 1,86 meters ståhöjd.

babordssidan öppnar en dörr till den ganska trånga toaletten, som dock kan ståta med såväl elspolning som duschmöjlighet och 1,86 meters ståhöjd.

Tillbaka uppe vid förarplatsen kan vi konstatera att sitsens låga ryggstöd inte ger mycket till stöd vid körningen, men att den logotypförsedda fotplattan är desto mer ändamålsenlig. Biminitoppen ingår i ett utrustningspaket tillsammans med ankare och ankarspel för 77 000 kronor, och ger välbehövlig skugga från den heta Medelhavssolen. Den pianoblanka svarta instrumentpanelen hade gärna fått vara helmatt istället, för att inte reflektera solstrålarna lika mycket, men instrument och reglage är i alla fall användarvänligt placerade. Tolvtumsplottern från Simrad är ett kundönskemål för just den här båten, och normalt monterar Nuva dito navigationshjälpmedel från Garmin.

NUVA M8

TEKNISK INFO

Längd 9,2 m

Bredd 2,99 m

Djup 0,88 m

Vikt 2 300 kg

Motor Evinrude 1 x 300 hk eller 2 x 150 hk

Bränsle 390 l

Vatten 110 l

Holdingtank 60 l

Godkänd för 12 personer i CE C, 8 i CE B

Pris från 1 450 000 kronor med 2 x 150 hk

TESTKÖRNINGEN

Last 3 personer

Motor Evinrude 2 x 150 H.O.

Maxfart 35 knop

VÄRT ATT NOTERA

+ Ståhöjden! Nästan två meter

+ Generösa umgängesytor

– Svårt att ta sig ombord i fören

OUTSPÅTT

Med Nuva M8 följer det nystartade spanska varvet upp sin M6-modell med en flera nummer större båt som erbjuder generösa utrymmen såväl interiört som ute i det fria. Viss anpassning krävs dock för att solskenskonceptet ska fungera i nordiska vatten.

KONTAKT

nuvayachts.com

» En schäslong riktad akterut finns på förarplatsens babordssida, och mittemellan hittar vi den rökfärgade skjutdörren av plexiglas, som öppnar till båtens inre. Fyra trappsteg i samma stavlimmade och lackade utförande som sittbrunnens bordsskiva leder ner till durkytan, som är klädd med en tjock grå heltäckningsmatta. Den ingår i ett tillvalspaket med konstgjord teak på däck, gardiner och dimbar belysning under däck, ryggstöd till förpiksoffan och matbord som kan sänkas ner för att göra en V-formad dubbelbädd av sittgruppen i fören, alltiho för 91 000 kronor. Förvaringslådan längs skrovsidorna ingår däremot, liksom de långa skrovfönstren, i standardutförandet. Bakom nedgångstrappan kan två personer sova i den dubbelkoj som mäter 2,15 x 1,25 meter, och på

De båda Evinrudesnurrorna spinner snällt igång, och vi tar ut Nuva M8 på en provkörning i ganska skumpig sjö utanför de skyddande hamnpirarna. Vågorna erbjuder ingen möjlighet för oss att testa toppfarten, men kollegan Lori från schweiziska tidskriften Marina.ch mäter den i lugnare vatten dagen därpå till 35 knop. Vi håller oss istället kring marschfarten 22 knop och tycker att Nuva M8 uppför sig balanserat och tryggt i sjön, med god möjlighet för föraren att parera vågorna utan att det känns osäkert. Ett visst slamrande, smällande och knakande kan höras i båten när den dunsar runt i vågorna, men det behöver inte nödvändigtvis väcka frågor om byggkvaliteten. I dessa förhållanden vore det snarare ovanligt med en båt som inte protesterar en aning mot vår något omilda behandling.

TRE KONKURRENTER



NIMBUS T8

Efter några års uppehåll kan Nimbus återigen erbjuda sportiga båtar med accelerationssnabb körglädje. Utombordaren är den största skillnaden i nya Nimbus T8, som är en värdig arvtagare till de framgångsrika R-båtarna med sina inombordare.



AXOPAR 28 T-TOP

Den negativa stäven är nog finska Axopars främsta signum, inte så praktisk men ger en uppkäftig attityd. 28 T-top inbjuder till sportiga dagsutflykter, med möjlighet för ett par att övernatta. Utombordare från Mercury med 250–350 hästkrafter.



FINNMASTER T8

Flaggskeppet i Finnmasters T-serie är en daycruiser med plats för hela familjen, både under däck och exteriört. Med 21 graders skrovinkel, möjlighet att bära upp till 350 hästkrafter och måttlig vikt på 2 200 kilo erbjuds pålitliga fartresurser.

Varför betala mer?



2499:-

Däckställning
25-6999

Från
999:- st.

Segelbåtsstötta
25-8203-25-8204

Från
849:-

**Formsydd
båtpresenning**
25-697-25-699



74⁹⁰

Växelhjulolja
EP SAE-90, 500 ml.
36-319

**KÖP FLER
SPARA
MER**



2 st. 89,90
49⁹⁰ st.

Fuktslukare
36-373



Besök oss på biltema.se, i Biltema-appen eller i något av våra varuhus.

BILTEMA

SKYDDAT I HAV

I norra delen av Höga kusten ligger Trysunda, en gång utsedd till Sveriges vackraste ö. Här väntar ett genuint fiskeläge, släta klippor och långa sandstränder. Och grannöarna går inte av för hackor de heller.

TEXT JESSICA ERICSSON FOTO LARS ERICSSON



SBANDET



Med ett välbevarat fiskeläge, långa sandstränder, utkiksborg och en trevlig gästhamn bjuder Trysunda på ett koncentrat av Höga kusten.





Stenstranden med stenar som slipats släta av Bottenhavets vågor ligger några hundra meter öster om fiskeläget.

När vi tar ner seglen och sakta puttrar in i det smala sundet mellan huvudön och Trysundaholmen har vi en kort men skön segling bakom oss. I hela Höga kusten-området är det nämligen tätt mellan öarna, fjärdarna och gästhamnarna. En dagsetapp på runt tio sjömil är lagom för att få med sig alla fina platser.

Just till Trysunda är det extra bra att komma in tidigt på eftermiddagen. Inte för att hinna boka plats, det brukar gå att ordna, utan för att det finns så mycket att se och göra.

Till att börja med är det skönt att lägga till i den skyddade gästhamnen i utkanten av Trysundas välbevarade fiskeläge efter en dag på sjön. Här hakar man fast sig i en stadig boj och knyter fast ankringstamparna i en lika stadig träbrygga och hamnar då i ett väldigt fint läge med både morgon- och eftermiddagssol.

Även om Trysundas läge i yttersta havsbandet är utsatt för vädrets makter ger viken ett fint skydd för alla vindriktningar utom riktigt hårda sydostliga, då det blåser genom sundet och in mot gästbryggan. Men normala sjöbrisvindar är inget som helst problem.

Själva fiskeläget som för inte alltför länge sedan var bas för flera yrkesfiskare har lyckats behålla sin ursprungliga, enkla stil. Sjöbodarna och fiskestugorna har renoverats utan att den ursprungliga känslan har för-

svunnit. Grusvägen som slingrar sig genom fiskeläget och smiter tätt intill de låga fiskestugorna inbjuder till ett lugnt strosande med en glass i handen.

Enligt författaren Anders Källgård, som skildrat 2 000 öar i boken *Sveriges öar*, är Trysunda den vackraste av dem alla. En subjektiv utmärkelse, förstås, men när man tar trapporna upp till byns utkik och blickar ut över hamnen och fiskeläget är valet lätt att förstå.

Charmen med Trysunda ligger inte bara i det gamla fiskeläget. På öns nordöstra sida finns flera härliga badstränder med finkornig sand och rent badvatten. Ätminstone är det rent och uppfriskande så länge inte algbloomingen letat sig upp längs Bottenhavskusten. Det händer tyvärr vissa somrar att de oönskade gröna bältena brer ut sig, men det hör inte till vanligheterna, och de yttersta öarna Trysunda, Vågön och Ulvöarna brukar klara sig.

Björnviken är den längsta av Trysundas stränder, och fina somrardagar är den välfyllt. Räkna med många öppna motorbåtar, vattenskotrar, kajakpaddlare och solbadare på stranden. Det är här och på Örnsköldsviks segelsällskaps uthamn, Sandviken på Malmön, som strandlivet tar fart med musik, grillar, beachvolleyboll och vattenkrig de varmaste somrardagarna.

Den som uppskattar en ensligare strand kan istället söka sig till Rödskatudden eller Lilla rödskatviken.



Här blandas mindre sandstränder med rödaktiga klipphöllar. Passa då på att göra en avstickare till näckrosdammen med mängder av vita näckrosor.

Fridfullt och avsides är det också på de höga klipphöllarna på den södra delen av ön. Ett perfekt ställe att ta med fikakorgen till för en skön stund i kvällsolen med utsikt mot den dramatiskt branta ön Skrubban, precis söder om Trysunda.

Ett annat bra alternativ för en tur till fots är Kapellberget som också är Trysundas högsta punkt. Toppen är i och för sig inte särskilt hög med Höga kusten-mått mätt men utsikten över både fiskeläget och kringliggande öar är bra. Leden upp, som startar strax bakom kapellet, har ledstänger och trätrappor längs de brantaste partierna, och på toppen finns bord och bänkar för en välförtjänt fikastund.

En annan mysig sida av Trysunda är stenstranden i Storviken med fri vy mot havet i öster. Här är det inte sand, utan släta, rundslipade stenar som brer ut sig mellan bulliga klipphöllar. Det är havsvågorna som rullat in från Bottenhavet genom århundradena som har slipat stenarna till helt släta och mjukt rundade former. Faktiskt så perfekt rundade att alltför många har tagit med sig stenar hem. För att inte stenstranden ska sluta som grusgrop talar några tydliga skyltar om att det inte är okej att plocka med sig delar av ön, även om det kan kännas lockande att ta med en del av Trysunda till sin

hemmaträdgård. Hela Trysunda och omgivande öar är naturreservat, så det går inte heller att släppa hunden lös, göra upp eld och köra med motordrivet fordon. Men i övrigt får man ströva och njuta bäst man vill.

Det är inga problem att hitta runt till alla fina ställen, eftersom det sitter tydliga skyltar utplacerade på lämpliga platser. Och väl upptrampade stigar löper kors och tvärs runt ön, så den som vill röra ordentligt på benen har alla möjligheter.

Annars är en av de många fina sidorna med Trysunda att allt är nära. Här kan barn i nästan alla åldrar ta sig för egen maskin mellan badstranden, fårhagarna, glasskiosken och gästhamnen. Vid många av de små fiskestugorna och sjöbodarna står små stentroll som gör promenaden till glasskiosken extra rolig. Och det lilla vita fisketorget mitt i byn är fascinerande för både stora och små. Både att det byggts på en så otillgänglig plats för över tre hundra år sedan och att det är så välkött. Det ligger många ideella arbetstimmar bakom den rustikt vackra inredningen. Och här litar man på sina besökare; nyckeln hänger på en spik bredvid dörren.

Ön är med andra ord minst sagt barnvänlig. Det finns ingen biltrafik, knappt några höga bryggor att ramla ner från och det farligaste djuret på ön är en kelsjuk katt.

Höga kusten-båtarna gör flera dagliga turer till

Skrubban, en karg ö med lodräta klippväggar passeras på väg in och ut från Trysunda.

TRYSUNDA

Position 63°08,23 N
18°47,10 E

Djup 2–7 meter

Service El, servicebyggnad med kök, toalett, dusch, bastu, färskvatten, tvättmaskin, kafé och sommaröppen minilivs.

Missa inte Fiskeläget, utkiken, badstränderna, stenstranden, strövstigarna runt ön och fiskemuseet.

Hamnavgift 200 kronor/dygn utan el, 250 kronor/dygn med el. Nästföljande dygn 100 kronor, respektive 125 kronor.





När sista turbåten har lämnat kajen lägger sig ett skönt lugn över viken i fiskeläget.



Bygatan slingrar sig fram mellan små före detta fiskestugor och sjöbodas.

»Trysunda vilket är praktiskt om man är på en längre båtresa. Behöver man någon del till båten går det att beställa och få det utskickat med turbåten. En väl fungerande lösning för att slippa bryta båtsemesterns förtroende och ta sig hela vägen in till fastlandet.

Med turbåtarna kommer också många dagbesökare för att njuta av Trysundas fina sandstränder. Soliga dagar går en strid ström av badgäster längs den kilometerlånga stigen mellan fiskeläget och Björnvikens sandstrand. När sedan sista turbåten har lämnat ön lägger sig ett skönt lugn i fiskeläget för oss som har tagit oss hit med egen båt. Inte sällan tar någon fram en gitarr eller ett munspel och bjuder på en lågmäld melodi vid solnedgången.

I sjöboden intill turbåtskajen finns ett fiskemuseum med fiskeredskap och salteriutrustning som användes fram till mitten av 1900-talet då det fanns flera yrkesfiskare och salterier på Trysunda. Museet är för det mesta öppet dagtid och kostar inget. Här finns till exempel några av alla de trätunnor som användes till inläggning av salt- och surströmming. Under surströmmingens guldålder längs Norrlandskusten var Trysunda en av de platser där strömmingen jäste fint. Här tillverkades bland annat Lundströms ofileade variant med rommen i behåll.

Numer finns inget surströmmingssalteri kvar, men med lite tur går det att få tag på färsk abborre eller rökt

sik i någon sjöbod. Jäst strömming kan istället avnjutas på Norra Ulvön, ett tiotal distans söderut. Där är det bara att slinka in på Lilla Salteriet, ett surströmmingssalteri i liten skala som drivs av Ruben Madsen.

Sjöboden som Ruben Madsen håller till i är en av de äldsta släktgårdarna på Ulvön. Här har flera generationer ur släkten Ögren tillverkat surströmming, som fram till 1960-talet var huvudnäring på Ulvön. Då fanns ett surströmmingssalteri i var och varannan sjöbod, och doften som spreds längs bygatan gick inte att ta miste på. Men en sommar jäste inte fisken. Inte för någon. Enligt Ruben Madsen vet ingen varför, men utan försäkringar slutade det med konkurs för många av salterierna.

I Lilla Salteriet pryds väggarna av vällagrade surströmmingsburkar av klassiska märken som Röda ulven, Röda fisken, Ulvöprinsen, Ulföhöken, Ulvögöken, Söderbergs, Guldfisken och Två sälar. För Ruben Madsen är surströmming inte bara mat, det är finkultur också. Han är något av en allkonstnär och nutida surströmmingskung som brinner för att det ska gå att avnjuta en surströmmingsmåltid i sin rätta miljö. Det är bara att välja om man vill ha delikatesserna serverade med kanel och rödlöksmarmelad eller de klassiska tillbehören tunnbröd, mandelpotatis och en snaps.

Inte surströmming, men väl lättare sommarrätter går det att få på Trysunda skärgårdscafé som ligger i direkt



Ovan: Stigarna runt ön är tydligt skyltade, så här finns alla möjligheter för den som vill röra lite på benen.

Nedan: Vindarna på Höga Kusten påverkas av de höga bergen och kan vara nyckfulla för den som seglar.



Kapellet som byggdes av Gävlefiskare för över 300 år sedan är i gott skick tack vare alla ideella arbetstimmar som öborna lägger ner.



Ovan: Passa på att besöka fiskemuseet i sjöboden närmast turbåtskajen. Här finns bland annat saltkar som använts vid jäsning av surströmming.

Till vänster: Trysundas sjöbodas hamnar allt högre över vattenlinjen eftersom landhöjningen är rekordstor på Höga kusten – närmare bestämt 8 millimeter per år, vilket är mest i världen.





Passa på att lägga till vid några av Trysundas grannöar. Vågön med Grisslans fiskeläge är fint, liksom Ulvöarna och Mjältön.

»anslutning till gästhamnen. Utöver gästhamnsservicen finns en liten matbutik med det allra livsnödvändigaste. Tidigare somrar har butiken haft ett högst begränsat sortiment, och i år är utbudet än mer tveksamt. Så, räkna inte med att kunna handla för den kommande veckan eller ens de kommande två dagarna.

Då är det bättre att åka sju sjömil västerut till Köpmanholmen som har en väl sorterad mataffär. Båtklubben i Köpmanholmen har flera gästplatser och en liten enkel servicestuga med dusch och toalett. Det är långt ifrån någon naturupplevelse att lägga till här, granne med en industrikaj och en bilbro. Däremot är det praktiskt eftersom båthamnen har lånecyklar som gör det enkelt att ta sig de tre kilometerna till affären för att bunkra. Köpmanholmen i sig är också ganska trevlig, ett brukssamhälle med spikraka gator, arbetarlängor och mängder av 1950-talshus med stora trädgårdar.

Trysunda är, tillsammans med Ulvöarna, de mest välbesökta av Höga kustens öar men det finns många fler natur- och gästhamnar i närheten. Inte minst Trysundas grannöar, Vågön, Grisselön och Högholmen. På Vågöns nordöstra sida finns Grisslans fiskeläge med små fiskebodar som klamrar sig fast längs båda sidor om en smal kanal som skiljer Vågön från Grisselön. Fiskebosättningar har funnits här åtminstone sedan 1600-talet, och det lilla fiskekapellet från den tiden, som står stadigt på en



Ruben Madsen är något av en nutida surströmmingskung. Han både producerar egen surströmming och är med i Surströmmingsakademien som varje år utser årets surströmming.

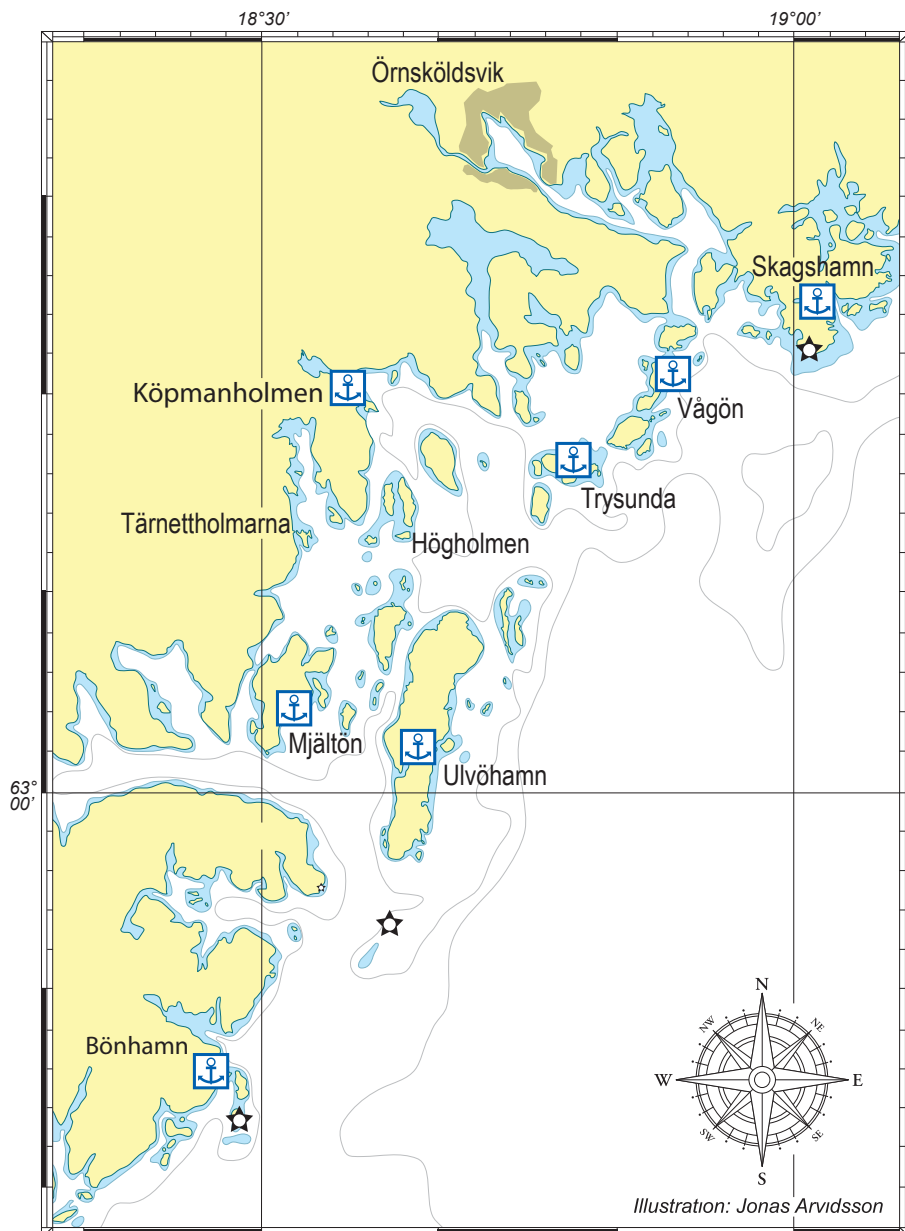


På Ulvö Lilla Salteri går det att äta surströmming i sin rätta miljö.

slät klippa och blickar ut mot Skags udde, är värd ett besök. Fiskeläget var en hårsmån från att brinna ner för några år sedan, men rådgiga öbor lyckades i sista stund begränsa spridningen. Här går det fint att lägga till mot klipporna i norra inloppet bara man håller lite koll på vädret. Det sjöar in vid kraftig nordost.

Vid ost eller nordost är det bättre att lägga till på Vågöns västra sida. Här finns en fin naturhamn med bryggor, träramper, servicehus, toaletter, grillplats och bastu. Lite längre in mot fastlandet ligger Högholmen, en liten holme som även den är en anpassad naturhamn med stadiga bryggor, toaletter och grillplats. Härifrån är det sedan nära till Tärnetholmarna som är perfekt belägna om man vill vandra en bit längs Höga kusten-leden som passerar förbi naturhamnen och även går rakt igenom Skuleskogens nationalpark. Det är cirka 3,5 kilometer till Slåttdalsskrevan som är en 200 meter lång och sju meter bred skreva som klyver Slåttdalsberget i två delar. Passa också på att bestiga Slåttdalsbergets topp och få en härlig vy över norra Höga kusten ovanifrån.

Det finns många härliga platser längs Höga kusten, och Trysunda är utan tvekan en av de verkliga pärlorna. Med sitt skyddade fiskeläge, sina långa sandstränder och vindpinade natur gör Trysunda ingen besökare besviken. Ön är ett givet stopp under en båtresa till Höga



Höga, urskogsklädda berg och branta strandlinjer är typiskt för Höga kusten.



HAMNAR

BÖNHAMN

Position 62°52,51 N 18°27,8 E

Djup: 1–4 meter

Service Servicehus med dusch, toaletter, kök och allrum. Färskvatten och grillplatser.

Missa inte Sjöbodsloppis, kafé, fiskekapell, naturstig, turboat till Högbonden, Sveriges näst högst belägna fyr.

Hamnavgift 130 kronor/dygn exkl el, 150 kronor/dygn inkl el.



MJÄLTÖN, BAGGVIKEN

Position 63°02,14 N 18°32,4 E

Djup 1–5 meter

Service Flytbryggor, torrass, bastu, grillplats.

Missa inte Toppröset, en 2,3 km lång stig leder upp till toppen av Sveriges högsta ö.

Hamnavgift Ingen avgift.



SKAGSHAMN

Position 63°12,34 N 19°1,34 E

Djup 1–3 meter

Service Litet servicehus med kök, dusch och toalett.

Missa inte Röda Ulvens surströmningssalteri, Skags udde fyr och fiskeläget Skeppsmalen.

Hamnavgift 60 kronor/dygn inkl el.



ULVÖHAMN, HOTELLBRYGGAN

Position 63°01,19 N 18°39,32 E

Djup 4 meter

Service El, toalett, latrintömning, dusch, bastu, färskvatten, kök, tvättstuga, soptömning, restaurang, tempererade pooler.

Missa inte Fiskeläget, kapellet, Lotsberget.

Hamnavgift 230 kronor/dygn inkl el.



VÅGÖN GRISSLAN (NATURGÄSTHAMN I STORVIKEN PÅ VÄSTRA SIDAN)

Position 63°10,11 N 18°52,12 E

Djup 1–4 meter

Service Pontonbrygga, raststuga, bastu, sopstation, toalett och grillplats.

Missa inte Fiskeläget Grisslan på nordöstra sidan av ön med fiskekapell från 1600-talet. Följ stigen från gästhamnen.

Hamnavgift Ingen avgift.



BORSTA, BEVAKA OCH BRYT

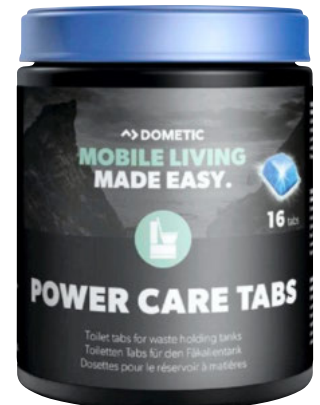


Avancerade skärmar

Axiom+ från Raymarine är en ny multifunktionsserie i storlekarna sju, nio och tolv tum. De är utrustade med en prestanda-optimerad fyrcärnig processor för att omedelbart och sömlöst uppdatera sjökortsbilden, visa flera ekolodskanaler och navigation med Raymarines kameror. Raymarine lanserar även ett helt nytt utbud av elektroniska sjökort under namnet Lighthouse.

Pris Från 9 700 kronor

Mer info raymarine.eu



Tabletter för toan

Power Care Tabs från Dometic är en efterlängtat nyhet som ersätter saneringsvätska. En tablett i toatanken ska stoppa gasbildning och odörer samt bryta ner fekalier till vätska, vilket gör tanken lätt att tömma. En burk innehåller 16 sanitetskapslar.

Pris 194 kronor

Mer info seasea.se



Regulera solen

Sunbeams solcellsregulator Mini-R är en av marknadens minsta och utformad i första hand för mobil användning, varför den passar mindre båtar. Kombinerad med en panel på max 65 watt blir den en bra och portabel laddningslösning. Enheten är vattentät och levereras med flera olika anslutningar.

Pris 479 kronor

Mer info navinordic.com

Borsta långt

Ibland behövs det lång räckvidd vid rengöring av båten. Biltemas nya teleskophandtag kan dras ut ända till tre meter. Minsta längd är 1,7 meter, och skftet är försett med snabbkoppling för vattenslang och avstängningsventil. Olika borsthuvuden finns att köpa till.

Pris 189 kronor (borstar från 90 kronor)

Mer info biltema.se



Anders Reuterswård

Frilansjournalist

anders.reutersward@praktisktbatagande.se

Gräver fram nya heta prylar att ha i båten.



Koll på batteriet

Kontrollera ditt batteri med telefonen via bluetooth. Med en Victron energy smart battery shunt kan du övervaka en batteribanks status och få besked om spänning, ström, laddning, tid till tomt batteri, maxspänning, historik med mera. Passar 12 och 24 volt och finns för 500, 1 000 och 2 000 ampere.

Pris 1 800 till 4 000 kronor

Mer info marinwebben.se

Stereoförlängning

Med denna förlängningsladd för usb och AUX kan du montera en kontakt direkt i ett skott eller en instrumentbräda där usb-kontakt eller jackkontakt lätt kan anslutas och på så sätt koppla samman din telefon eller MP3-spelare med en radio eller stereo i båten. Förlängningsladdarna är två meter lång och vattentät.

Pris 248 kronor

Mer info marineonline.com

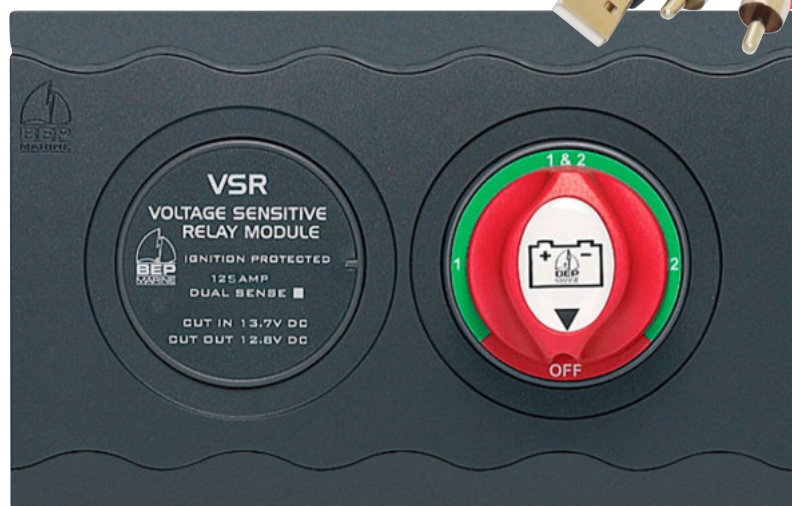


Kläm åt

Det börjar bli dags att fundera på vintertäckningen. Öljetterna är ju ofta billiga presenningars svagaste punkt. Med en presenningklämma blir hållbarheten bättre, och konstruktionen på denna gör att den kniper åt hårdare ju mer den belastas. Presenningklämman finns i två olika storlekar. Den nya Mini håller för upp till 45 kilo, och den stora klämman Midi håller för upp till 100 kilo.

Pris 48 och 55 kronor

Mer info smartasaker.se



Bryt behändigt

BEP:s flushmonterade huvudströmbrytarsats för en motor och två batteribankar använder ett system som säkerställer att det alltid finns ett fulladdat reservbatteri. När omkopplaren är i läge 1 blir batteri 1 ett avkänningsbatteri för VSR-reläet. Batteri 2, som då är isolerat, laddas via reläet när motorn är igång och är på så sätt alltid fulladdat. När omkopplaren är i läge 2 blir batteri 2 ett avkänningsbatteri, och batteri 1 laddas via reläet när motorn är igång.

Pris 2 000 kronor

Mer info byggplast-batprylar.se

Fråga Doktor Diesel

Har du en fråga till Lasse Lundbladh alias Dr Diesel? Mejla den till red@praktisktbatagande.se och märk meddelandet med "Fråga Doktorn". Han svarar dig per mejl så snart han kan.



Ojämn gång

? Hej! Jag har en Yanmar YSM8 som går riktigt bra de första 30–40 minutrarna. Ligger jag i marschfart puttrar den på hur fint som helst men, efter typ 30–40 minuter tappar den varv och jag får gasa på för att behålla varvtalet. Efter bara några sekunder kan varvtalet öka igen motsvarande nya gaspådraget. Jag drar då av på gasen igen till marschvarvtal. Detta sker sedan många gånger under ca 30 minuter. Sedan kan motorn gå hur bra som helst igen i flera timmar. Vad tusan kan detta vara? Jag har bytt bränsleslang från grovfilter till bränslepumpen men det hjälpte inte ett dugg.

Tacksam för hjälp!
Stefan

D Hej, Stefan! Jag hjälpte en segelbåtsägare med en YSM8 för en tid sedan med en likadan motor, där var det mycket smuts och vatten i tanken. Efter noggrann rengöring och byte av bränsle gick motorn utan problem. Kontrollera först att du inte har vatten eller smuts i bränslet. Tappa ur filtret eller bränslet i en glasburk och se om bränslet skiktar sig efter en stund. Vatten lägger sig i botten och diesel ovanpå. Det kan också vara smuts i tanken som rörs upp när du kör, så kontrollera även att tanken är ren. Är tanken liten i till exempel en segelbåt kan det vara enklast att tömma den helt.

Är bränslet och tanken rengjorda bör du lufta systemet ordentligt. Om du har svårt att starta motorn kan du dra runt motorn med startmotorn och samtidigt öppna bränsleröret vid spridaren för att lufta ur systemet ordentligt. Samma procedur går att göra när motorn går. Fortsätter problemet bör du kontrollera spridaren. Lämna in den för kontroll hos någon dieselverkstad. Det kan även vara fel på matar- eller insprutningspumpen, men det är mindre vanligt och borde ge andra problem, som att motorn blir svårstartad.

Med vänliga hälsningar,
Lars Lundbladh, Praktiskt Båtagande

Olja i vevhusventilation

? Hejsan! Har fått problem med min AD4tb som är helrenoverad i vintras. Bytt kolvar, foder, planat topplocket. Gått igenom allt med andra ord. Motorn går väldigt fint! Men den trycker upp olja ordentligt i vevhusventilation. Bytt filter flera gånger och motorrummet baktill blir kletigt! Inte roligt efter allt slit och mycket pengar. Vad göra? Vad kan det vara som hänt? Är maktlös, ingen förstår eller vet vad det är? Hoppas på Diesel-doktors hjälp!

Mvh Leif

D Hej, Leif! Ökat tryck i vevhuset beror oftast på slitna cylinderlopp och kolvar/kolvringar. Men du har renoverat hela motorn, och då borde detta problem vara eliminerat. Undertryck i motorrummet på grund av otillräcklig ventilation kan orsaka liknande fenomen. Det är lite svårt att på din beskrivning avgöra vad som är orsaken, men i vilket fall finns ett sätt att ta bort behovet av vevhusventilationsfiltret. Du byter ut en av ventilkåporna och monterar samtidigt en oljefälla under denna. Denna lösning introducerades på KAD 42-motorn, men går att eftermontera på både 41- och 31-motorena. Oljefällan samlar upp oljedimman och förhindrar att denna kommer ut ur ventilkåpan. På ventilkåpan sitter en slanganslutning. Montera en slang från ventilkåpan och led ner den i motorutrymmet, eller led den ut ur motorrummet. Plugga sedan anslutningen för det gamla vevhusventilationsfiltret. Delarna går att köpa från Volvo Penta: Artikelnummer Oljefälla 86060r, Ventilåpa 860542 eller som ett komplett kit från www.3dcustomparts.se.

Med vänliga hälsningar,
Lars Lundbladh, Praktiskt Båtagande

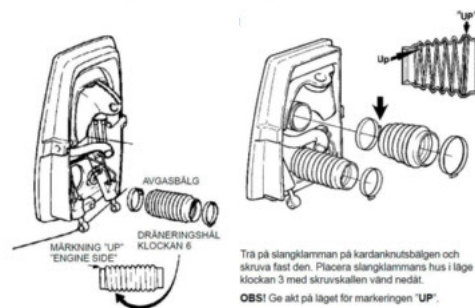


Ventilåpa



Oljefälla

Montering av drevet på skölden



Riktning på bälg

? Hej! Jag har en fråga angående bälgar till Volvos drev. Man ska montera dem så "UP" är uppåt, men vad är skillnaden/funktionen i bälgen med riktningen som gör att de ska sitta så?

/Magnus

D Hej, Magnus! Om knutkorsbälgen sitter felmonterad är risken stor att bälgen kan gå sönder. Anledningen är att fjädern/ståltråden som ligger inne i knutbälgen måste hamna i rätt läge, det vill säga bälgen skall vridas så att ändarna (öglorna) på fjädern hamnar i ovankant på drevet/bälgen. Annars riskerar fjäderns ändar att ta i knutpaketet när du svänger eller tiltar upp drevet. Det kan leda till att det då går håll i bälgen, vilket kan skada både motor och drev och i värsta fall leda till vatteninträngning i båten. Avgasbälgens märkning är till för att orientera bälgens dräneringshål, som skall monteras nedåt, "klockan sex". Hålet är till för att allt vatten skall rinna ur bälgen och drevet vid upptagning. Alla avgasbälgar har inte detta hål och glykolkonservar man motorn vid upptagning är det inte så viktigt att hålet finns.

Med vänliga hälsningar,
Lars Lundbladh, Praktiskt Båtagande

SILIKONFORM MOT BRÖSTCANCER

Den rosa silikonformen är skräddarsydd för spisugnen Omnia, men kan användas överallt. En helt vanlig silikonform så när som på att vi skänker 20 kr till Bröstcancerförbundet för varje silikonform ni köper. Recept på Sicilianska briocher följer med i förpackningen.



UGN PÅ SPISEN

Omnia är en portabel ugn som får värmen från spisen. Baka matbröd, värm frukostbullar eller laga en härlig lasagne. Allt du kan göra i en fast ugn kan du också göra i Omnia.

Information på www.omniasweden.com



omnia®



**BRÖSTCANCER
FÖRBUNDET**



ANCHORMATIC
BANDANKARSPEL

Ankarspel, ankarrullar, ankare för motor & segelbåtar

Kontakt: info@anchormatic.se
Tel: 08-88 50 50

@anchormatic
anchormatic.se

Dynor & Kapell

Vi har allt du behöver

**Kapellväv
Bågar & beslag
Tyg & vinyl
Skum & stoppning**

www.ostersjokompaniet.se

Hjälp oss rädda dig.

Vi har mer än 2 000 frivilliga sjöräddare som övar i alla väder för att du ska känna dig trygg till sjöss och få hjälp när du behöver. Stöd oss och bli medlem på sjoraddning.se.



SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET

Vi har 90-konto och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll.

Allt för skydd av båtar vid transport och vinterförvaring Shrinkwrap & Boatcare

ompack.se - info@ompack.se

OMPACK
Shrinkwrap & Boatcare

prispressarna.se

Bäst priser på båtmotorer

Prispressade Suzuki utombordare med 1 till 7 års garanti. Priser Från:

60 Hk	74900:-	rek (84500:-)
70 Hk	94900:-	rek (101900:-)
90 Hk	104900:-	rek (116900:-)
115 Hk	109900:-	rek (133900:-)
140 Hk	119900:-	rek (149900:-)
150 Hk	154900:-	rek (177900:-)
175 Hk	169900:-	rek (189900:-)
200 Hk	199900:-	rek (209900:-)
300 Hk	259000:-	rek (299900:-)



Är vi inte billigast? Hör av er så prispressar vi!

Vi levererar och monterar i hela landet.
1-7 års garanti på båtmotorer.
Vi kan göra montering hemma hos er.

Alla våra motorer är CE märkta.
Förmånlig finansiering finns.
Är vi inte billigast?
Hör av er så prispressar vi!



Vi tar även inbyten!

Se Prispressarnas hemsida för de senaste priserna.

Snickarvägen 4
132 38 Saltsjö Boo

Vard 9-17
08-7470526

www.prispressarna.se
info@prispressarna.se

- **Båttrailers**
- **Båtvagnar**
- **Tillbehör**
- **Reservdelar**



trailershop.se

08-711 26 35



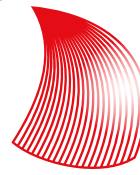
Vi har Grymma Priser på allt till din motorbåt!

Propellrar Avgaslimpor Servicemotorer Motorblock Sötvattenssystem Kompletta Motorer Olja Tillbehör Reservdelar



Se vår nya hemsida, många bra erbjudanden !!

USAONLINE.SE
08-4464900



Nacka Kapell & Marintvätt

VI HJÄLPER DIG MED: tvätt, mögelbehandling och impregnering av kapell, markiser, förtält, båtdynor, båtmattor samt reparationer, byte av blixtlås, rutor m.m

Info på www.nackakapelltvatt.se
tel: 070-205 84 09

Adress: Stenhuggarvägen 2R, 132 38 Saltsjö-Boo

Vi skickar även säck med förbetald frakt för inlämning på Posten.

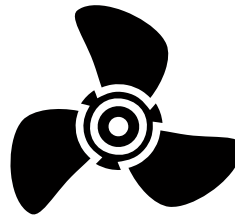


Rädda gorillan

Bli Djungelfadder på wwf.se/djungelfadder

PROPELLERTRIM

Reparation & Försäljning
Aluminium, Stål och Bronspropellrar



Välkommen in eller besök vår webbshop!

Mälarvarvsbacken 14
117 33 Stockholm
Tel: 08-669 01 05

www.propellertrim.se



Naturskyddsföreningen

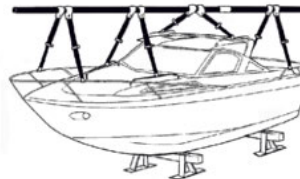
Gör det innan tåget har gått

Det är allvar nu. Aldrig förr har valen vi gör haft så stor betydelse. Vad vi röstar på. Hur vi lever. Hur vi reser. Naturskyddsföreningen är Sveriges största miljöorganisation och vi sätter *alltid* press på politiker och företag. Bli medlem redan idag på:

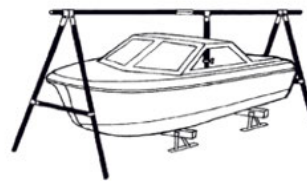
naturskyddsforeningen.se/medlem



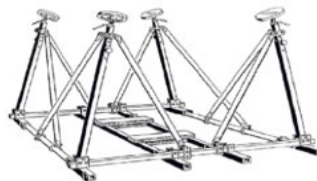
Däckställning



A-ställning



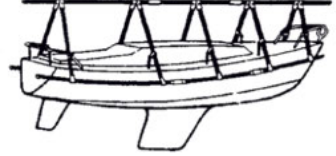
Båtvagga



Av förzinkat stål. Lätt demonterbar för bekväm transport och förvaring.

Däckställning special

håller presenningen från skrovet



Båtbockar



Lätta att montera. Olika modeller, passar alla båttyper.

Sidostöd



Underlätta uppställning och bottenmålning med höj- och sänkbart sidostöd. Bultas fast i befintlig bock eller vagga.

Tillverkas och säljs av

AB L. PRESS & SON

Ranhammarsvägen 9, Box 11080, 161 11 Bromma
Tel: 08-80 29 80, Fax: 08-80 80 42, www.press-son.se

KRAGE SOM INTE KOSTAR SKJORTAN

Alla segelbåtar med genomgående mast dras med behovet av mastkrage. Men att köpa är dyrt, och de flesta kragar kräver avmastning för montering. Men det finns sätt att fixa det själv, och det är både enkelt och billigt.

TEXT & FOTO MARTIN LEISBORN



Ett alternativ är vulkaniserande mastkragstejp för några hundralappar, men de är bara för engångsbruk. (Från Hjertmans.)

Vad som är bäst, det tvista de lärde om. Genomgående mast lär vara stabilare, och det går att spänna av vant och stag utan att masten faller ner, en fördel vid avmastning och kö vid mastkranen. Men mast på rufftaget har också sina fördelar, inte minst att problem med vattenläckage kan undvikas helt, något som en genomgående mast inte kan skryta med. De behöver en så kallad mastkrage.

Mastkragen ska vara mjuk och flexibel samt hindra regn och översköljande vågor att rinna in. Men om kragen går sönder mitt i säsongen kan det bli knepigt. De flesta fabriksgjorda produkter på marknaden har ingen fog och kräver att masten plockas bort för att kunna trä på kragen. Dessutom kostar de en hel del. I och för sig kan den klippas upp och limmas på nytt, men det kanske man inte vill chansa på med en så pass kostsam sak. Ett alternativ är vulkaniserande mastkragetejp som säljs i handeln, men den kan vara knepig att få hållbar och tät, den kostar en hel del och är bara för engångsbruk. Det låter nedslående, men ge inte upp. En mastkrage kan du lätt tillverka själv och det kostar varken mycket tid eller pengar. Det enda som behövs är en innerslang i rätt storlek.

Båten som i detta fall behöver en ny krage är en Ballad. Det är mitt i juni, och avmastning kommer nu inte på fråga. Istället letar vi upp någonstans där innerslangar i olika dimensioner för mindre hjul, typ skottkärra, säljs. Biltäta är en av dem, och efter att ha mätt upp vad vi behöver köper vi en sådan, och jobbet kan börja.

Innan du ger dig av till butiken är det viktigt att först mäta tre saker: mastens diameter, däcksrings diameter samt höjden från däckring till ovkant av mastkragen. Lägg till lite grann för flexibilitet och överlappning. Innerslangens innerdiameter (fälgdiameter) måste överstiga mastdiametern, och slangens ytterdiameter måste vara lite större än däckringens. Välj inte en för liten slang utan hellre en för stor. Den del av slangens där ventilen sit-



Hemmagjord mastkrage – bra, snabbt och billigt.

ter ska klippas bort och inte användas, så den användbara diametern blir mindre även av den anledningen.

Viktigt att veta är även hur innerslangars dimensioner anges av tillverkarna, det är nämligen inte helt lätt att lista ut. Oftast anges de i tum, inte centimeter. En tum är cirka 2,5 cm. Måtten anges så här: bredd, höjd, fälgdiameter. Eller bredd och höjd (om samma) följt av fälgdiameter. Eller i vissa fall ytterdiameter, bredd, innerdiameter. Det finns dock fler sätt att ange innerslangars dimensioner, så fråga helst personalen om du är osäker. För oss självutnämnda mastkragetillverkare blir fälgdiametern samma som mastens diameter, och om inte slangens ytterdiameter anges kan den räknas ut så här: fälgdiametern + (slangens tjocklek/höjd x 2). På Balladen blev en 3,5–8 (3,5 tum tjock och 8 tum innerdiameter) perfekt.

När slangens är tillskuren behövs endast en liten tub Sikaflex för tätning, det har du kanske redan i någon stuv, alternativt kontaktlim eller rentav vulklösning för att vulka samman fogen i innerslangen. De två slangklämmor som du säkert redan har kvar från den gamla mastkragen kan du återanvända. Rätt monterad så har du en mastkrage som varar i flera år och som bara kostade runt en femtiolapp.

PROJEKTET I KORTHET

SVÄRIGHETSGRAD

Lätt

KOSTNADER

50–100 kronor

TIDSÅTGÅNG

1 timme

VERKTYG

Sax, måttband, verktyg

TILLBEHÖR

Fogmassa



1 Första steget är att ta bort alla rester av tidigare mastkrage och eventuellt kvarvarande lim.



2 Se till att mastkilarna är på plats.



3 Vissa, som denna hemmagjorda lösning, kanske sticker upp en bit och måste kunna bakas in i den nya kragen.





FALCON BR 6

MÅNGSIDIG

FALCON BR 6 ÄR EN SMIDIG OCH PRAKTISK BÅT MED HÄPNADSVÄCKANDE MYCKET PLATS, SOM KAN ANVÄNDAS FÖR BÅDE DAGSUTFLYKTER VATTENSPORT OCH VID FISKE.

KAMPANJ – KONTAKTA DIN LOKALA ÅTERFÖRSÄLJARE FÖR EN OFFERT.



FALCON BR 5



FALCON BR 7



FALCON BR 8



FALCON C 7



FALCON ALUMINIUM BOATS ÄR REDO FÖR ALLA ÄVENTYR.
f i www.falconboats.fi

FALCON
THE BEST OF BOTH WORLDS



4 För att veta vilken dimension av innerslang du ska köpa in måste mastens diameter mätas. Vi mäter först bredden från sida till sida: cirka 10 cm.



5 Mät även mastens bredd från fram- till bakkant: cirka 14 cm. Ungefärlig innerdiameter på slang bör alltså vara ca 11 cm (mitten mellan 10 och 12).



6 Och däckringens bredd likaså: cirka 14 cm åt ena hållet.



7 Och cirka 21 cm åt andra hållet. Ett genomsnitt på cirka 17–18 cm, vilket blir slangens ytterdiameter.



8 I butiken hittar vi innerslangar i många dimensioner. En av dem passar bra för våra behov.



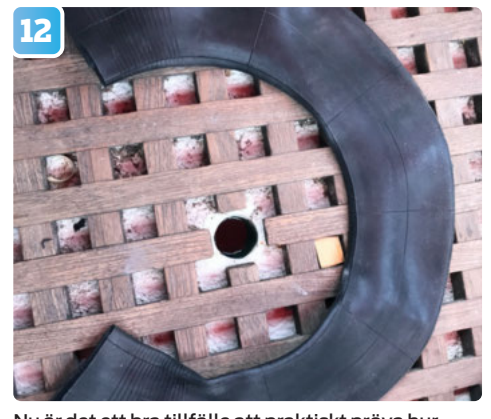
9 Tillbaka i båten, kolla upp inneromkretsen och jämför med mastens omkrets, för säkerhets skull.



10 Nu måste slangens decimeras och omvandlas till mastkrage. Delen där slangens ventil sitter klipps bort.



11 Ventilen, eller dess skruvlock, kanske kan passa att använda som reservdel till bildäcken hemma?



12 Nu är det ett bra tillfälle att praktiskt pröva hur lång bit av slang som ska vara kvar. Ju mer slang, desto mer överlappning.



13 Klipp upp slangens i innerkant, ett par centimeter vid sidan om innerdiametern, alltså en liten bit upp på andra sidan.



14 Resultatet är en hel sida (här: nedåt) och en uppklippt sida (här: uppåt).



15 Prova slangens på plats, för att se att måtten blir bra. »

STEG FÖR STEG Mastkrage



16

Ändarna bör överlappa minst några centimeter.



17

Dags att applicera fogmassa på mastytan där mastkragen ska klämma åt. Eftersom slangen är svart vore svart Sikaflex bättre, men den var just denna dag slut i butiken.



18

I detta fall ödslades lite mer fogmassa för att tätta en gammal sliten masttätning just här.



19

Vräng slangen. Ha en slangklämma redo. Det gör inget om den har lite i övrigt att önska vad gäller utseende, den kommer ändå inte att synas.



21

Den vrängda slangen träs på, och det går nu att se mer exakt var fogmassa ska appliceras för att tätta fogen.



22

Några strängar fogmassa trycks på.



23

Sätt slangklämman runt slangen, på masten.



24

Detta är på undersidan och kommer inte att synas för allmänheten, så eventuellt kladd från fogmassan är ingen fara.



25

Trä slangen tillbaka ner över däcksringen, så att den inte längre är felvrängd. Fogmassöverskott som tittar fram bör nu torkas bort så fort som möjligt.



26

Här har slangens ovansida och fog rengjorts och ett spännband håller ihop fogen tills fogmassan härdar.



27

Med en ren mastkrage på plats kan den undre slangklämman monteras på, helst en som inte är rostig eftersom den kommer att synas.



28

Jobbet är klart. Båten har fått en ny flexibel, vattentät och billig mastkrage.

Alla känner Skogsmulle!

FOTO: DANIEL OHLSSON / FRILUFTSFRÄMJANDET
ILLUSTRATION: LARS BÄLSTEN



Ny
uppdaterad
stil

– Hej kollikok, hördes en liten röst bakom den stora stenen.

Vem var det som plötsligt hade dykt upp från ingenstans?

Äntligen en ny bok med Skogsmulle! 24-sidig bilderbok med nytecknat material. Framtagen i samarbete med Friluftsförbundet.



SKOGSMULLE
och den röda fjädern

**FINNS I DIN
BUTIK NU!**

DE LOTSAS IN I BÅTLIVET

Ganska få ungdomar har egen båt, men på västkusten har ett projekt hjälpt ett antal unga att upptäcka båtlivet i form av både cruising och båtfix. Praktiskt Båtägande tittar in.

TEXT & FOTO **MARTIN LEISBORN**

En ny generation växer upp
– och förhoppningsvis får de
smak på båtliv och båtfix.





Frida Jonasson är den som leder ungdomsprojektet i samarbete med SXX.

Cathrin Jonasson var den som kom med idén, efter att många av hennes seglarvänner uttryckt besvikelse över att deras ungdomar inte längre vill följa med på sjön.



Båtarna som ungdomarna rustar upp kan på sikt bli deras egna.

Snittåldern på sjön är relativt hög. Räknar vi bort småbarn som följer med sina föräldrar är det nästan bara vi medelålders som har egen båt och därmed egen tillgång till allt det fina som den svenska skärgården erbjuder. När barnen är små älskar de att följa med, men när de blivit ungdomar lockar det mer med kompisar på land, datorspel och annat.

I Göteborg har en grupp ungdomar bestämt sig för att ändra på det. Det är Frida Jonasson som med stöd av mamma och Kryssarklubben leder det hela. Målet är inte att ta fram en ny generation tävlingsseglare, utan snarare en ny grupp livsnjutare. Kryssarklubben kallar det "VUP" – västkustens ungdomsprojekt, och det är här vi hittar dessa nya cruisingungdomar.

När vi besöker båthamnen på Tångudden finns här två IF-båtar, som är ungdomsgruppens objekt i år. I och med coronapandemin och dess begränsningar på folk-samlingar, och de sociala avstånd som följer i dess spår, är inte alla deltagare här samtidigt. Men vi träffar Frida, Cathrin och Simon. Frida berättar om verksamheten:

– Jag har alltid varit rätt intresserad av segling och har seglat med familjen på skutor och småbåtar. Men aldrig med andra i min ålder, för nöjes skull i sådana här båtar. När jag kollade upp det visade det sig att inget sådant

fanns i någon förening. Men sedan kom mamma med idén och jag nappade direkt.

Mamma Cathrin, som under många år själv har seglat med familj och barn, berättar att tanken uppstod när många av seglarkompisarna började säga att ungdomarna inte längre vill följa med på sjön.

– Så jag tänkte att hur ska vi få ungdomarna intresserade av båtliv? Och fler av dem ut på havet? För det är ju helt fantastiskt. Det finns många ungdomar som håller på med tävlingssegling, och då är det bara tävling och sen är de nöjda, de vill inte vara ute på havet mer. Sen finns dem som seglar skutor, och det är ju bra på sitt sätt. Men hela mellantinget, cruising, att bara njuta av båtlivet, det finns liksom ingenting av det för ungdomar. Det var väl det som gjorde att det här projektet kom igång.

Cathrin gav förslaget till Frida och även till Kryssarklubben som efter lite bearbetning tyckte att det lät bra. Det resulterade i ett femårsprojekt som sedan ska utvärderas. Gänget är nu inne på tredje säsongen. Men det blir ingen segling utan någon båt, så det måste också ordnas.

– Vi satte ut en annons om projektet och fick då köpa in en IF-båt och låna en annan. Det har varit väldigt bra, för tidvis har vi varit tolv personer, och det är svårt att knö in i en enda båt, säger Cathrin.



Simon Jonasson
Ålder: 20 år

” Jag har mest varit med som extrahand. De flesta vill vara med på seglingen, men inte så mycket vid båtfixandet, så då kommer jag. Men jag är även med på sjön och styr och så vidare.



Otto Hast
Ålder: 21 år

” Jag gillar mest seglingen. Jag har tänkt ta förarbevis för båt, och det är bra att kunna öva. Det är också härligt med andra ungdomar som också gillar segling – det blir ett ”gött häng”. Något som kan förbättras är en lite mer organiserad approach, till exempel större nyttjande av checklistor. Men det har inte varit något stort problem.



Victor Thorén
Ålder 22 år

” VUP-projektet ger oss ungdomar en fantastisk möjlighet att lära känna varandra och umgås, samtidigt som vi får ta del av Göteborgs skärgård och lära oss segling. Jag skulle gärna lära mig ännu mer om navigation och sjömärken för att kunna känna mig mer rutinerad ute på sjön.



Ivica Stanicic
(vid rodet)
Ålder: 21 år

” Jag gillar mest gemenskapen, men också att det är en utbildning där det känns som att man njuter av seglingen och gör praktiska saker istället för att bara sitta vid en skolbänk och plugga. Så det är roligt att hänga med.

Sagt och gjort, projektet kom igång, och nu finns en grupp unga cruisingentusiaster i Göteborg. Åldern är mellan 18 och 25 år. Frida, som leder gruppen, är själv 22 år och har förarintyg, kustskepparexamen samt vhf-certifikat och kanalintyg. Hon berättar mer om hur verksamheten ser ut i praktiken:

– På sommarhalvåret träffas vi en gång i veckan, varje torsdag. Om man är ny gör vi en säkerhetsgenomgång först och sen seglar vi ut. Vi förklarar detta med sjökort, sjömärken etcetera, och alla är på lite olika kunskapsnivå. Vid seglingarna gör vi strandhugg på öar i närheten, till exempel Älvsborgs fästning, vi fikar, grillar. Efteråt har vi samling i klubbstugan med te och kakor där vi sammanfattar det hela och pratar igenom vad vi vill göra nästa gång. På vintern träffas vi bara vissa helger då vi fixar iordning båten.

IF-båtarna som används behöver inte vara i toppskick från början, utan det är en del av projektet, att fixa till dem.

– Alla lär sig sköta båten, ta hand om den, masta på och av, segla, aktiv säkerhet och även navigation. Det är ju ett projekt för att få fler ungdomar att bli intresserade av att segla och skaffa egna båtar och att få ut lite fler av dem på havet. För av dem som seglar nu är det mest den äldre generationen man stöter på, så det hade ju varit

kul om man såg fler ungdomar när man seglar, berättar Frida.

Den tekniska utrustningen ombord består i huvudsak av sjökort, kompass och en navigationsapp i mobilen. Men målet är att planera och segla med grundläggande och traditionella navigationsredskap för att deltagarna ska lära sig att känna igen öar, utprickning och annat med egna ögon.

Efter bara två säsonger är det kanske lite tidigt att med bestämdhet avgöra hur projektet kommer att falla ut. Men det finns goda tecken på fortsatt intresse och utveckling av cruisingkonceptet.

– Efter den andra sommaren med detta i Sverige hyrde jag och fyra andra deltagare en båt i Kroatien. Vi seglade runt där i en vecka. Det var väldigt roligt, och vi vågade tänja lite på gränserna och provade även nattsegling.

Deltagarna växer med sina uppgifter och vågar efter hand segla mer på egen hand. Men det största syftet är inte att segla utomlands, utan här hemma i våra skärgårdar.

– Jag tycker att det roligaste med det hela är att träffa alla människor, man får goda relationer. Det händer ju hela tiden något på havet så man bygger ju upp en lite annorlunda relation än vad man gör normalt i skolan eller på stan. Men deltagarna kan även hyra bå- »





I VUP-projektet får ungdomarna uppleva hur ett praktiskt båtägande ser ut i verkligheten, med båtfix, sjösättning, mastning under kalla vinter- och vårdagar, såväl som segling och gemenskap på sommaren.



» ten och dra ut med någon kompis, om de vill. Det är faktiskt öppet för alla som har ungdomar som är intresserade, dock behöver de ha förarbevis för att kunna låna båten själv. Förarbeviset är också en tanke att alla ungdomar som är med i VUP ska ha, något som Kryssarklubben hjälper till med.

Det är inte bara fråga om båtfix, gemensamma seglingar och samvaro. Som grädde på moset kan båtarna de renoverar en dag bli deras egna.

– Vi erbjuder även medlemmarna att sedan få köpa båtarna. De blir ju riktigt fina efter att vi fixat dem ett par år, och då behöver vi nya båtar att börja om med. Det ger känslan av att ”det kanske kommer att bli min egen båt”. När den tiden kommer har de redan blivit bekanta med båten och seglingen och kan fortsätta på egen hand.

Det är väldigt sällan något gott kommer utan svårigheter på vägen, och så har det även varit för cruisingungdomarna i Göteborg. En utmaning har varit att hitta nya medlemmar.

– I början gick det lätt att hitta, och så kom det lite fler,

kompisars kompisar och liknande. Men sen har det varit typ samma personer, berättar Frida.

– Det kan ju vara knepigt för vissa att ta sig hit, efter skola eller jobb. Men klockan 18 har gått bra. De köper med sig lite vårrullar från thairestaurangen här intill och äter under tiden de grejar. Vi hade även planerat att de skulle ha en veckosegling i somras, men den ställdes in. Det var många som hade skolarbete och sluttentor då, så vi blev inte så många, och det blev bara en helgsegling, säger Cathrin.

I en tid då många ungdomar föredrar att spela datorspel hemma kan det självklart vara en utmaning att istället intressera dem för båtliv. Frida har dock sin bild klar:

– Det är klart att datorspel hemma också är kul, men så kommer sommaren med så himla bra väder, och då vill man ju ut och göra nånting. Men det finns egentligen inte så jättemycket för ungdomar att göra ute. Men att åka ut i skärgården är ju alltid mysigt, till en ö där det inte är så mycket folk. Vi är ungdomar, och att bada och grilla, det är grejer som ungdomar gillar. Att bara ha det gott med sina kompisar, ta det lugnt, men inte vara hemma och spela datorspel. Då är cruisinglivet ganska perfekt!



VA | BÅTKAPELL

Vi tillverkar originalkapell för många av Nordens ledande båtmärken.

Från oss kan du beställa högklassiga, nya kapell till mer än tusen båtm modeller.



VA | VARUSTE

62° 52.27' 00" – 27° 39.25' 40"

www.va-batkapell.se



BOATHANDLING SYSTEMS SWEDEN

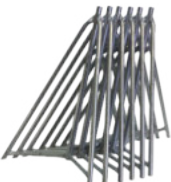
TYRESÖSTÖTTAN HELGALVANISERADE BÅTSTÖTTOR



STAPELBAR • Trapetsgänga med stor vingmutter för enkel och snabb justering • Skrovskydd av kvalitetsgummi för bästa friktion och skydd



MBS stapelbara



SBS stapelbara



KS3/VHD13
Kölstötta
Top 310x160 mm



MBS
Motorbåtsstötta
Top 310x160 mm

NYHET
SKROVSKYDD
AV GUMMI
GRÅ EPDM



SBS
Segelbåtsstötta
Top 255x255 mm

Varmgalvaniserad underhållsfri toppplatta av stål (rostfri skruv/låsmutter) med integrerade snabbfästen för säkerhetskätting, enkel hantering med lång livslängd.

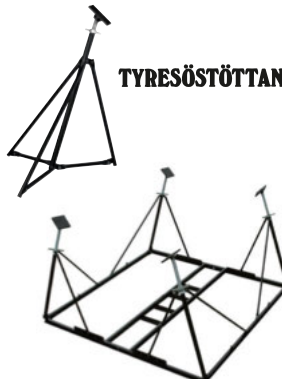
PULVERLACKERAD STÅL STÅLLBARA DEMONTERBARA

ORIGINALPRODUKTER

MADE IN SWEDEN



TYRESÖBOCKEN



TYRESÖVAGGAN

TYRESÖSTÖTTAN HELGALVANISERADE BÅTSTÖTTOR



DEMONTREBAR • Trapetsgänga med stor vingmutter för enkel och snabb justering • Skrovskydd av kvalitetsgummi för bästa friktion och skydd



Levereras omonterad i kartong.



Gersågad fot.



LCKG
Kölstötta
Top 310x160 mm



LCFG
Segelbåtsstötta
Top 210x210 mm



LCMG
Motorbåtsstötta
Top 210x210 mm



För hela vårt sortiment och din närmaste återförsäljare – kontakta oss eller gå in på vår hemsida tyresovaggan.com eller gcbathandling.com
MASKINFABRIKEN G-C AB • THULEVÄGEN 18, TYRESÖ • TEL 08-712 50 90



LÅT OSS OFFERERA DITT VARV/MARINA/BÅTKLUBB



NAVIGATION PÅ DJUPET

Det är dags att förnya ekolodssystemet i båten. Innan skruvmejseln kommer fram ska teknik, givare och prisnivå väljas, vilket inte är helt enkelt. Installationen blir lättare.

TEXT & FOTO **MARTIN LEISBORN**

Valet av givare och teknik var inte lätt, och om det hela tänkts igenom bättre från början hade det varit en stor fördel. Men efter installationen, när grunden och fiskarna syns på skärmen, är mödan snabbt glömd.

Mitt gamla ekolod, som satt i båten när jag köpte den, var en Seafarer 5 från början av 80-talet, med tillhörande inombordsgivare. Den drog bara 0,12 ampere. Den lilla, gult lysande dioden som rörde sig runt en rund skala visade troget djupet. Det vill säga ända tills den drog sin sista suck förra sommaren. Därmed uppstod behovet av ett nytt ekolod. Frågan var bara vilken sort.

För det första ville jag ha ett ekolod med grafiskt gränssnitt, inte bara en djupsiffra i en panel. Dioder och runda skalor finns inte heller längre. Och nog hade det varit trevligt med ett framåtseende lod för att säkrare gå

in i naturhamnar, men det visade sig var väldigt kostsamt och heller inte nödvändigt för mig. Att se åt sidorna är mer för sportfiskare och vrakletare. De andra avancerade 3D- och liveteknikerna hade varit kul att ha, men de både kostar mer och kräver givare som behöver hålltagning i skrovet. Min båt var fortfarande i sjön, och det vore mycket smidigare att kunna montera något som inte tvingade upp båten på land först. Min befintliga plotter var däremot supermodern, en fin Garmin 722 som jag köpte mindre än ett år tidigare, och jag ville kunna se bottenkonturerna på den jämte sjökortet. Det var mina krav och förutsättningar.

Efter att ha granskat marknadens olika erbjudanden föll valet på Garmin och inombordsgivaren GT15M-IH. En anledning var att jag redan hade en plotter från dem,

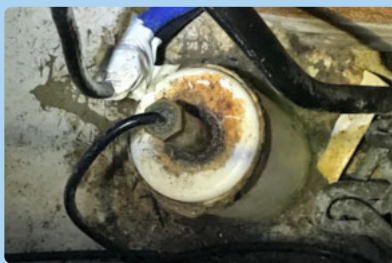
och då borde de funka bra tillsammans. Givaren kom också med färdiga monteringsstankar för olika skrovvinklar, vilket gör monteringen till en baggis. Dessutom har givaren chirp, en modern teknik som gör att fiskar och konturer syns tydligare. Den tillhörande kabeln är sedan bara att plugga in i plottern och så är ekolodet igång, det kan inte bli lättare.

Riktigt så enkelt blev det dock inte. Det visade sig att Garmin 722 inte har stöd för ekolod. Den har en massa andra användbara funktioner, men inte just detta. Jag borde ha köpt dess lite mer avancerade syskon 722xs eller 722xs Plus, för just de sista små bokstäverna betyder stöd för ekolod. Nu hade jag vid köptillfället inga planer på nytt ekolod, jag hade ju den gamla trotjänaren som fortfarande funkade. Så därför snålade jag på tilläggsbokstäverna, även om det bara var fråga om några hundralappar eller så, och missade därmed denna för mig nu viktiga funktion, nämligen ekolod. Vilken miss!

För att brygga över den saknade ekolodsfunktionen måste jag antingen köpa till en separat ekolodsmodul, en så kallad blackbox, för drygt sextusen kronor, eller byta plotter. Beslutet blev i slutändan ny plotter, en med fler små bokstäver, och dessutom lite större för att bättre visa både sjökort och ekolod på samma gång. Och att sälja 722:an för att minimera hålet i plånboken.

Efter detta var det bara att montera, dra kablar, plugga in och avnjuta åsynen av fiskar och bottenkonturer som passerar under kölen.

INNAN DU BÖRJAR



Här i fören sitter den gamla givaren i ett avsågat plaströr fastsatt mot skrovet med epoxy. Röret var fyllt med ricinolja som långsamt hade läckt.



Den befintliga plottern är superbra, men har inte stöd för ekolod. Byts mot en liknande, som har inbyggd ekolodsmodul.



Här är den nya givaren som ska monteras någonstans innanför skrovet.



För montering behövs bland annat Sikaflex, glycerol och en fryspåse.



1 Första steget är att hitta den bästa platsen att montera givaren. Balladen har ett litet utrymme strax för om kölen där loggen sitter. Kanske det kan passa. Eller längre fram, där den gamla sitter.



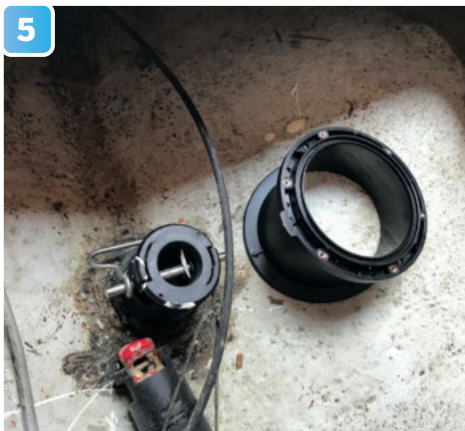
2 Den nya givaren kommer med flera färdiga monteringsstankar för olika skrovvinklar.



3 Mitt emot den gamla givaren är skrovvinkeln för stor till och med för den mest vinklade tanken. Så det går inte.



4 I utrymmet för om masten är vinkeln bra, men det kanske är för nära kölen.

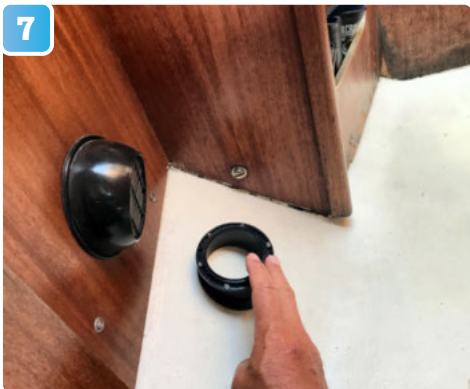


5 På styrbords sida i samma utrymme är det likadant.



6 I en stuv i förpiken skulle den vara ur vägen, men vinkeln är för stor.





7 Utanför garderoben i förpiken vore det perfekt, men i vägen.



8 Nedanför navigationbordet akterut skulle också funka, men givaren skulle dels vara lite i vägen, dels lite för långt akterut för att kunna se framåt. Dessutom kan det vara mer turbulens i vattnet där.



9 En app i mobilen funkar som vattenpass på de olika platserna. 33 grader är alldeles för mycket.



10 23,9 grader är helt okej eftersom max-vinkel för monteringsstanken är 25.



11 Nu ska givaren provskjutas på de olika platserna före beslut, och då behövs en fryspåse.



12 Givaren placeras i påsen, vatten fylls på och påsen kläms ihop runt kabeln för att minimera risken för spill.



13 Den nya plottern, som har stöd för ekolod, monteras på sin plats och kopplas in.



14 Givarens kabel dras fram till plottern.



15 När givaren pluggats in i sitt jack startas plottern och ekolodsgivaren kommer igång i sin påse.



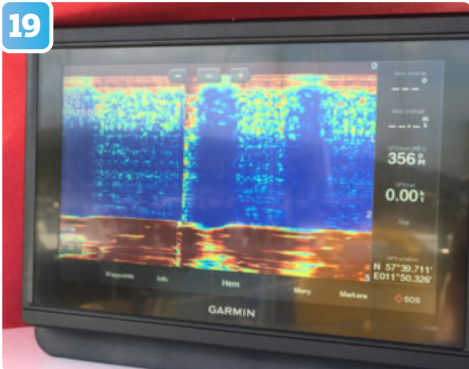
16 Påsen med givaren placeras på olika ställen för att se om signalen blir ren och fin på plottern. Om det är luftbubblor i laminatet kommer det inte att bli bra.



17 Olika tänkbara platser provas.



18 Även i utrymmet för om kölen blir signalen bra, och beslutet fattas att här ska den monteras.



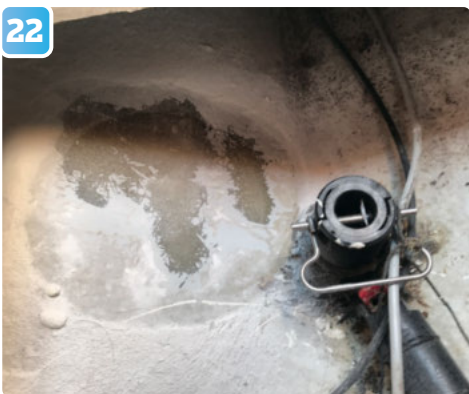
19 Plotterns skärm visar ekosignalerna, och om botten kan ses klart är det ok. Störningarna närmare ytan kan filtreras bort i ekolodsinställningarna.



20 Dags att förbereda givarens plats, och till det behövs sandpapper i olika grovlekar. Ytan ska vara så jämn som möjligt och 240-papper ger önskad finish.



21 Glasfiberlaminatet på plats har en del struktur och slipas ner med rondell.



22 Här har det slipats klart och ytan är nästan redo. Slipdammet dammsugs bort.



23 Sedan rengörs ytan med aceton för att ingen smuts eller fett ska kunna vara kvar.



24 Nu riktas givartanken in noggrant med dess pil mot kölvinkeln.



25 Sikaflex appliceras runt tankens nederkant.



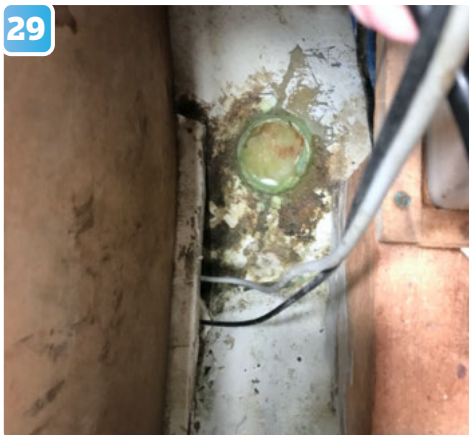
26 Sedan vänds tanken rätt och placeras snabbt på sin plats. Överflödigt Sikaflex torkas bort. Nu ska detta hårdna i 24 timmar.



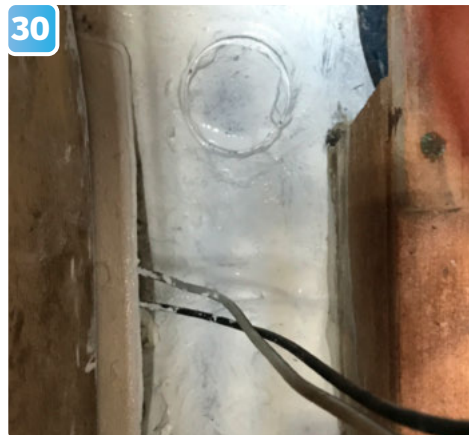
27 Under tiden monteras den gamla givaren bort från sin plats.



28 När givaren avlägsnas faller den delvis i bitar. Inte konstigt att det inte fungerade i slutet.



29 Den gamla givarens plats rengörs noggrant och ska sedan få ett lager ny färg.



30 Nu är givare och gammal ricinolja avlägsnad, och platsen ser åter fräsch ut.





31 Dagen efter kan den nya givarens monteringsstank fyllas upp med glycerin. Även ricinolja och annat kan funka, med det får inte vara något som avdunstar eller som kan frysa.



32 O-ringen placeras i fördjupningen på tankens ovkant.



33 Själva givaren placeras nu i tanken och riktas åt rätt håll.



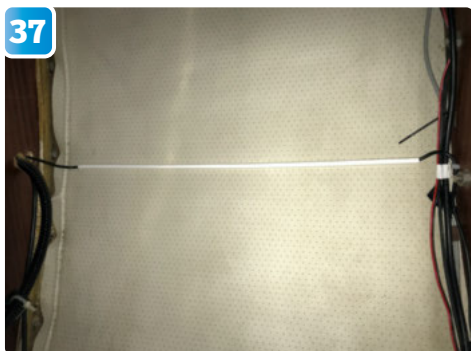
34 Locket skruvas fast lagom hårt. Överflödigt glycerin torkas bort.



35 Den gamla givarens kabel avlägsnas från sin gamla dragning bakom skåp och garderober.



36 Det gamla ekolodet och dess givare har nu gjort sitt, efter många år av trogen tjänst.



37 Den nya givarens kabel dras fram bakom skåp och garderober. Kabelkanaler kostar inte många kronor. Det gör kabeldragningen snyggare och kabeln blir mindre benägen att fastna i saker och ting.



38 En kabelränna leder kablage till givare, vhf, antenn, plotter och deras NMEA-trådar upp till sittbrunnen.



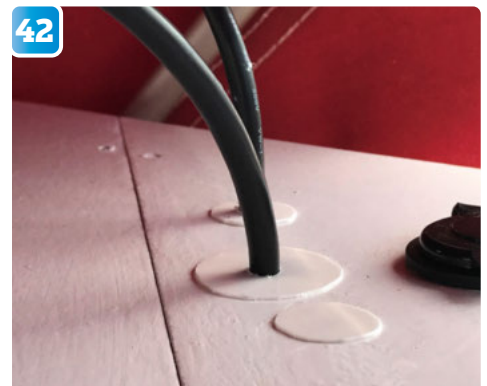
39 Ändkontaktarna förses med medföljande låsring.



40 Tätande o-ringar ska också sättas på.



41 Och slutligen förses kabeln med ferritkärna för att motverka radiostörningar.



42 Hål som behövt borrar upp förses med tätande krage av plast från en glassburk och fästs med Sikaflex. Hela installationen är klar. Nu vill vi hitta grunden innan de hittar oss!

GENIE

NY SMART FÖRSVARSSPRAY



Bluetooth®



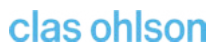
Genie® är en helt ny och smart säkerhetsprodukt. Den är utvecklad och tillverkad i Sverige och helt laglig att använda. Med sin unika kombination av teknik och ergonomi ger den dig effektiv hjälp om du hamnar i kritisk situation. **Pris 399 kr.**

ETT TRYCK – FEM FUNKTIONER

EFFEKTIV MENTOLSPRAY • TRIPPLA LED-LAMPOR • KRAFTFULL SIREN 130 DB • NÖDSAMTAL • SMS MED GPS-POSITION

TA REDA PÅ MER OCH BESTÄLL PÅ WWW.PLEGIUM.SE

Genie går även att köpa hos våra återförsäljare



PRAKTISKT
Båtägande

BåtBörseren

TM

Letar du efter en begagnad motor- eller segelbåt, eller kanske några reservdelar? Se de senaste annonserna på livetombord.se. Vill du själv annonsera kan du gå in på: praktisktbatagande.se/batborsen. Annonserna kommer även med i tidningen i mån av plats.

Annonsera på
livet
ombord.se
GRATIS
för privatpersoner



Winga-87 nr 126 Motorsegelare 1980. Uppdaterad Winga-87 med ny motor 4-cyl 42 hk, 2 ankarspel, nya kapell, däck med jolle, bogpropeller, el. toalett, kompressor-kylbox, vv-beredare el. och motor. Uddevalla. 375 000:-, 0709155113, per.sarborn@icloud.com 72624



HallbergRassy 26 HR 26 1982. HallbergRassy 26 1982 båtnummer 412 Båten är i bruksskick och finns i Västerвик Ny motor Vetus M2.18 2015 18hkr även gummibälg och propeller bytta. Ny Sprayhood 2019 Äldre plotter Garmin Västerвик. 60 000:-, 079-313 31 78, 72515



Flipper Boats Nagu Finland (original fabrik) Flipper 640 Hardtop inombordare Flipper 640 är en stor klassisk HT-båt med fina sjöegenskaper. Den är snabb, stabil och går mjukt och behagligt i sjön. Skrovet är laminerat för hand samt teak inredning. Årsm 1989/2002 MC190hkr 300t Esbo. 15 500:-, +358456365025, 72327



Nauticat 33 1976. Nauticat 33 från 1976 i bra skick. Trevlig och rymlig familjebåt/bobåt med 6 till 7 kojplatser i för och akterruff samt i soffor i salong. Köksdel med gasolspis med ugn och kylskåp. Uppsala. 399 000:-, 0738547070, 72292

Mariner 36 S/V Ta Hi skall säljas. Hon är för tillfället vinterförvarad i Båtskärsnäs. All information på www.svtahi.wordpress.com Båtskärsnäs. 410 000:-, +61475094873, 72515



Nordan 18 HT Fin båt i bra bruksskick Kapell och dynor ok Badstege Möjligheter för kojplatser fram. Plåttor. Motorn: Yamaha 55hk 2-takt ifrån slutet på 80-talet Elstart Toppfart ca 25km Bra Vattenskiåbåt 30-kärra Skoghall. 35 000:-, 0763373788, skrutis@hotmail.com 72184



OE32 1984. Olle Enderlein 32a säljes fullt långfärds-utrustad i Simrishamn. Båten är i exceptionellt skick och upgraderad med all teknik och säkerhetsutrustning som behövs för långa seglatser. simrishamn. 360 000:-, 0727043157, laueyl@gmail.com 72110



Uttern 4650 2000. Hej, Uttern 4650 med Mercury 30hk, 2 takt till salu. Den har elstart och styrpulpet. Nytt batteri. Motor servad med impellerbyte 2018 (Ej brukats sen dess). Mvh Mikael Kungsängen. 35 000:-, 0734373922, mikca99@gmail.com 72057



RYDS 620 DCi 2014. Mycket välhållen DC En ägare, uttagen 2015 Mercury 115hk Gångtid 50h Rostfri propeller Trimplan zipwake- www.zipwake.com Plotter & ekolod Lowrance HDS 7 Securmärkt Ängelholm. 299 000:-, 076 1402100, mikael.bengtsson@optimerase 71996

Pasterkamp Jacht & Scheepsbo B.V. Emmeloord, Holland år 2001. Zuiderzee Dogger 38 OK 2001.

Mycket väl underhållen och välutrustad flytande sommarstuga. Interiör med fin snickeri, av mahogny. Fri inre höjd: salong 195 cm. Rymlig dusch. Separat toalett. Central värmning. Deutz mätar 920 h. Helsingfors. 145 000:-, +358503777662, jarmo.aavikko@gmail.com 71989

Pioner 15 2000. Norges mest sålda båtmärke. Dubbelskrov=extremt stadig. Självlänsande. Motor Johnson 25 hk 2 takt ca 24 knop. Körd 2-5 tim. år. Nypris båt+motor 93.000. Höstpris 35.000. Trailer ny 10.000. Nu 4.000 00. 35 000:-, +46707927260, lars@ingerstam.se 71983



Suzimar Model DS265 2015. Kvalitetsgummibåt från -2015 i mycket bra skick. Längd 2,70 m Bredd 153 vikt 32.0 kg Pris 3900 kr https://www.suzuki.hu/marine/files/document/document/125/suzuki_suzimar_boat_catalog.pdf Östersund. 3 900:-, 0768051286, m3xa@pm.me 71975



Uttern C66 DTI 2007. Utrustad med kylskåp, pentry med trycksatt vattensystem, kokplatta/värmare Wallas 800, plotter med ekolod, toa med 40l tank, 30W solcell, sjösättningsvagn. Motor Mercruiser 1,7 DTI, 260 gångtimmar. Luleå. 260 000:-, 0722169901, lea.nystrom@gmail.com 71964



Maxi 84E nr 1105 1982. Mycket fräsch, väl- och extra- utrustad. Säljes i befintligt skick av hälsoskäl. Sittbrunnstätt autopilot dingie... ej tandborste. Rimliga marknadsenliga bud beaktas. Båten finns i Billdal (ombud n.a Gbg) Kungälv. 74 000:-, 0707273442, 71951



Grislan 640 AC 1999. Varvsskött båt med Suzuki 90 HK från 2006. Lite timmar endast använd som till/från båt. Stockholm. 149 000:-, 0707667774, 71941



Sunwind 26 1979. Valseglande och vacker med all utrustning som behövs för en skön segling. 3 segel, MD5 diesel Volvo Penta (nysvavad), stockankare 12 kg plus plätt, ankar- och förtöjningslinor, dynor och diverse. Åtvadaberg. 45 000:-, 0709415712, 71861



Selco Selfleet Riviera Riviera 1950. Nyrenoverad och mycket fin med bland annat ny lack, nytt kapell och ny klädsel. Med 50 hk Mercury. Fjälkinge. 48 000:-, 0701-472531, hagge_3@hotmail.com 71819



alfa cabinkryssare snart veteran 1972. vi säljer båten pga sjukdom och den säljes på tomten därav sänkt pris, ingen provk på sjön men uppstart. ,motor volvp-chevr 5,7 drev 280T. ca90% original, i bra bruksskick. Se youtube (snabb alfa) rödeby. 85 000:-, 0739801239, anette_bruno@icloud.com 71817

LM Speed Boat LITEN nostalgisk sportbåt 1960. LITEN NOSTALGISK SPORTBÅT Rolig liten plastbåt från 60-talet med Johnson 15 Hk. Säljes i bef.skick med plasttank o. bättkärra (30 km) med lås. Org.ratt finns. Båtlängd 2.6m. Ring 070-7300973 Thomas Koping. 26 000:-, 0707300973, 71546

Olle Enderlein Havskryssare 1962. Mahogny på ek och stålspant. 10.50X2,56m och 1,45 i djupgående. Löpan- de underhållen och uppgraderad med öm hand av samma familj senaste 32 åren. Motor Nanni 3.75HE ca 800h. Flera segel i OK skick. Åkersberga. 195 000:-, 0707925829, stefan.lowndes91@gmail.com 71231

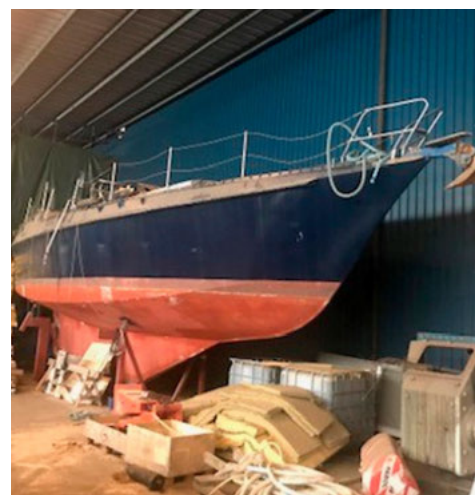


yamaha ar 230 2008. År: 2008 Märke: Yamaha Mo- dell: AR230 HO Körsträcka: 70 timmar Längd: 7m Djup: 0,4 m Bredd: 2,5 m Tom vikt: 1483 kg Bränsletyp: Bensin Motormärke: Yamaha Motormodell: MR-1 HO Antal motorer: 2 motorer stockholm. 242 000:-, 08-8132123, christfrueh@aol.com 71213



motorbåt Carat 21 Planande snipa 630x240 cm,max 18 knop, med kraftiga fasta trimplan. Inbyggd utombordare Yamaha 40 hk med oilinjection. , Rf fast bränsletank 65 l.Självlänsande ! Galvad båttrailer ingår. En ägare. Halm- stad. 109 000:-, 035210210, 037016016@telia.com 71204

UTTERN 6000 HYTTBÅT/KABINBÅT 1993. Hyttbåt/Kabinbåt med övernattningsmöjlighet. Lämplig för camping och fiske. Stabil i sjön. Utrustad med 70hk Tohatsu utombordsmotor, lite körd. Gps Garmin och Hummingbird ekolod. Solcellsladdning Västervik. 119 000:-, 0706929165, p.glennfalk@telia.com 71147



Laurin 45 Stålketch 1982. Säljer nu vår 44 fots stål- ketch. På grund av tidigare läckage i däck påbörjades en renovering som vi inser att vi inte maktar med att slutföra. Mycket utrustning finns samt en 84 hk Ford motor. Rönn- äng. 190 000:-, 0733304415, evakristenson@gmail.com 71076



Albatross 29 1981. Välskött dubbelruffad 29 fots snipa Ny motor 2000 Välutrustad: Ankarspel Gång-och Dieselvärmare Kylskåp Gasolspis Resårdynor Toalett med septiktank och sugtörninn Täckning Solna. 175 000:-, 0702227321, lgunnar.nilsson@gmail.com 71043



Silver Hawk 2001. Fin och välvårdad Silver Hawk med en 90 hk Mercury 2-taktare ELPTO. Komplettdynsats och kapell i mycket gott skick. En ägare sen inköp. Sundbyberg. 115 000:-, 073-3242154, tomawe68@hotmail.com 70962



Crescent 610 Marlin 2006. Crescent 610 Marlin Årsmodell 2006 Yamaha motor 115 hk Längd 616 Bredd 235 Vikt utan motor 650 kg tank 125 l Vinterförvarad inomhus Servad årligen, självläns GPS, ekolod, trailer medföljer Henån. 175 000:-, 0702588056, holmqvistgoran@outlook.com 70784



Behovsprövad One Off havsgång Aluminium se bild Byggt för expedition i Ishavet. Atlanten Bottenviken (isgång) utonskärs Mer info via E-post: lasse.flyg@gmail.com Gammelstad. +46706801130, lasse.flyg@gmail.com 70719



Pontonbåt/Husbåt One Off 2012. Katamaran byggd i 5mm aluminium. 2x 50 hk Yamaha. Ankarspel solpanel takterrass med förarplats. Kök med kyl spis ugn grill diskbänk. Matpl med 2 soffor. 4 + 1 bädd. Toa med tank. Bas-tu. Vendelsö. 575 000:-, 0708753500, tony@gsbab.com 70650

Skibspast 650 CC Volvo Penta ESF6510LKW, Typ 911L1262A2, PNC 911 546 024 02 1992. Skibspast 650 CC Volvo Penta 6-cyl Drev 431 2 propeller Glasdörr till för ferasovplatser. VHF-Radio samt Garmin GPS Tvättställ med elpump vatten samt gasolkök Spinkler i motorum. Vagn med broms. Värmdö Ingarö. 200 000:-, 0702777243, hamstad.le@gmail.com 70624



Nauticat 33 Motorseglare 1979. Fin motorseglare för 6 i tre separata hytter. Genua, storsegel och mesan. Ford 2710 (diesel) ca 3.300 tim. Mycket utrustning. Maila för utrustningslista. Fleen. 495 000:-, 0707480778, c_axelsson@telia.com 70595



Storebro Solö 25 1972. Storebro Solö 25 i gott skick. Sällan till salu. Skrovet i plast och övre delarna trä. Fina detaljer i trä också i kajutan och mycket renoverat de senaste åren. Ny motor MerCruiser 135 hk 2011. Esbo. 279 900:-, +358(0)503102972, k.virkunen@gmail.com 70535



Uttern 6300 1990. Trevl rymlig fam.båt, utomb 90 hk.-1990, 4 kojplatser, spis, porta potti, kapell, badstege, längd 6:30, br 2:65, vikt 1200 kg. Båtv. ingår. Finns i Tors-hälla. För mer info o visn. kontakta annonsören. Torshälla. 0739848098, 70528



Comfort 32 1981. Välskött Comfort 32 med ny 3-cyl-lindrig diesel Volvo Penta-motor, nytt S-drev, nya dynor, rattstyrning med autopilot, GPS, kylbox, rostfri tank för färskvatten och rostfri septiktank. Sollentuna. 300 000:-, 0703738975, erik.setala@live.se 70522



maxi 87 1979. Fin segelbåt med inombordare spritkök 4 segel Norsborg. 85 000:-, 0704779461, tarja@lauraeus.se 70504



Långedragare 35 2019. 35 fotad plåtbåt med mast segel motor för att inreda själv Norsborg. 20 000:-, 0704779461, brighttaria@gmail.com 70130



Scand 7800 Tropic 1989. VPAQ/AD41/290DP. C:a 1300 tim. Bogpropeller, ankarspel, Zipwake. Vinterförvarad inomhus, varvskött, årlig service Lund. 220 000:-, 0705473259, lars.norgren@telia.com 70116



junker 22 1980. Säljes en långkölad fint och stabilt seglande pärla med en liten utombordare. Med mast dynor köksdel. Norsborg. 5 000:-, 0704779461, tarja@lauraeus.se 70027



Marieholm M/S 20 1975. Välskött Marieholm M/S20. Motorn är ursprungsmotorn Volvo penta inombordare. Servad regelbundet. Seglen är i nyskick. Skrov och båt i övrigt vårdats med omsorg. Tillbehör medföljer. Göteborg. 32 000:-, 076165265, annadurietz@hotmail.com 69881

Johnson 26 1978. +båtvagn. Årligen servad i varv inombordsmotor, Volvo Penta, 8 hk + utombordsmotor -15, Tokatsu, 6 hk Sail Pro Segel -15 Båtdynor -12, knappat använda Endast seglad i Vättern Försäkrad -1/4-21 Linköping. 50 000:-, 0700539299, 69865



Hemmybygge, Lars-Gunnar Svenson skonare, stål, 40 fot Unik skonare som tagit sin kapten bla jorden runt! Viss renovering krävs. Motor: Volvo Penta 2040 (2001), diesel. Nytt i båten: 8 element, varmvattenb, toalett, ankarspel Lewmar, stockankare, Skoghall. 350 000:-, 0706588337, peter.karlsson43@comhem.se 69845



Mouna 42 1998. Renoveringsobjekt med stabilt stålskrov, byggår -98. Båten finns nära Köpmannebro. Ingen motor, längd 12,2m, bredd 3,6m. Säljes av dödsbo. Priset kan diskuteras. Maila för fler bilder! Köpmannebro. 150 000:-, -, mouna42.tillsalu@gmail.com 69843



Four Winns 207 Quest Styrpulpetbåt 1989. Båtens mått: 605x255 cm, vikt 1060 kg. Priset inkl. båt utan motorer, men med båtrailers CO-slåpet 1450 BT (1600 kg enkelaxel) 1989. Biminitopp av tyg medföljer. Sea Star hydraulstyrning från (2014). Uddeholm. 90 000:-, 0761467181, 69842

BÅTAR KÖPES

Fisksätra S30 good day, I am looking for a Fisksätra S30 sailing boat I live in Hamburg / Germany I am very grateful for any information Email: Jose.Simao@web.de or cell phone +491608561080 Thx &bst rgds Hamburg. +491608561080, jose.simao@web.de 71881

If folkebåd Maria Holm 26 Jeg ønsker at købe en Maria Holm 26 i god stand med indbords motor og toilet. Sejl skal være gode, og båden skal være i rigtig god stand. Aarhus. 0049 40924819, jeshojris@gmail.com 71383

SEAMASTER 300 Äldre Omega Seamaster 300 köpes av samlare. Även annan Omega eller dykarur av intresse. Kontant betalning, även defekt. Prisidé 25000 tel. 0709-428789 Västra Frölunda. 25 000:-, 0709428789, 71210

Motorbåt Kabin, DC Intresserad av att köpa en kabin eller DC båt, även trasig båt eller renoveringsobjekt köpes. Siljansnäs. 0705897374, 71115

Träbåt snipa Trä snipa, ca 6,5 m, bra bruksskick, öppen alt med ruta ej ruff. Karlshamn. 0705829945, jonas.ingemansson@dnb.se 70596

Ryds 478 Köpes Ryds 478 2007 och framåt Fullt utrustad helst med 80 km trailer Minst 50 hk 4-takt KULLTORP. 0703483004, 70585

TILLBEHÖR SÄLJES

Kran, Motorställning Kran, motorställning på hjul. Går att demontera för lättare förvaring. Har använts till en 155 hästars Yamaha utombordare, 166 kg. Osmo. 3 000:-, 070 236 9856, 72754

Växelhus till Yamaha 25 hkr, Komplet Fullt fungerande växelhus med propeller till Yamaha 25 hkr. Har suttit på en 1982 års modell. Propellern kan säljas separat för 700.- Se bild för stigning och diameter. Eventuell frakt tillkommer BILLDAL. 1 700:-, 0703708734, 72554



True Heading AIS Graphene+ WIFI I nyskick, -2015 Transp,WIFI, NMEA2000, USB, VHF-Splitter o gps-antenn. Pris 4900 kr Mer info: <https://trueheading.se/products/ais-ctrx-graphene-wifi/> Östersund. 4 900:-, 0768051286, m3xa@pm.me 71977



Le tonkinois Le Tonkinois vernis 0,5l 175 kr öppen LeTonkinois biokulör oljelasyr mahogny 3dl, halva burken kvar 80kr Stockholm. 80:-, 0733823960, 71925



Plotter Raimarine.4-pro. Ouppackad med garanti från 20-02-10. Sjökort för europa ingår, inkl ekolod, karlshamn. 2 400:-, 0703354280, rward0414@gmail.com 71509

Kätting galvad 8 mm kätting 5 meter Åkersberga. 100:-, 0709373725, 71488



Blyad ankarlina 40 m blyad 16 mm lina med kaus, för ankarspel t ex. Åkersberga. 500:-, 0709373725, 71487

Lagun bordsskiva 75x44 cm Åkersberga. 350:-, 0709373725, 71485

Porta Potti Helfräsch extratoa slumpas bort. Norrtälje. 300:-, 070 156 67 45, bo_ekman@tele2.se 71376



Chrysler 2-taktsmotor Äldre Chrysler 6 hk, 2 cylindrar. Går knappt på ena cylindern (tändspole eller brytarspet-sar?). Liten skada på propellern. Norrtälje. 1 100:-, 070 156 67 45, bo_ekman@tele2.se 71374



Yamaha FT 9,9LEX Årsmodell 2014. Inköpt 2015-03-31. High trust version med XL rigg. Knappt inkörd, 200h. El-start, dock utan reglagebox. Avhämtas på plats. Uddeholm. 23 000:-, 0761467181, 69837

Yamarin DC59 2012. Yamarin 59 DC 2012. Motor Yamaha 100 hk nyservad. Bromsad trailer Brenderup 2015. Garmin plotter kustsjökort och Helgasjön, vattenskidbåge och två extra propellrar. Telefon endast kvällstid. Växjö. 265 000:-, 0705773334, susannahem@yahoo.com 69827

TILLBEHÖR KÖPES

Gammalt segel köpes Jag håller på att restaurera/bygga om en gammal segelbåt. Jag behöver ett segel, ett gammalt fungerar väl. Storlek spelar ingen roll då jag hade tänkt sy om det. Hör av dig om du vill skänka/sälja ett Täby. 0704242995, ahlgrenhenrik@icloud.com 70546

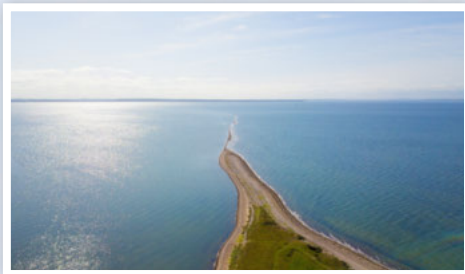
Nästa nummer

Tema

KAPELL



BÅTTEST: **SILVER VIPER**
KLASSIKER: **HYDRA**



+ RESMÅL, PRYLAR,
GÖR DET SJÄLV



Missa inte
nästa nummer!
Prenumerera!

Beställ din prenumeration på
dintidning.se/praktiskt-batagande
eller ring: 08-400 277 08

(vardagar 9.00-17.00)

I BUTIK 20/10

PRENUMERANTER HAR DEN I BREVLÅDAN 16/10

Unikt erbjudande till alla manliga läsare över 40 år

Testosteron och PSA-test



Testosteron är ett hormon som har en stor påverkan på män genom hela livet. Hormonet förknippas ofta med sexuell lust, bibehållen erektionsförmåga och förmågan att underhålla muskelmassa och styrkan i skelettet. Testosteron har även andra viktiga funktioner som påverkan på syresättning av blodet, fördelning av kroppsfett samt att hålla orken och humöret uppe. En tillräcklig testosteronnivå är viktig för mannens välbefinnande.

PSA mäter värdet av ett ämne som produceras i prostatan. Värdet stiger vid olika sjukdomar i prostatan, och ett PSA-värde över en viss nivå bör utredas för att ta reda på att orsaken är en godartad prostatasjukdom eller prostatacancer.



Kom igång direkt!

Skanna QR-koden eller skriv in hela adressen för att ta del av erbjudandet.



Du får snabb hjälp hos oss genom att logga in med BankID enkelt och skapa ett konto kostnadsfritt. Här hittar du mer information om testosteron, testosteronbrist och hur våra olika tjänster kan hjälpa dig.



Boka ditt test på rewell.se/bat

re well

Arronet

ALUMINIUMBÅTAR

Det självklara valet för dig som vill vara på sjön i alla väder...



"Let the silence
Surprise you...."



www.marinmaklarna.se info@marinmaklarna.se +46 8 466 95 15

hamnen Nacka Strand